

เรื่องราวในแง่มิติที่ซ่อนอยู่และการซ่อนทับในการอาศัยอยู่ทาวน์เฮาส์ของกรณีศึกษา

เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการเข้าไปเก็บข้อมูลจากกรณีศึกษาเป็นระยะ ๆ นานพอที่จะเห็นวิถีชีวิตตลอดจนการเปลี่ยนแปลงในแง่ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทาวน์เฮาส์โดย 2 กรณีศึกษาที่เลือกมานั้นจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้งในแง่ของ ลักษณะขนาดของครอบครัว รูปแบบ ลักษณะ ขนาดของอาคารตลอดจนลักษณะหรือสภาพของโครงการ โดยกรณีศึกษาแรก คือ ทาวน์เฮาส์ของคุณจรรยาและคุณสมรักษ์ พักประไพ ซึ่งใช้ช่วงเวลาเข้าไปศึกษาประมาณ 8 เดือน (ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2541 ถึง เดือนมิถุนายน 2542) ส่วนกรณีศึกษาที่ 2 คือ ทาวน์เฮาส์ของคุณวิเชียร วงศ์-ดีเลิศ ซึ่งใช้ช่วงเวลาเข้าไปศึกษาประมาณ 8 เดือน (ตั้งแต่ เดือนมิถุนายน 2542 ถึงเดือนมกราคม 2543) การนำเสนอในบทนี้จะเป็นการนำเสนอข้อมูลที่ละกรณีศึกษา และในแต่ละกรณีศึกษาจะมีเนื้อหาเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกจะเป็นการนำเสนอข้อมูลเบื้องต้น อันได้แก่ ประวัติความเป็นมา ลักษณะของสมาชิกในครอบครัว สภาพทั่วไปของโครงการและข้อมูลเกี่ยวกับทาวน์เฮาส์ของกรณีศึกษาในแง่ของที่ตั้งและสภาพแวดล้อมลักษณะเดิม ลักษณะปัจจุบันที่ได้รับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่อเติม ตลอดจนลักษณะที่จะเปลี่ยนไปในอนาคตของอาคาร สำหรับเนื้อหาในส่วนที่สองนั้นจะเป็นการนำเสนอประเด็นสำคัญเชิงวิเคราะห์ที่ได้จากข้อมูลเบื้องต้นภายใต้เรื่องราวของมิติที่ซ่อนอยู่และซ่อนทับของการอาศัยอยู่ อันได้แก่ มิติซ่อนทับของประโยชน์ใช้สอย มิติที่ซ่อนอยู่เพื่อรองรับโลกของบุคคล และสุดท้ายคือ มิติที่ซ่อนอยู่เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยน และต่อเติม ดังจะมีรายละเอียดของเนื้อหาทั้ง 2 ส่วนดังต่อไปนี้

3.1 ทาวน์เฮาส์ของคุณจรรยา และคุณสมรักษ์ พักประไพ

เป็นทาวน์เฮาส์ที่รองรับสมาชิกในครอบครัวซึ่งเป็นครอบครัวใหม่ทั้งหมด 4 คน ได้แก่ คุณจรรยา คุณสมรักษ์ และลูกชายอีก 2 คน

คุณจรรยา : จบการศึกษาทางด้านสถาปัตยกรรม ปัจจุบันทำหน้าที่เป็น " พ่อบ้าน " เลี้ยงลูก ดูแลบ้านปลูกต้นไม้เมื่อมีเวลารว่างก็จะใช้ความรู้ทางสถาปัตยกรรม และมีมือทางช่างไม้มาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติม บ้านอยู่เสมอ

คุณสมรักษ์ : จบการศึกษาทางด้านสถาปัตยกรรมเช่นเดียวกัน ปัจจุบันทำงานอยู่กับบริษัทเอกชนแห่งหนึ่ง

ทั้งคุณจรรยา และคุณสมรักษ์ได้อาศัยอยู่ในทาวน์เฮาส์หลังนี้มา 8 ปี เริ่มย้ายเข้ามาอยู่ประมาณกลางปี พ.ศ. 2535 ปัจจุบันมีลูกด้วยกัน 2 คน เป็นลูกชายทั้งคู่ คนโตอายุประมาณ 3 ขวบกว่า ส่วนลูกชายคนเล็กอายุประมาณขวบกว่า และหลังจากที่เข้าไปเก็บข้อมูลได้ระยะหนึ่งก็มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับลูกชายคนโต คือ มีอาการผิดปกติที่เรียกว่า "อาการออทิสติก" โดยผู้ที่เป็นจะมีปัญหาด้านการสื่อสารหรือถ่ายทอดเรื่องต่างๆ ออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ได้ลำบาก ชนมากกว่าปกติ วอกแวกง่าย จะมีสมาธิกับสิ่งที่ตัวเองสนใจเป็นพิเศษเท่านั้น มีพฤติกรรมที่ขอบทำอะไรซ้ำๆ ซึ่งลักษณะของอาการดังกล่าวนี้ทั้ง คุณจรรยาและคุณสมรักษ์จึงต้องปรับเปลี่ยนสภาพบางอย่างของทาวน์เฮาส์เพื่อจะมีส่วนช่วยในการรักษา ดังจะกล่าวถึงรายละเอียดอีกครั้งในหัวข้อต่อไป

3.1.1 สภาพทั่วไปของโครงการที่ทววนแฮตของกรณีศึกษาตั้งอยู่

เป็นโครงการบ้านจัดสรรประเภททววนแฮตในระดับราคาที่ไม่แพงนัก สภาพโดยรอบส่วนใหญ่ยังเป็นพื้นที่สีเขียว มีคลองผ่านทั้งด้านหน้าและด้านหลังโครงการ บริเวณด้านหลังของโครงการมีชุมชนเดิมประมาณ 7-8 ครัวเรือนอาศัยอยู่ ซึ่งบางครั้งจะใช้ถนนภายในโครงการเป็นทางผ่านจากถนนใหญ่ทะลุไปสู่ชุมชนด้านหลัง ลักษณะของผังภายในโครงการจะวางเป็นแนวยาว มีถนนซึ่งเป็นเส้นทางหลักอยู่ 2 เส้น ที่ให้รถสวนกันได้ (ดูภาพที่ 17 ประกอบ) ทววนแฮตภายในโครงการนี้จะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท โดยมีรูปลักษณะภายนอกเหมือนกัน แต่จะแตกต่างกันตรงขนาดของที่ดิน คือ ขนาด หน้ากว้าง 4.00 ม. (16 ตารางวา) ซึ่งจะอยู่บริเวณด้านหน้าโครงการและขนาดหน้ากว้าง 7.0 ม. (30 และ 50 ตารางวา) ซึ่งจะอยู่ถัดเข้าไปด้านในโครงการ

สภาพในโครงการ จะอยู่กันค่อนข้างหนาแน่น ไม่ค่อยมีพื้นที่ว่างซึ่งเป็นพื้นที่สีเขียวเท่าใดนัก จะมีก็แต่สนามเด็กเล่นเล็กๆ และซำยังตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เป็นศูนย์กลางของโครงการ (อยู่ด้านหน้าโครงการ) ทำให้ไม่สะดวกในการออกไปใช้ นอกจากนี้ทววนแฮตบางส่วนในโครงการก็ถูกปรับเปลี่ยนการใช้อาคารเพื่อรองรับประโยชน์ใช้สอยที่เป็นการรบกวนต่อการอยู่อาศัย เช่น เป็นอู่รถ โกดังเก็บของ ร้านค้า ฯลฯ ซึ่งลักษณะเหล่านี้ทำให้บรรยากาศภายในโครงการดูวุ่นวาย เต็มไปด้วยบุคคลและรถจากภายนอก ขาดความสงบ ไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย และไม่ปลอดภัย

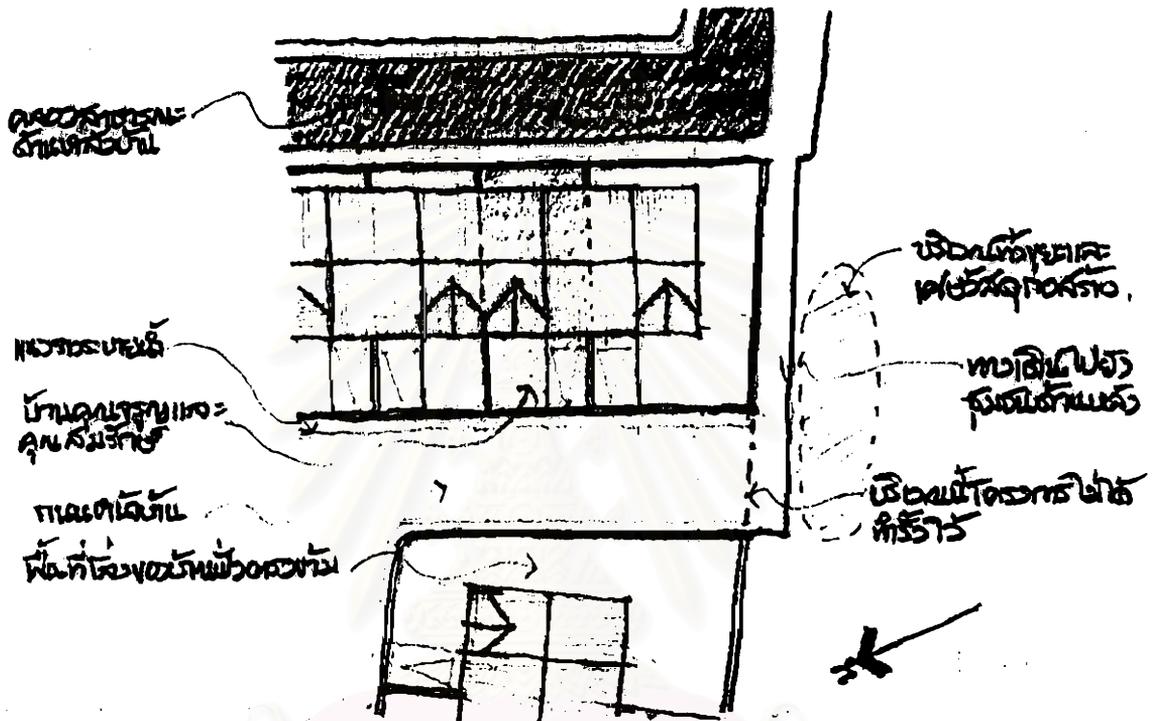

ภาพที่ 15 สวนสาธารณะหรือสนามเด็กเล่นหน้าโครงการ

3.1.2 สภาพแวดล้อมของอาคาร

ทาวนเฮาส์ของคุณจรรยา และคุณสมรภัษ พักปะไฟ ตั้งอยู่ส่วนในสุดของโครงการ โดยวางตัวอยู่ในลักษณะหลุมมุม ทำให้ถนนหน้าบ้านไม่ได้เป็นถนนทางผ่านเหมือนกับทาวนเฮาส์หลังอื่น แต่เป็นถนนแบบปลายตัน (Dead End) ไม่ค่อยมีรถผ่านเข้ามาบริเวณด้านหน้าทำให้บริเวณนี้มีความสงบ ปลอดภัย โดยทิศทางของทาวนเฮาส์นั้น เกือบจะหันหน้าเข้าหาทิศตะวันตกทำให้ในช่วงบ่ายบริเวณด้านหน้าจะร้อน แต่เนื่องจากการวางตัวของอาคารไม่ได้หันเข้าหาทิศตะวันตกโดยตรงเสียทีเดียวประกอบกับบริเวณด้านหลังเป็นทุ่งโล่งที่ไม่มีอะไรมาทิศขวางทางลมจึงทำให้ยังมีลมพัดผ่านเข้ามาบ้าง สภาพบริเวณรอบๆ อาคารประกอบไปด้วย

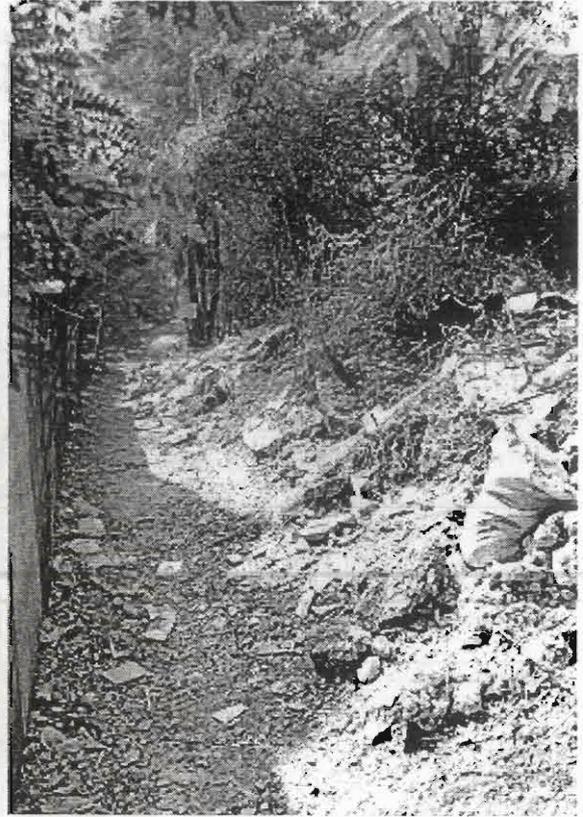

ภาพที่ 18 ผังบริเวณแสดงสภาพแวดล้อมข้างเคียง

- ด้านหน้า จะหันสู่พื้นที่ว่างด้านข้างของทาวนเฮาส์ที่อยู่ฝั่งตรงข้ามทำให้ถนนด้านหน้านอกจากจะเป็นถนนขอยตันแล้วยังเป็นถนนที่ใช้เพียงด้านเดียว (เฉพาะทาวนเฮาส์ที่อยู่ฝั่งเดียวกับคุณจรรยาและคุณสมรภัษ) จึงทำให้มีความสงบมากยิ่งขึ้น โดยลักษณะของถนนนั้นกว้างประมาณ 8.00 ม ไหลทางและพื้นถนนเป็นคอนกรีตมีระดับเท่ากันแต่ถูกคั่นด้วยทางระบายน้ำ
- ด้านข้างทั้ง 2 ด้านถูกขนาบด้วยทาวนเฮาส์ที่ยังไม่มีคนเข้ามาอยู่ ถัดจากทาวนเฮาส์หลังที่อยู่ด้านทิศใต้จะเป็นเขตรั้วของโครงการ และถัดออกไปจะเป็นทางเดินเข้าไปสู่ชุมชนเดิมบริเวณด้านหลัง โดยด้านข้างของทางเดินในช่วงที่อยู่ใกล้รั้วโครงการนั้นเป็นที่งั้นหรือเศษวัสดุก่อสร้างที่เกิดจากการต่อเติมของผู้ที่อยู่ภายในโครงการด้วย
- ด้านหลังบ้านซึ่งเกือบจะหันสู่ทิศตะวันออกโดยตรงนั้น จะติดกับคลองดินสาธารณะกว้างประมาณ 5.00 ม ซึ่งน้ำในคลองจะไหลเข้ามา และถัดจากคลองออกไปก็จะเป็นทุ่งโล่ง

ภาพที่ 19 คลองด้านหลัง

ภาพที่ 20 กองขยะหรือเศษวัสดุก่อสร้างบริเวณ
ริมทางเดินด้านข้างรั้วของโครงการ

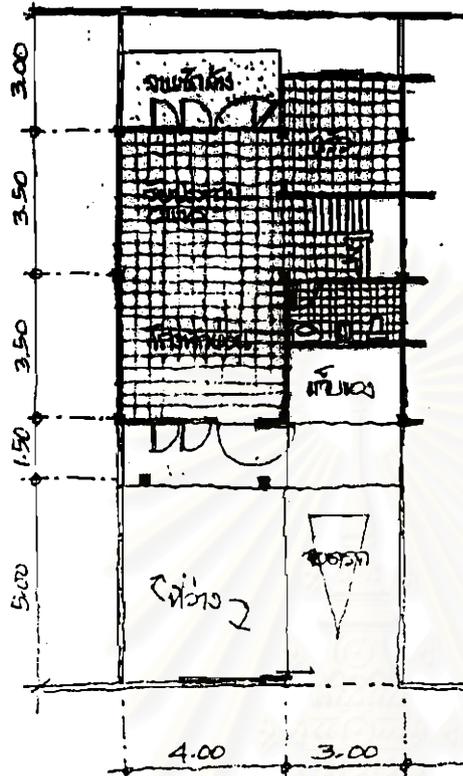
3.1.3 สภาพทั่วไปของอาคาร

เนื่องจากทาวนเฮาส์หลังนี้ได้ผ่านการอยู่อาศัยมานานจนเห็นการเปลี่ยนแปลงไปพอสมควรดังนั้นเพื่อเป็นการถ่ายทอดความเข้าใจในลักษณะของตัวอาคารเอง ได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 ช่วงเวลา คือ ลักษณะเดิมของทาวนเฮาส์ ลักษณะในช่วงเวลาปัจจุบันที่ผ่านการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติม และลักษณะที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นในอนาคต ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

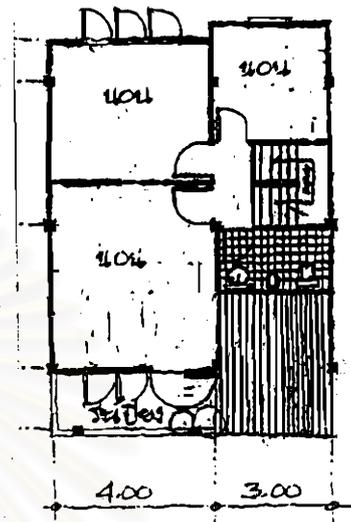
ก. ลักษณะเดิมของอาคาร

เป็นทาวนเฮาส์ 2 ชั้น บนที่ดินขนาด 30 ตารางวา (7.00 มx16.50 ม.) อาคารวางห่างจากเขตที่ดินด้านหน้าประมาณ 5.00 ม. และห่างจากด้านหลังประมาณ 3.00 ม.(ในบางส่วน) โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก พื้นปูกระเบื้องเคลือบ ฝ้าเพดานบุด้วยยิปซัมบนโครงคร่าวอลูมิเนียม ผังก่ออิฐฉาบปูนเรียบ ทาสีขาว หลังคาเป็นกระเบื้องซีแพคโมเนีย ที่หน้าจั่ว เชิงชาย ไม่มีปิดเชิงชายตลอดจน วงกบ บานกรอบ เป็นวัสดุไม้ ส่วนช่องประตูหน้าต่างเป็นลูกฟักกระจะกเปิด ในลักษณะบานสวิง แต่ก็มีหน้าต่างบางบานเป็นบานเกล็ดกระจะกปรับมุม ภายในอาคารมีการจัดประโยชน์ใช้สอยดังนี้

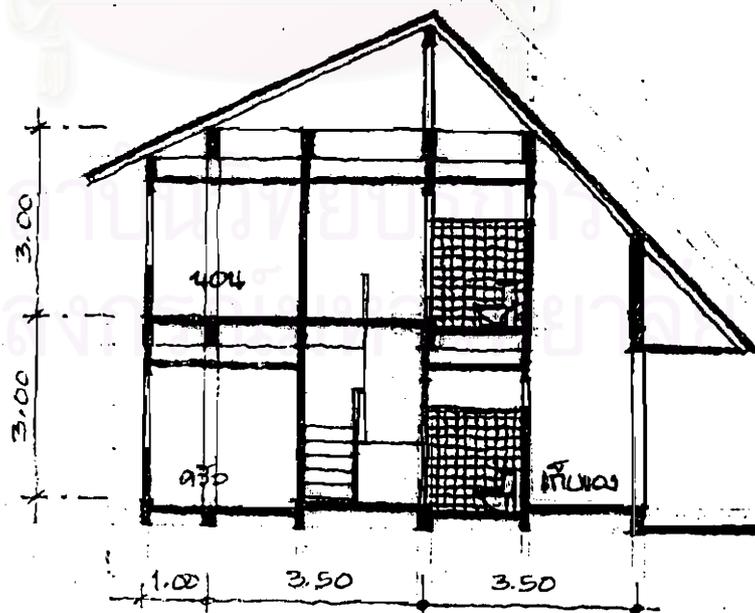
ชั้นล่าง : ประกอบด้วย โถงพักผ่อน ส่วนรับประทานอาหาร ครัว ซักล้าง ห้องน้ำ-ส้วม เก็บของ และจอดรถ
 ชั้นบน : ประกอบด้วย ห้องนอน 3 ห้องที่มีขนาดไม่เท่ากัน โดยมีห้องนอนใหญ่ (4.00 X 4.50 ม.) ห้อง
 พร้อมระเบียง ส่วนอีก 2 ห้องที่เหลือเป็นห้องขนาดกลาง (3.50 X 4.00 ม.) และห้องขนาดเล็ก
 (3.00 X 3.00 ม.) นอกจากนี้ชั้นบนยังมีห้องน้ำ-ส้วม อีก 1 ห้อง

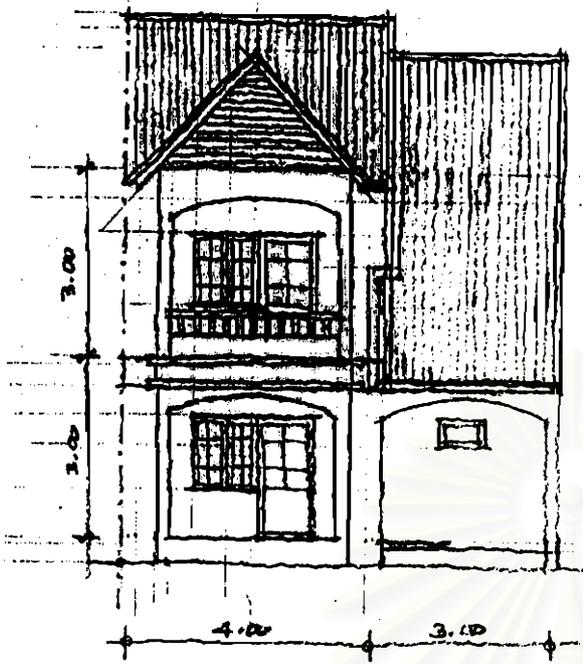
ภาพที่ 21 ผังพื้นที่ชั้นล่าง (เดิม)

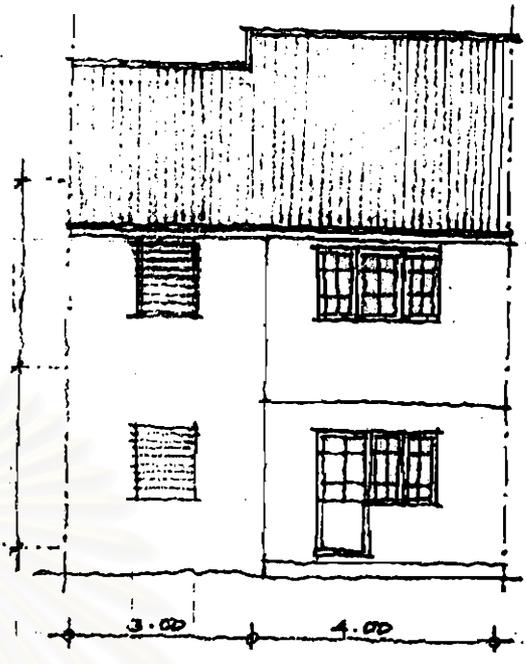
ภาพที่ 22 ผังพื้นที่ชั้นบน (เดิม)

ภาพที่ 23 รูปตัดของอาคาร

ภาพที่ 24 รูปด้านหน้าของอาคาร (เดิม)

ภาพที่ 25 รูปด้านหลังของอาคาร (เดิม)

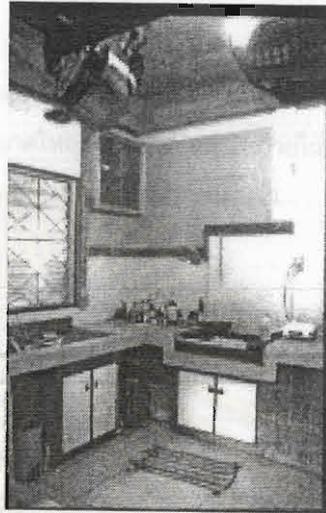
ข. ลักษณะบ้านที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

นับเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ทาวน์เฮาส์หลังนี้ได้ถูกผู้เป็นเจ้าของ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติมในส่วนต่างๆ อย่างค่อยเป็นค่อยไปให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและงบประมาณของครอบครัว ซึ่งคุณจรรยาและคุณสมรักษ์ได้วางแผนกันไว้ว่า จะมีงบประมาณสำหรับการปรับปรุงทาวน์เฮาส์ของตัวเองเดือนละ 2,000 - 3,000 บาท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าวัสดุ ส่วนค่าแรงไม่ต้องเสียถึงงานต่อเติมนั้นเป็นงานไม่เพราะคุณจรรยาเป็นผู้ลงมือทำเอง และถางงานชิ้นไหนซึ่งงบประมาณต่อเดือนมากกว่านี้ เช่น ถ้าเดือนไหนใช้ 5,000 บาท 2-3 เดือนต่อไปก็จะไม่ซื้อหรือทำอะไร แต่ถ้าทำเสร็จก่อน ก็จะนำเอาเศษไม้ เศษวัสดุที่เหลือไปทำงานชิ้นเล็กๆ อื่นก่อนเพื่อเป็นการค้นเวลาและช่วยประหยัดเงินได้อีกทางหนึ่งซึ่งลักษณะที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของบ้านหลังนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมพอสมควร ตั้งแต่ในส่วนของตัวอาคาร ภายในบริเวณบ้าน ไปจนถึงนอกบริเวณบ้าน ซึ่งมีรายละเอียดและที่มาดังนี้

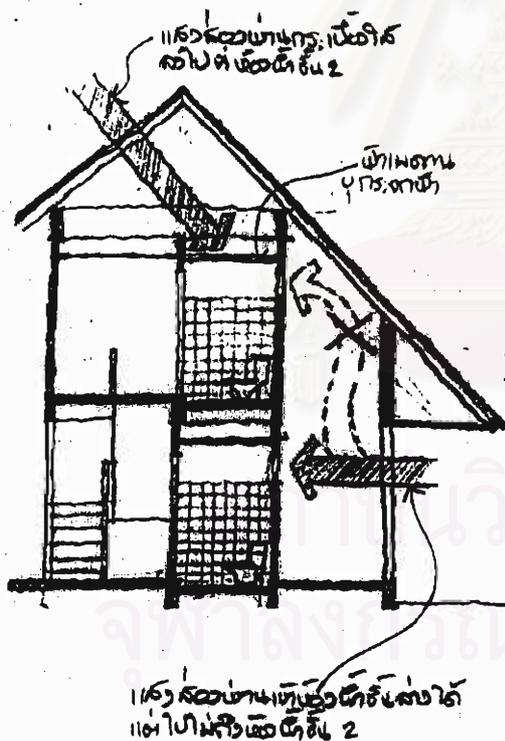
การเปลี่ยนแปลงในส่วนของตัวอาคาร

- ในขณะที่ทาวน์เฮาส์หลังนี้กำลังก่อสร้างอยู่นั้นผู้เป็นเจ้าของได้เข้าไปดูหรือติดตามเป็นระยะและในช่วงก่อนที่จะเห็นชั้นล่างนั้นก็ให้บริษัทกำจัดปลวกมาไล่น้ำยากันปลวกได้พื้นบ้านก่อน
- หลังจากที่ทาวน์เฮาส์สร้างเสร็จแล้ว ก่อนย้ายเข้ามาอยู่ ได้มีการปรับปรุงในส่วนจำเป็นหลักๆ เพื่อตอบสนองการอยู่อาศัยในเมืองต้นก่อน ได้แก่ ทำมุงลวด เหล็กตัด เคา่นเตอร์ครัวพร้อมส่วนซักล้างสำหรับวางเครื่องซักผ้าภายในครัว นอกจากนี้ยังมีส่วนอื่นของทาวน์เฮาส์ที่นอกเหนือจากส่วนจำเป็นหลักที่ถูก

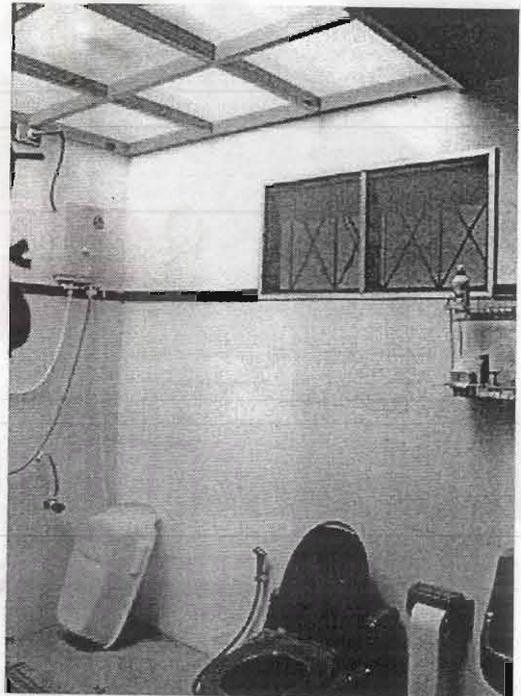
เปลี่ยนแปลงในช่วงเวลานี้ด้วยได้แก่ เปลี่ยนสุขภัณฑ์และกระเบื้องห้องน้ำ และด้วยเหตุที่ห้องน้ำชั้นบน แสงธรรมชาติส่องเข้ามาไม่ถึง เมื่อใช้ห้องน้ำจึงต้องเปิดไฟตลอดเวลา ดังนั้นจึงแก้ไขด้วยการเปลี่ยน กระเบื้องหลังคาบางส่วนเป็นกระเบื้องใสและเปลี่ยนผ้าเพดานภายในห้องน้ำเป็นกระจกฝ้าบนโครงสร้าง ไม้เนื้อแข็งเพื่อนำแสงธรรมชาติเข้ามา

ภาพที่ 26 การต่อเติมเคาน์เตอร์ภายในห้องครัว

ภาพที่ 27 ลักษณะการนำแสงธรรมชาติ เข้ามาสู่ห้องน้ำชั้นบน

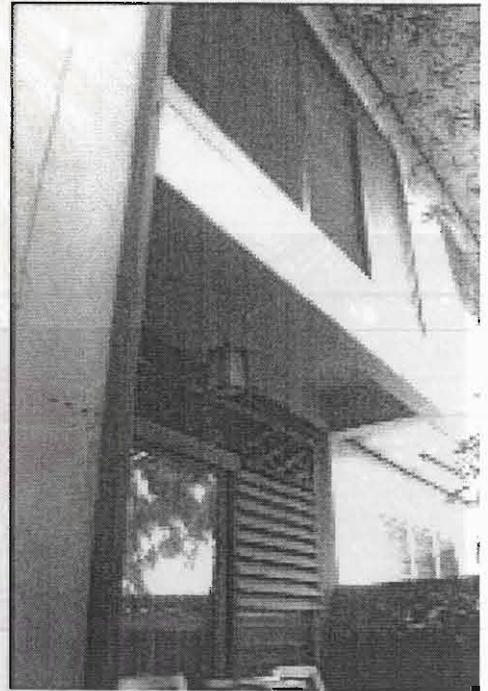
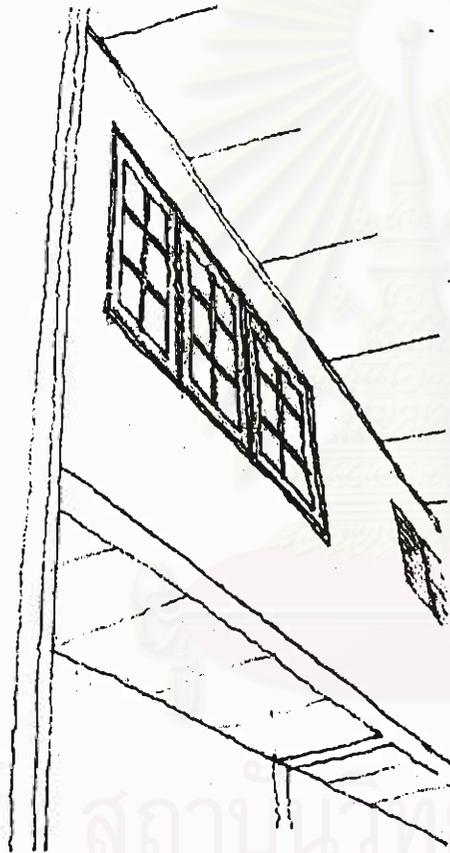

ภาพที่ 28 ผ้าเพดานกระจกฝ้าบนโครงเคร่าไม้เนื้อ แข็งของห้องน้ำชั้นบน

หลังจากที่คุณจรรยาและคุณสมรภักษิย้ายเข้ามาอาศัยอยู่ในทาวน์เฮาส์หลังนี้ได้ไม่นาน ก็มีแมว 1 ตัวพร้อมลูกเล็กๆ อีก 2 ตัว เข้ามาขอยู่ ด้วยความชอบแมวเป็นพื้นฐานก็เลยเลี้ยง และแมวเหล่านี้ก็ออกลูกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนปัจจุบันมีแมว

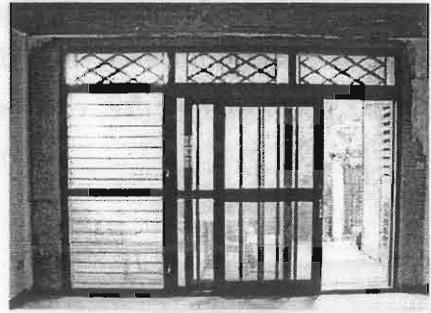
ทั้งสิ้น 12 ตัว (ทำหมันแล้ว) โดยเลี้ยงอยู่ในบริเวณโรงชั้นล่าง (เป็นบริเวณที่ผู้เป็นเจ้าของวางแผนให้เป็นส่วนทำงาน และอ่านหนังสือก่อนที่จะย้ายเข้ามา) ตอนกลางวันจะเลี้ยงไว้ในโรง ส่วนในตอนกลางคืนจะปิดประตูบ้านชั้นล่าง แล้วปล่อยแมวออกจากกรงให้อยู่ในบริเวณพื้นโรงชั้นล่างนั้น ส่วนผู้เป็นเจ้าของและครอบครัวจะขึ้นไปใช้ส่วน Living ที่อยู่ชั้นบนแทน นอกจากการเปลี่ยนแปลงการใช้สอยบริเวณโรงชั้นล่างแล้วในส่วนอื่นของตัวอาคารก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน คือ

- เปลี่ยนช่องหน้าต่างด้านหลังของห้องนอนชั้นบน ซึ่งเดิมเป็นวงกบ บานกรอบไม้ ลูกฟักกระຈກเป็นช่องเปิดบานเลื่อนอลูมิเนียมกระจกขนาดใหญ่เต็มผนังเพื่อทำให้ภายในห้องนอนโล่งขึ้นและเพื่อเปิดมุมมองออกไปสู่ทัศนียภาพซึ่งเป็นคลองและทุ่งโล่งสีเขียวทางด้านหลัง

ภาพที่ 29 การเปลี่ยนช่องหน้าต่างด้านหลังของห้องนอนชั้นบน

- ขยายช่องเปิดด้านหลังที่ชั้นล่าง จากเดิมเป็นบานเปิดไม้ลูกฟักกระຈກให้เป็นช่องเปิดบานเลื่อนไม้ผสมบานเกล็ดกระຈກ กว้างเต็มผนัง เพื่อนำแสง และลมเข้าสู่ภายในอาคารมากขึ้นและเป็นการเปิดมุมมองออกไปสู่คลองกับทุ่งโล่งที่อยู่ด้านหลังด้วย

ภาพที่ 30 การเปลี่ยนแปลงช่องเปิดที่อยู่ด้านหลังของโถงชั้นล่าง

- ทำชานไม้หลังบ้าน โดยเริ่มจากบุผนังด้านหลังด้วยไม้ และก็ปูพื้นไม้ทับลงไปบนลานชักร้างโดยบางส่วนของพื้นไม้สามารถยกเปิดลงไปใช้ส่วนชักร้างเดิมที่อยู่ข้างใต้ได้ โดยในปัจจุบันส่วนชักร้างนี้จะใช้เป็นที่ล้างหรือทำความสะอาดทรัพย์สินให้แมวภายในบ้าน การที่มีพื้นไม้ซ้อนลงบนลานชักร้างเช่นนี้ ลักษณะของพื้นไม้ควรมีการตีเว้นร่องเพื่อให้ความชื้นที่อยู่ข้างใต้ระเหยได้สะดวกทำให้พื้นไม้มีอายุการใช้งานนานขึ้น

ภาพที่ 31 ชานไม้หลังบ้านในปัจจุบัน

- ภัยเหตุที่แมวขึ้นไปรื้อผ้าเปดานของชั้นล่าง (ส่วนโรงกับส่วนครัว) และผ้าเปดานของห้องเล็กชั้นบน จนบางส่วนได้รับความเสียหาย ประกอบกับผู้เป็นเจ้าของไม่ชอบผ้าเปดานเดิมอยู่แล้ว จึงรื้อผ้าของทั้ง 2 บริเวณนี้ออกหมด โดยในส่วนของโรงชั้นล่างจะรื้อผ้าใหม่ในอนาคต ส่วนในห้องเล็กที่ชั้นบนนั้นอนาคตจะถูกต่อเติมเป็นบ้านลอยสำหรับนอนอยู่แล้วจึงไม่จำเป็นต้องมีผ้า ซึ่งในปัจจุบันห้องนั้นใช้เป็นที่เก็บของ และห้องตากผ้า (โดยใช้ความร้อนจากใต้หลังคา) ก่อน

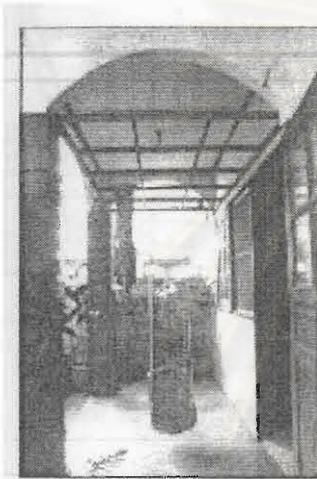
ภาพที่ 32 ส่วนตากผ้า และเก็บของในห้องเล็กที่ชั้นบน

- รื้อราวกันตกคอนกรีตที่ระเบียงห้องนอนของชั้นบนออกเพื่อที่จะเปลี่ยนเป็นราวกันตกไม้ในอนาคต
- ทำประตูบานเฟี้ยมไม้เพื่อใช้กันแมวระหว่างส่วนครัวกับโรงชั้นล่าง

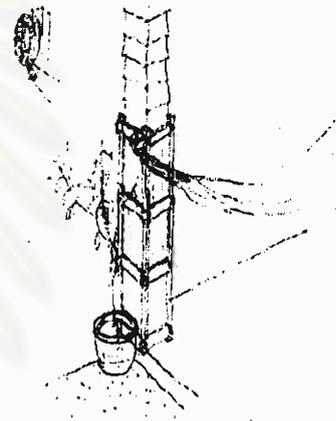

ภาพที่ 33 ประตูบานเฟี้ยมไม้ที่กั้นระหว่างส่วนครัวกับโรงชั้นล่าง

- ปูพื้นไม้บางส่วนบริเวณหน้าห้องน้ำชั้นบน ซึ่งพื้นชั้นบนเดิมเป็นพื้นปูกระเบื้องเช่นเดียวกับชั้นล่างแต่ผู้เป็นเจ้าของยกเลิกพื้นดังกล่าว แล้วให้ทางโครงการทำพื้นชั้นบนเป็นพื้นคอนกรีตขัดมัน เพื่อที่จะเตรียมปูพื้นไม้ในภายหลัง
- เนื่องด้วยบริเวณชานพักหน้าบ้านไม่มีฝ้าเพดาน คุณจรรยาจึงวางแผนว่าจะทำฝ้าเพดานที่มีลักษณะเหมือนกับฝ้าเพดานของห้องน้ำ คือฝ้าเพดานกระຈกบนโครงเคร่าไม้เนื้อแข็ง แต่ปัจจุบันนี้ทำเสร็จไปเพียงเคร่าไม้เท่านั้น ยังไม่ได้บุฝ้ากระຈกจึงไปประโยชน์จากโครงเคร่าดังกล่าวเป็นที่แขวนชิงช้าลูกไปก่อน
- หุ้มเสาคอนกรีตคู่ที่รองรับระเบียงของชั้นบนบริเวณชานพักหน้าบ้านด้วยไม้ โดยผู้เป็นเจ้าของได้ทำเดือยไม้ยื่นออกมาจากเสาที่หุ้มเพื่อใช้แขวนเปลญวนสำหรับนอนเล่นพักผ่อนในบริเวณนี้ได้อีกด้วย

ภาพที่ 34 ชิงช้าที่แขวนอยู่กับเคร่าฝ้า
เพดานบริเวณชานพักหน้าบ้าน

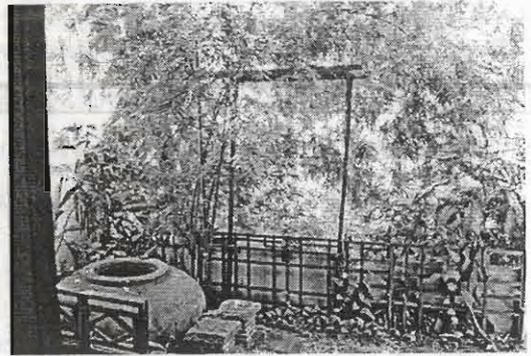
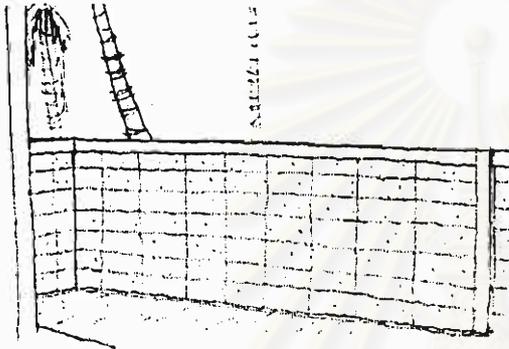

ภาพที่ 35 เดือยไม้สำหรับแขวนเปลญวน
บนเสาคู่บริเวณชานพักหน้าบ้าน

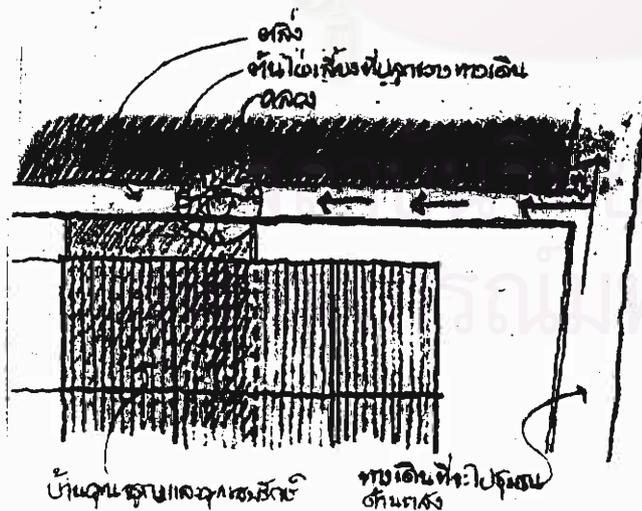
การเปลี่ยนแปลงของส่วนต่างๆ ในบริเวณบ้าน

- ในช่วงแรกของการเข้ามาอยู่อาศัยนั้น ยังไม่มีน้ำปะปาเข้ามาในโครงการ ประกอบกับน้ำบาดาลที่ทางโครงการจัดเตรียมไว้ให้เป็นน้ำกร่อยเนื่องจากน้ำทะเลหนุนสูงและบ่อบาดาลขุดลึกไม่พอ จึงจำเป็นต้องซื้อน้ำจากรถขายน้ำ ผู้เป็นเจ้าของจึงต้องเตรียมแทงค์น้ำพร้อมมีน้ำไว้บริเวณด้านหลังกับโถงขนาดใหญ่อีก 2 โถง โถงหนึ่งตั้งไว้บริเวณด้านหน้า อีกโถงหนึ่งตั้งไว้บริเวณด้านหลังซึ่งภาชนะทั้ง 3 นี้จุน้ำใบละ 1 ลูกบาศก์เมตร เมื่อเติมน้ำเต็มจะใช้ได้ประมาณ 1 อาทิตย์ และเนื่องจากโถงทั้ง 2 โถงมีขนาดใหญ่มาก คือมีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 1.20 ม. สูงประมาณ 1.20 ม ดังนั้นผู้เป็นเจ้าของจึงฝังบางส่วนของโถงลงในดินลึกประมาณ 0.40 ม ทำให้ส่วนที่เหลือของโถงโผล่พ้นดินประมาณ 0.80 ม. ซึ่งนอกจากจะง่ายต่อการเติมน้ำจากโถงแล้ว ยังเป็นการทำให้โถงเสมือนมีขนาดเล็กลงไม่ไปรบกวนพื้นที่อันจำกัดของทาวน์เฮาส์อีกด้วย

- ทูบรั้วคอนกรีตบล็อคดีด้านหลังบางส่วนเพื่อเปิดมุมมองออกไปสู่คลองและทุ่งโล่ง โดยการทูลงซึ่งสูงประมาณ 1.50 ม. ให้เหลือสูงประมาณ 0.60 ม. แล้วคุณจรรยาจึงทำระแนงไม้ครอบลงไป เพื่อทำให้เป็นที่วางต้นไม้ อุปกรณ์รดน้ำต้นไม้ และเป็นที่เกาะยึดของไม้เลื้อยด้วย การมีรั้วที่เตี้ยนี้อาจให้ความรู้สึกว่ามีปลอดภัยแต่คุณจรรยากล่าวว่า บริเวณด้านหลังมีคลองซึ่งทำหน้าที่เป็นรั้วอยู่แล้วประกอบกับริมตลิ่งฝั่งเดียวกับตัวอาคารในด้านที่อยู่ใกล้กับถนนด้านหลังโครงการคุณจรรยาได้ปลูกต้นไม้กันไว้ และเมื่อไม้ลำใดแก่ ก็ตัดออกและวางสุมไว้บริเวณริมตลิ่ง ถ้ามีใครเดินผ่านเข้ามาก็จะต้องเหยียบหรือรื้อออกทำให้เกิดเสียงดังมากจึงช่วยป้องกันได้ในระดับหนึ่ง ส่วนอีกด้านที่ไม่ได้ปลูกต้นไม้แน่นอนจะเป็นด้านที่อยู่ติดกับทวารนเฮาส์หลังอื่นๆ ซึ่งจะช่วยกันขโมยได้ในตัวอยู่แล้ว

ภาพที่ 36 การฝังโองลงไปในดิน และลักษณะของการเปลี่ยนแปลงของรั้วด้านหลัง

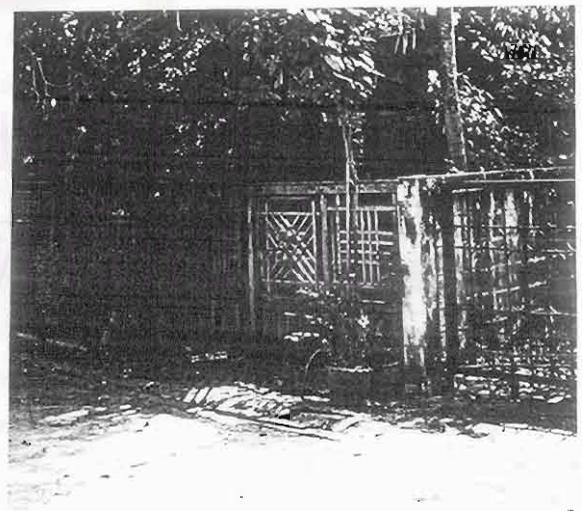
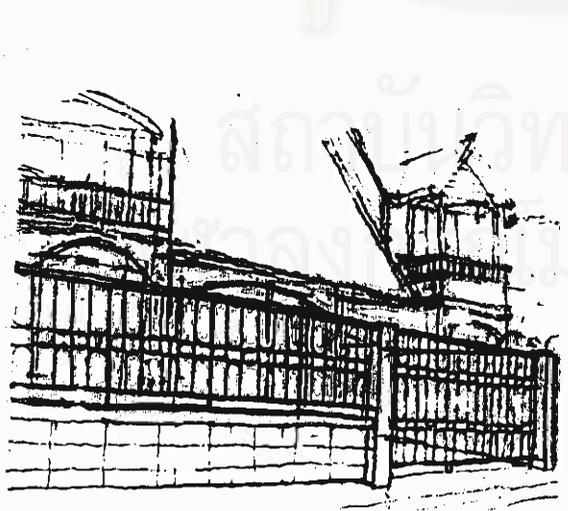

ภาพที่ 37 การปลูกไม้เพื่อป้องกันไม่ให้ใครเดินผ่านเข้ามาจากด้านหลัง

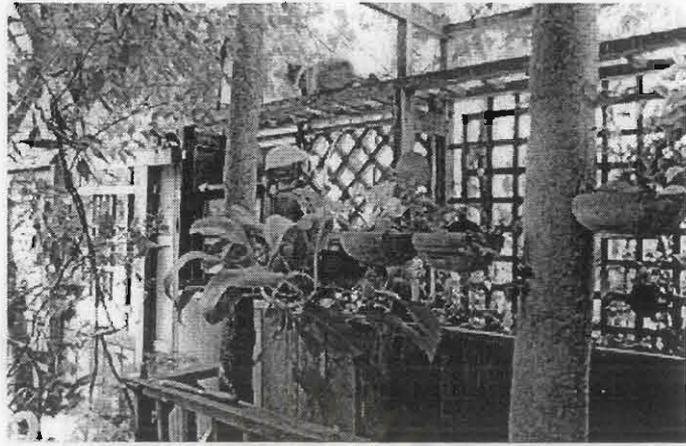
- ด้วยความที่คุณจรรยาและคุณสมรักษะเป็นคนที่ชอบปลูกต้นไม้ ก่อนที่จะย้ายเข้ามาอยู่ที่ทาวน์เฮาส์หลังนี้เขาได้เตรียมปลูกต้นไม้ไว้ก่อนแล้ว บางต้นก็สูงประมาณ 1-2 ม. และหลังจากที่ย้ายเข้ามาคุณจรรยาได้นำต้นไม้ดังกล่าวบางส่วนมาปลูกไว้บริเวณพื้นที่ว่างด้านหน้าอาคาร โดยจะต้องเป็นต้นไม้ที่ให้ร่มเงาเป็นหลัก เพื่อกันแสงแดดจากทิศตะวันตกที่ส่องมาสู่บริเวณด้านหน้า ส่วนต้นไม้หลักที่ปลูกบริเวณด้านหลัง คือ ไม้เลื้อย ซึ่งไม่ใช่ไม้พันธุ์ที่มีขนาดใหญ่มากนักเพราะบริเวณด้านหลังไม้เลื้อยที่กว้างเหมือนกับด้านหน้า ประกอบกับเป็นบริเวณที่หันสู่ทิศตะวันออกจึงไม่จำเป็นต้องมีต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงาเหมือนกับบริเวณด้านหน้า อีกทั้งบริเวณด้านหลังมีทัศนียภาพที่สวยงาม ลำต้นของไม้ซึ่งมีลักษณะเหมือนเป็นระแนงจึงไม่บดบังมุมมองดังกล่าว แต่ทำหน้าที่เสมือนเป็นม่านบาง ๆ ของธรรมชาติแทน และถึงแม้ไม้จะไม่ใช้ต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่มากนัก แต่เมื่อบางลำต้นแก่ตัวลงก็ควรตัดออกอยู่เสมอเพื่อป้องกันไม่ให้เป็นที่เกิดของเห็บไร
- นอกจากนี้ในช่วงเวลาเดียวกัน คุณจรรยาก็ทำรั้วไม้และประตูรั้วบ้านเลื่อนไม้บริเวณหน้าบ้านซึ่งเดิมรั้วด้านนี้จะมี 2 ส่วน คือส่วนบนจะเป็นระแนงเหล็ก ส่วนล่างจะเป็นรั้วคอนกรีตบล็อก คุณจรรยาจึงนำส่วนที่เป็นระแนงเหล็กออกแล้วนำระแนงไม้เต็งมาใส่แทน พร้อมกับนำแผ่นไม้มาปิดทับส่วนฐานที่เป็นคอนกรีตบล็อกอีกทีหนึ่ง โดยรั้วที่ทำใหม่นี้สามารถไขเป็นที่ว่างกระถางปลูกต้นไม้ ให้ไม้เลื้อยเกาะ แขนงต้นไม้ ตลอดจนเป็นที่ใส่หนังสือพิมพ์และที่ใส่จดหมายได้ในตัว

นอกจากรั้วด้านหน้าแล้ว รั้วด้านข้างบริเวณหน้าอาคารซึ่งเป็นรั้วคอนกรีตบล็อก โดยรั้วที่อยู่ทางทิศเหนือ คุณจรรยาได้นำแผ่นไม้ตีปิดทับและยังสามารถไขเป็นที่ว่างกระถางต้นไม้ได้อีกด้วย

สำหรับรั้วด้านหลังคุณจรรยาได้ทำต่อจากที่ได้ปรับปรุงไว้เดิม ด้วยการทำประตูรั้วไม้ภายในโครงสร้างของรั้วเดิม (ในส่วนที่ไม่ได้ถูกทุบ) เพื่อที่จะเปิดออกไปใช้คลองที่อยู่ด้านหลังได้ และในส่วนอื่นของรั้วที่ไม่ได้ทุบนั้นคุณจรรยาก็นำเอาแผ่นไม้มาตีปิดทับ (ดูภาพที่ 41 ประกอบ)

ภาพที่ 38 การเปลี่ยนแปลงของรั้วหน้าอาคาร

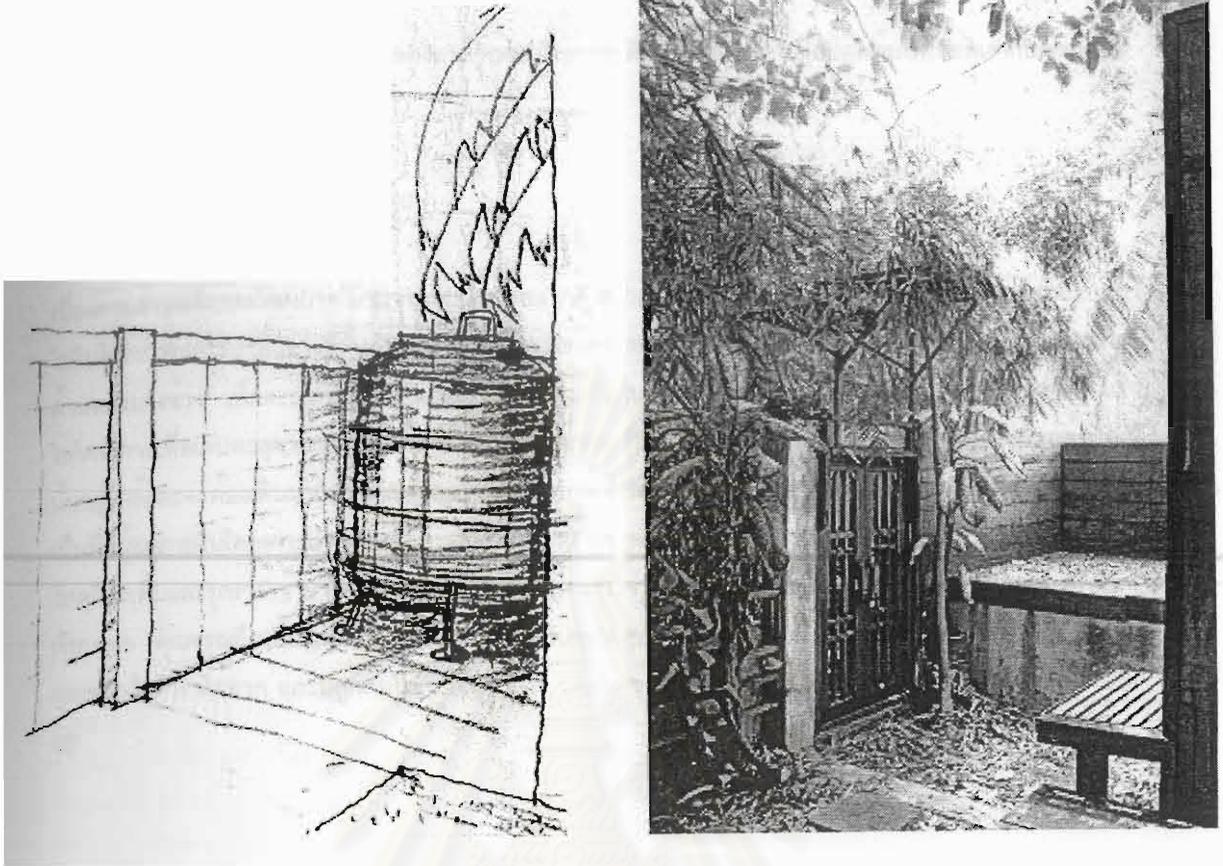

ภาพที่ 39 รั้วไม้ไผ่เป็นที่ปลูกต้นไม้ ขวานต้นไม้ และเป็นตู้รับจดหมายหรือหนังสือพิมพ์ไดโนตัว

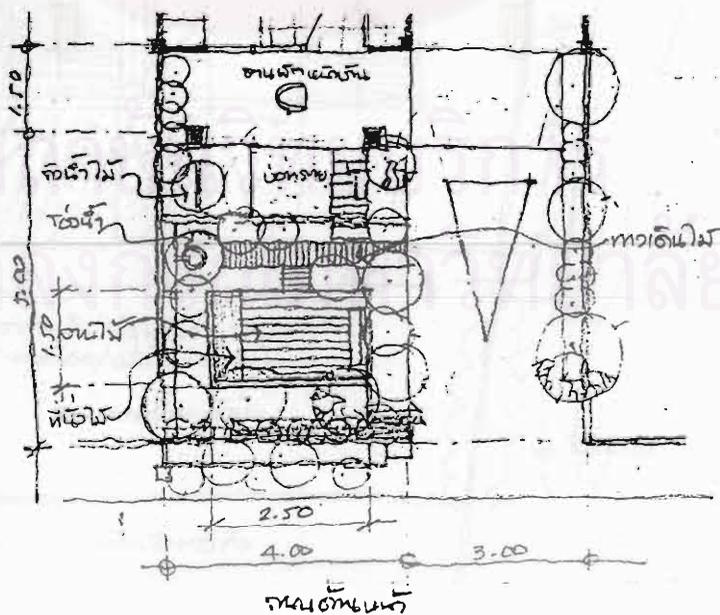
ภาพที่ 40 รั้วด้านข้างที่ถูกตีทับด้วยไม้ และสามารถไ้เป็นที่ปลูกต้นไม้ไดโนตัว

- หลังจากที่เริ่มมีน้ำปะปาเข้ามาในโครงการ (ปลายปี พ.ศ. 2536) แต่น้ำปะปาของทวณเฮาส์หลังนี้กลับยังไม่ไหลผู้เป็นเจ้าของคิดว่าอาจเป็นเพราะน้ำไม่มีแรงดันพอที่จะไหลเข้าไปในทางค์ที่มีความสูงประมาณ 1.50 ม. ไหว จึงลดระดับของทางค์ให้ต่ำลงด้วยการขุดดินลึกลงไปประมาณ 1.00 ม (ขุดลึกกว่านี้ไม่ได้ เพราะมีแรงดันของน้ำใต้ดินจากคลอง) เพื่อทำเป็นบ่อคอนกรีตสำหรับวางทางค์น้ำลงไปและในส่วนของทางค์ที่ไหลพ้นระดับดินขึ้นมาก็เป็นผนังคอนกรีตต่อเนื่องขึ้นมาจากข้างล่าง สูงประมาณ 0.50 ม. แล้วทำพื้นไม้ปิดทับข้างบน (สามารถเปิดลงไปได้) แต่เมื่อทำทุกอย่างเสร็จหมดแล้ว น้ำปะปาก็ยังไม่ไหลเข้าทางค์ คุณจรรยาจึงใช้บีม้ำลองดึงน้ำปะปาจากท่อโดยตรงเลย น้ำจึงไหลนั้นก็แสดงว่าการที่น้ำไม่ไหลมีสาเหตุมาจากท่อปะปาอุดตัน และเมื่อมีน้ำไหลเข้ามาแล้ว จึงเอาบีมที่ต่อจากท่อปะปานั้นออกและมาต่อกับทางค์น้ำเหมือนเดิม ตั้งแต่นั้นน้ำจึงไหลเข้าทางค์ได้เอง

ภาพที่ 41 การเปลี่ยนแปลงบริเวณด้านหลังอาคารในส่วนประตูรั้ว , ผนังรั้ว และแท่นคอนกรีตที่ยกขึ้นมาปิดแทงค์น้ำอยู่ใต้ดิน

- เมื่อต้นไม้ที่ปลูกไว้บริเวณหน้าอาคารเริ่มโตและให้ร่มเงา คุณจรรยาจึงทำส่วนนั่งเล่นไม้พร้อมทางเดินไว้ในสวนหน้าอาคาร

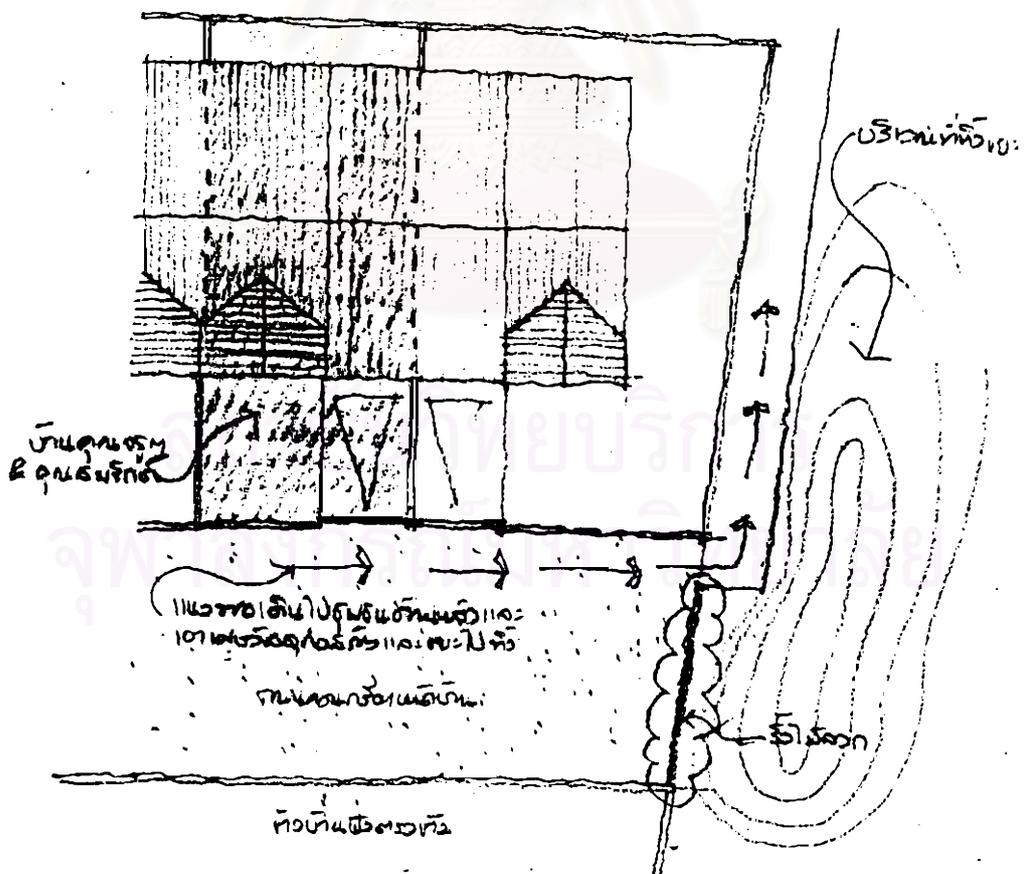

ภาพที่ 42 ผังแสดงลานนั่งเล่นไม้บริเวณด้านหน้าอาคาร

- ทบพื้นคอนกรีตบางส่วนของลาดจอดรถในคันที่ติดกับรั้วด้านข้างเพื่อปลูกต้นไม้ให้ร่มเงากับรถยนต์ (ดูภาพที่ 41 ประกอบ)

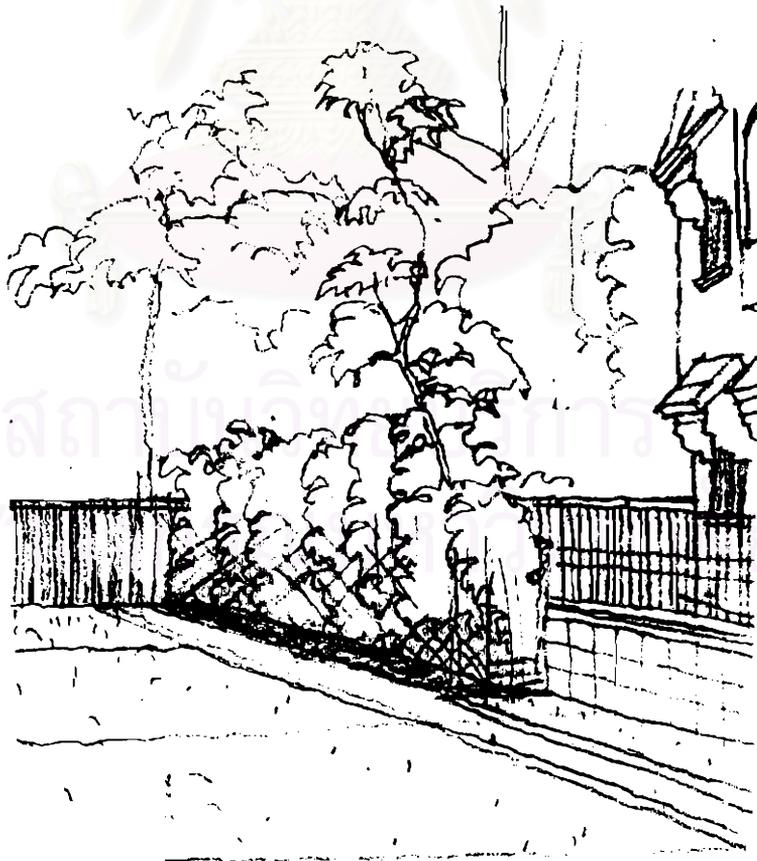
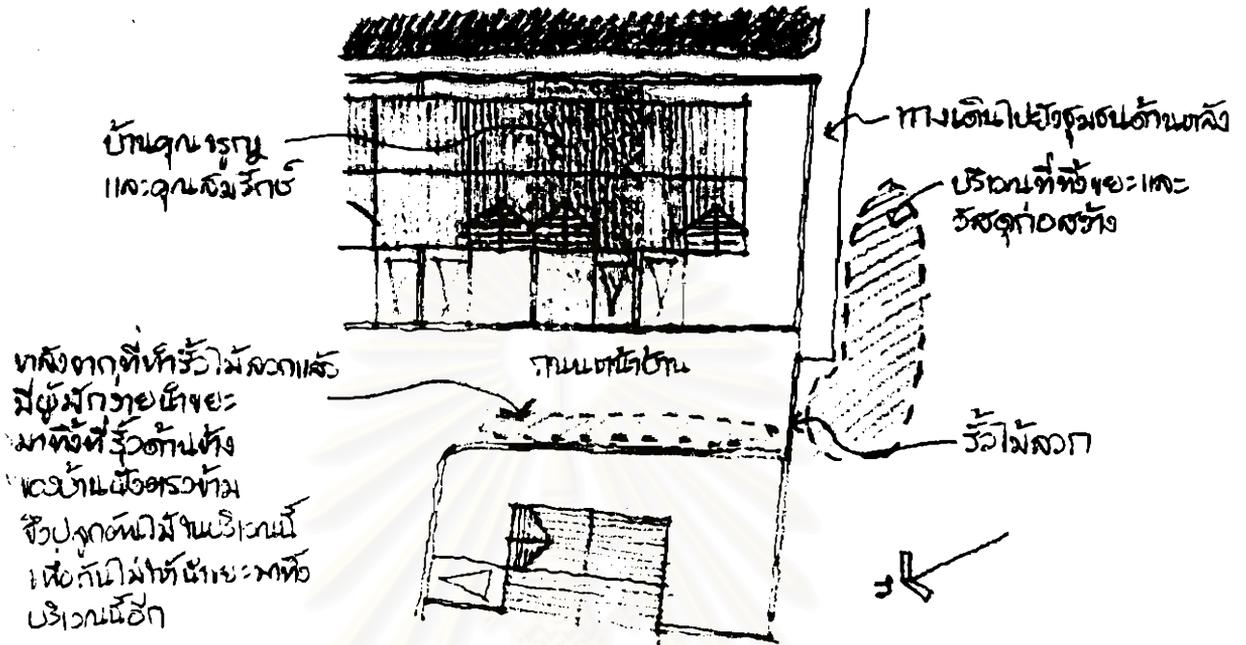
การเปลี่ยนแปลงภายนอกบริเวณบ้าน

เนื่องด้วยด้านหลังของโครงการ มีชุมชนเดิมประมาณ 7-8 ครัวเรือนตั้งอยู่ เมื่อสร้างโครงการเสร็จมีถนนตัดผ่านเข้าไปในโครงการและมีระยะทางที่สั้นกว่าการเข้าไปในชุมชนจากทางอื่น ประกอบกับทางโครงการไม่ได้ทำรั้วกันบริเวณด้านหลังบางช่วง เพื่อเตรียมที่จะขยายโครงการเพิ่มเติมในอนาคต ดังนั้นผู้ที่อยู่ชุมชนด้านหลังจึงใช้เส้นทางภายในโครงการเพื่อเดินทะลุผ่านช่วงที่ไม่ได้ทำรั้วนี้ไปยังบ้านของตนเอง ซึ่งทางออกจากโครงการเพื่อไปยังชุมชนด้านหลังนั้นอยู่ใกล้และจะต้องเดินผ่านบ้านคุณจรรยาและคุณสมรักษ์ อีกทั้งบริเวณด้านนอกโครงการในสวนที่ไม่ได้ทำรั้วนี้ยังเป็นพื้นที่ที่ผู้ภายในโครงการนำเอาขยะและเศษวัสดุก่อสร้างจากการต่อเติมทาวน์เฮาส์มาทิ้ง เมื่อเวลาผ่านไปกองวัสดุก็ยิ่งเพิ่มและรุกรามเข้ามาในโครงการบริเวณหน้าบ้านคุณจรรยาและคุณสมรักษ์ ทำให้เกิดความไม่น่าดู หรือไม่เรียบร้อย คุณจรรยาจึงแก้ปัญหาโดยการให้ผู้ที่ต้องการเศษวัสดุเหล่านี้ไปถมที่ ขนออกไป เมื่อนำออกไปหมดแล้วคุณจรรยาจึงทำรั้วไม่ลวก และปลูกต้นไม้เป็นแนวกันไว้ แต่ยังมีช่องให้ชาวบ้านของชุมชนด้านหลังสามารถเดินผ่านได้อยู่

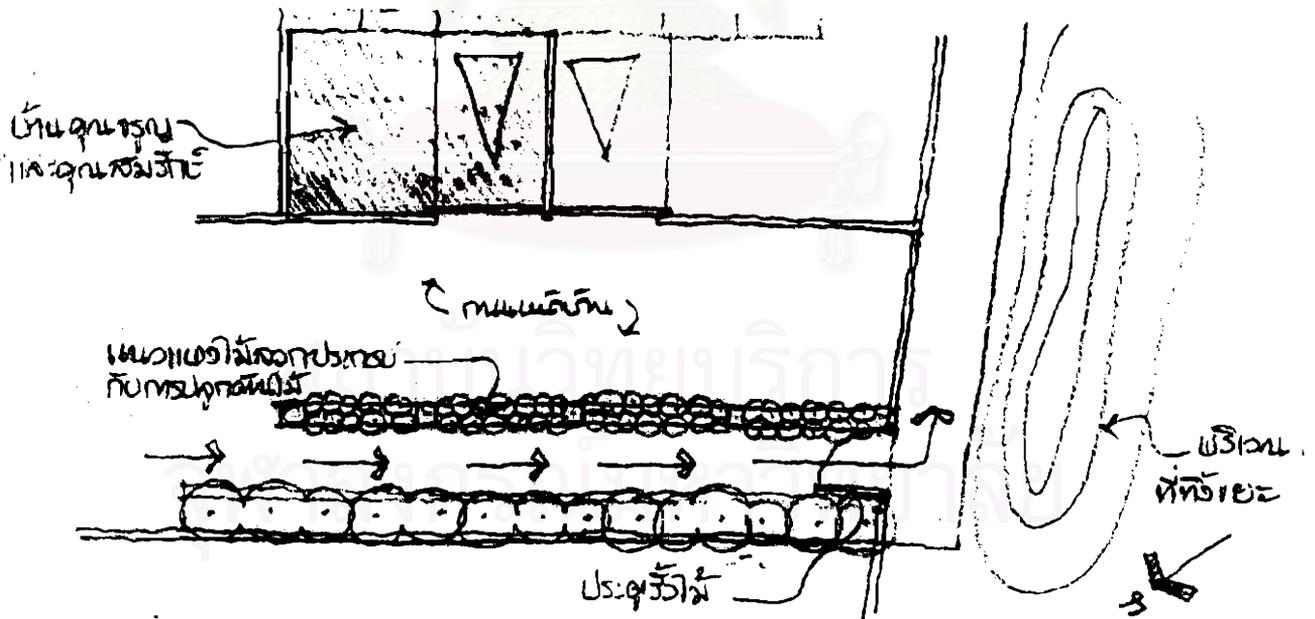
ภาพที่ 43 ผังแสดงตำแหน่งของรั้วไม่ลวกด้านข้างโครงการ

เมื่อทำรั้วไม่ลวกดังกล่าวเสร็จแล้วก็พอที่จะแก้ปัญหาเรื่องการทิ้งขยะและเศษวัสดุก่อสร้างไปได้บ้าง แต่ก็ยังมีคนในโครงการที่มักง่าย นำเอาเศษวัสดุก่อสร้างมาทิ้งเรียกราด โดยเฉพาะในบริเวณริมรั้วด้านข้างของทาวน์เฮาส์ที่อยู่ฝั่งตรงข้าม ดังนั้น คุณจรรยาจึงแก้ปัญหาด้วยการขุดเอาพื้นคอนกรีตบริเวณริมรั้วนั้นออกแล้วปลูกต้นไม้เป็นแนว ขวางไว้แทน

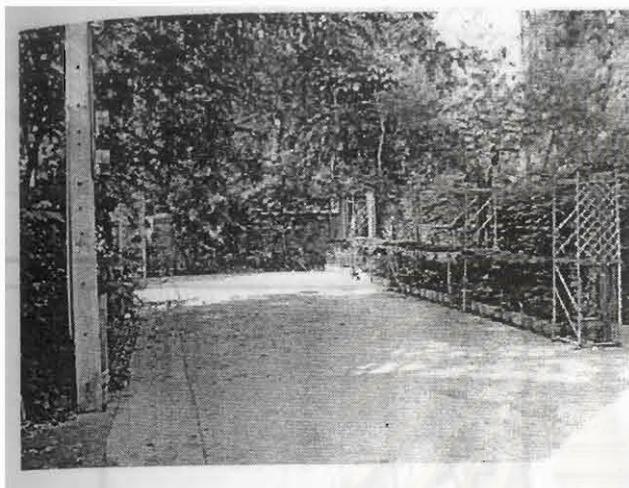

ภาพที่ 44 การปลูกต้นไม้บริเวณริมรั้วของทาวน์เฮาส์ฝั่งตรงข้าม

หลังจากที่ทำรั้วไม้ลวกด้านหลัง ให้อายุโครงการมาได้ประมาณ 4-5 ปี ในช่วงระหว่างนั้น บริเวณหน้าทาวน์เฮาส์ ของคุณจรรยาและคุณสมภักษ์ ก็มีคนเดินผ่านไปมาทั้งเพื่อนำขยะ หรือเศษวัสดุก่อสร้างไปทิ้ง และเพื่อเดินเข้าออก ระหว่างชุมชนเดิมที่อยู่ด้านหลัง ทำให้ผู้เป็นเจ้าของรู้สึกว่ามีความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยน้อยลง เนื่องจากมีคนแปลกหน้าผ่านไปผ่านมาบ่อยครั้ง หรือบางครั้งผู้ที่นำเอาขยะหรือเศษวัสดุไปทิ้งก็จะทำเศษวัสดุที่ขนาบมาตก กระจายบริเวณหน้าบ้านด้วย ประกอบกับรั้วไม้ลวกที่ทำอยู่เดิม เป็นวัสดุที่ไม่ค่อยมีความถาวรเท่าไรนัก จึงทรุดโทรม ไปตามสภาพ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวคุณจรรยาจึงไปขออนุญาตบางส่วนจากกรรมการหมู่บ้านเพื่อนำมาซื้อวัสดุ สำหรับทำรั้วถาวร (รั้วคอนกรีตบล็อก) พร้อมทั้งย้ายช่องทางออก ที่เคยอยู่แนวเดียวกับรั้วบ้านคุณจรรยา ให้ไปอยู่อีกฝั่งหนึ่งพร้อมกับทำประตูเปิดปิดให้ โดยคุณจรรยาเป็นผู้ลงมือทำเองทั้งหมด หลังจากทำรั้วเสร็จแล้วคุณจรรยาก็ทำ แผงไม้ลวกพร้อมกับปลูกต้นไม้ เป็นแนวขนานไปกับรั้วด้านข้างของทาวน์เฮาส์ที่อยู่ฝั่งตรงข้ามเพื่อกันเป็นช่องทาง เดินไปที่ประตูรั้วที่ทำใหม่โดยเฉพาะ ทำให้บริเวณถนนหน้าทาวน์เฮาส์มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ปลอดภัย ขึ้น

ภาพที่ 45 ผังแสดงการปรับปรุงรั้วด้านข้างของโครงการและทำแผงต้นไม้กันเป็นทางเดินสำหรับเดินออกไปด้านหลังของโครงการ

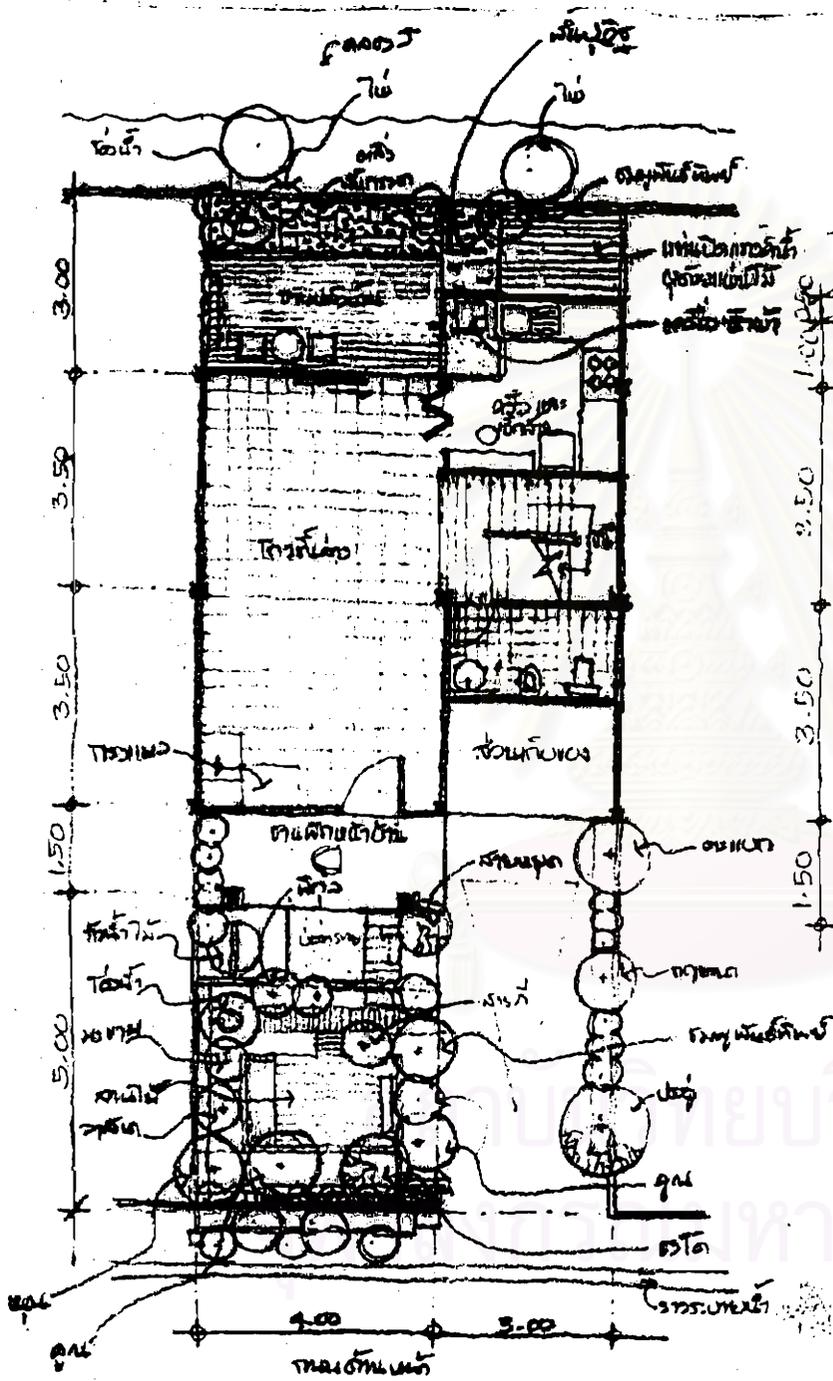
ภาพที่ 46 บริเวณถนนด้านหน้าที่ได้รับการ
ปรับปรุงแล้ว (จะสังเกตเห็นแนว
แผงไม้ลวกกันเป็นทางเดินอยู่ทางขวามือ)

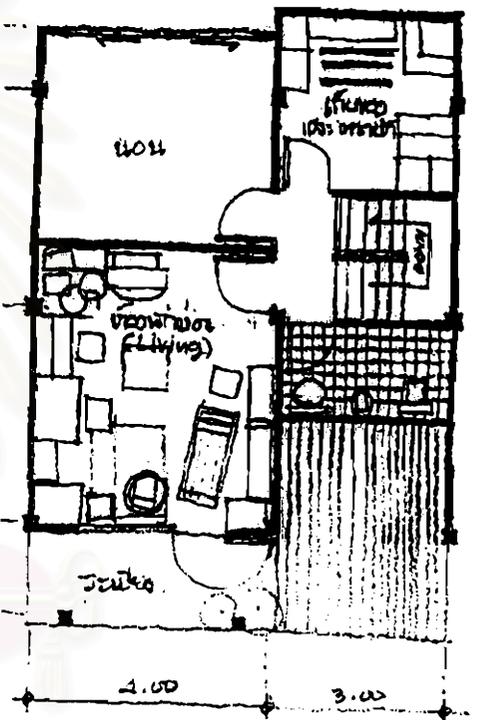
ภาพที่ 47 ประตูรั้วไม้ที่เปิดออกไปสู่ที่ทิ้งเศษวัสดุ
ก่อสร้างและชุมชนด้านหลัง

จากที่ทาวนเฮาส์หลังนี้ได้ถูกปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติมในส่วนต่างๆ นับตั้งแต่ในส่วนของตัวอาคาร องค์ประกอบภายในบริเวณบ้าน ตลอดจนภายนอกบริเวณบ้านนั้น ทำให้ลักษณะของบ้านที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัดคือมีสภาพแวดล้อมโดยรอบทั้งภายในและภายนอกบริเวณบ้านมีความร่มรื่นจากต้นไม้ มีส่วนที่เป็นที่นั่งเล่นพักผ่อนภายนอกอาคารทั้งด้านหน้าและด้านหลัง องค์ประกอบของอาคารบางส่วนถูกเปลี่ยนเป็นวัสดุไม้ เช่น รั้วของอาคาร ผนังบางส่วนของอาคาร ฯลฯ ตลอดจนช่องเปิดของอาคารบางส่วนถูกทำให้เป็นบานเลื่อนกระจกมีขนาดใหญ่ขึ้น นอกจากนี้ประโยชน์ใช้สอยในแต่ละพื้นที่ที่ทางโครงการออกแบบไว้ให้ก็ถูกปรับเปลี่ยนไปคือ

- ห้องนอนใหญ่ที่อยู่ชั้นบนใช้เป็นส่วนพักผ่อน (Living Room)
- ห้องนอนที่เล็กที่สุดใช้เป็นที่เก็บของและตากผ้า
- บริเวณโถงชั้นล่างใช้เป็นที่สำหรับเลี้ยงแมว
- นำส่วนชักร้างเข้ามาไว้ในห้องครัว
- ส่วนชักร้างเดิมที่อยู่ทางด้านหลังกลายเป็นชานนั่งเล่นไม้
- บริเวณด้านหลังบางส่วนใช้เป็นที่วางถังน้ำ

ภาพที่ 48 ผังพื้นที่ชั้นล่าง (ในปัจจุบัน)

ภาพที่ 49 ผังพื้นที่ชั้นบน (ในปัจจุบัน)

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาพที่ 50 สภาพบริเวณหน้าบ้านในปัจจุบัน

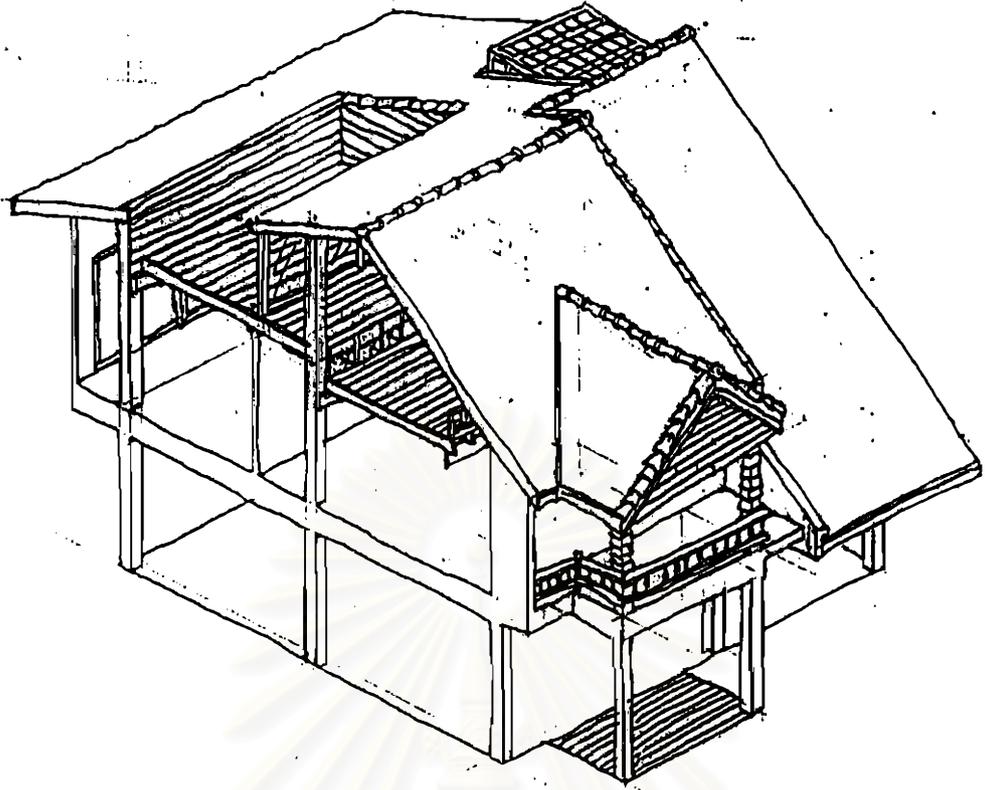
ค. ลักษณะบ้านที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ด้วยข้อแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกที่ยังเล็กอยู่จึงมีเวลาว่างไม่มากนักตลอดจนข้อแม่เรื่องงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดจึงทำให้การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติมทาวน์เฮาส์หลังนี้ได้ทำไปเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น ซึ่งความเป็นจริงผู้เป็นเจ้าของได้วางแผนการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติมในอีกหลายส่วนของบ้าน นับตั้งแต่ ตัวอาคาร ในบริเวณบ้าน ตลอดจนนอกบริเวณบ้านเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆของสมาชิกในครอบครัวและสนองต่อความต้องการของตัวเอง ดังมีรายละเอียดคือ

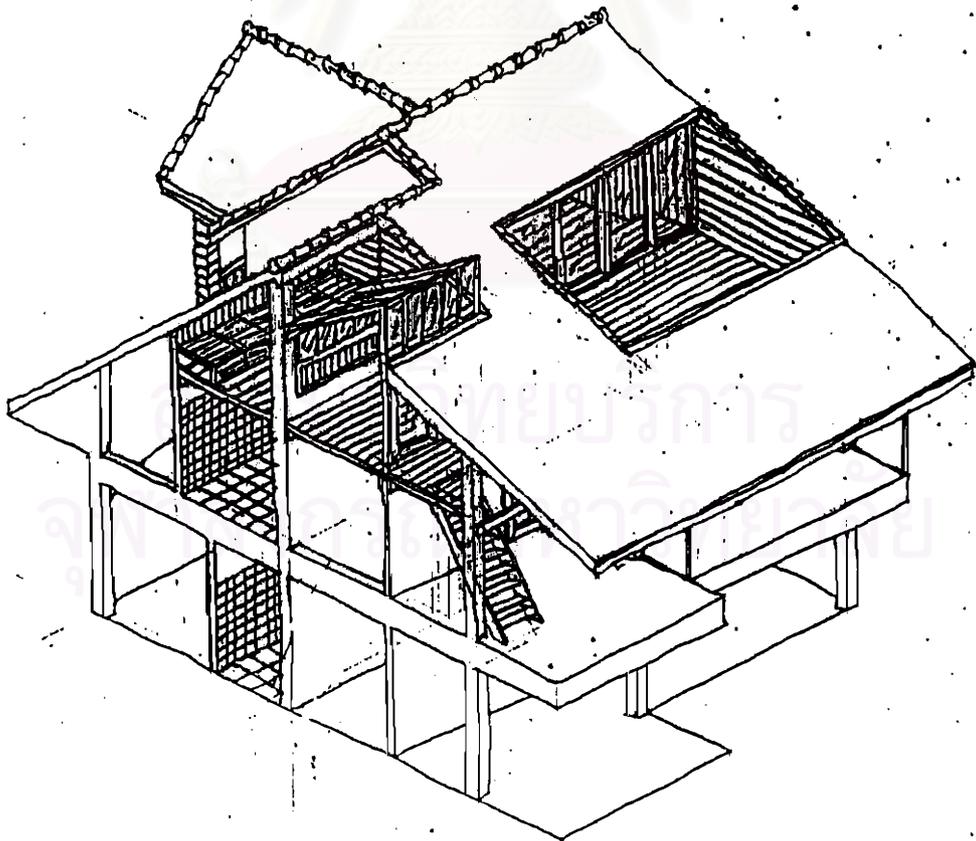
การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นกับตัวอาคาร

- เนื่องจากในช่วงประมาณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2542 คุณจรรยาและคุณสมรักษ์เพิ่งจะทราบว่าลูกชายคนโตซึ่งมีอายุประมาณ 3 ขวบกว่าเป็นโรคออร์ทิสติก จึงจำเป็นต้องปรับสภาพแวดล้อมของบ้านบางส่วนให้เป็นระเบียบถูกต้องถูกทางมากขึ้น เพื่อช่วยเสริมสร้างสมาธิให้กับลูก ดังนั้นภายในอนาคตอันใกล้นี้จึงต้องทำห้องส่วนตัวให้กับลูกชายคนโตเพื่อใช้เป็นห้องนอนและห้องฝึกฝนเรียนรู้ด้วย โดยการเปลี่ยนห้องนอนที่เคยนอนรวมกันทั้งครอบครัวให้เป็นห้องนอนของลูกชายคนโต แล้วย้ายส่วนพักผ่อนลงมายู่ที่โถงชั้นล่างเพื่อที่จะเปลี่ยนส่วนพักผ่อนเดิม เป็นห้องนอนของพ่อ-แม่ สำหรับแม่ที่เลี้ยงที่โถงชั้นล่างนั้นก็ จะย้ายไปเลี้ยงไว้ในส่วนเก็บของที่อยู่บริเวณด้านหน้าติดกับลานจอดรถแทน โดยคุณจรรยาจะต่อเติมผนังระแนงโปร่งเข้าไปในคานที่ยังไม่มีผนังเพื่อกันเป็นห้องสำหรับเลี้ยงแมวนอกจากส่วนเก็บของนี้จะใช้เป็นที่เก็บของ เก็บเครื่องมือสำหรับทำงานไม้ และเป็นที่สำหรับเลี้ยงแมวแล้ว บริเวณนี้ยังใช้เป็นที่วางแท่งค้ำน้ำที่ย้ายมาจากด้านหลังอาคารด้วย เพราะในปัจจุบันน้ำปะปาไหลแรงพอที่จะเข้าสู่แท่งค้ำน้ำในระดับความสูงปกติได้แล้ว จึงนำแท่งค้ำน้ำมาไว้บนดินเหมือนเดิม ซึ่งจะช่วยลดแรงดันน้ำของปั้มน้ำทำให้ช่วยประหยัดไฟมากขึ้น (ดูตำแหน่งของส่วนเก็บของจากภาพที่ 48 ประกอบ)
- ในอนาคตเมื่อลูกชายทั้ง 2 คนของคุณจรรยาและคุณสมรักษ์โตขึ้น ก็จะต้องทำให้ห้องข้างบนเป็นห้องนอนทั้งหมด สำหรับห้องที่เป็นส่วนพักผ่อนเดิมนั้น จะใช้เป็นที่นอนของคุณจรรยาและคุณสมรักษ์ โดยมีแผนว่าจะรื้อฝ้าเพดานของห้องนี้ออกแล้วต่อเติมเป็นชั้นลอยสำหรับนอนพร้อมเฉลียงแล้วส่วนพื้นที่ข้างล่างของห้องนี้จะทำเป็นส่วนทำงานและอ่านหนังสือแทน สำหรับห้องตากผ้าก็จะใช้เป็นที่นอนของลูกชายคนเล็ก และเนื่องจากเป็นห้องที่เล็กที่สุด ประกอบกับได้มีการรื้อฝ้าเพดานออกไปแล้ว จึงต่อเติมชั้นลอยสำหรับนอนในห้องนี้เช่นเดียวกัน

สถาบันวิทย์บริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

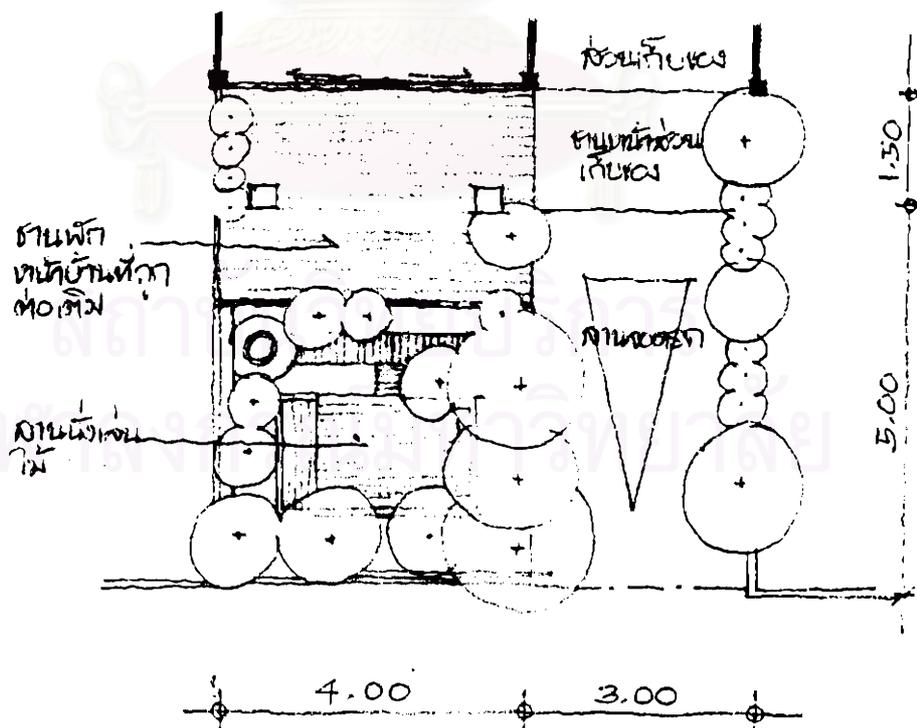

ภาพที่ 51 ลักษณะของชั้นลอยที่จะต่อเติมในอนาคต (มุมมองจากด้านหน้า)

ภาพที่ 52 ลักษณะของชั้นลอยที่จะต่อเติมในอนาคต (มุมมองจากด้านหลัง)

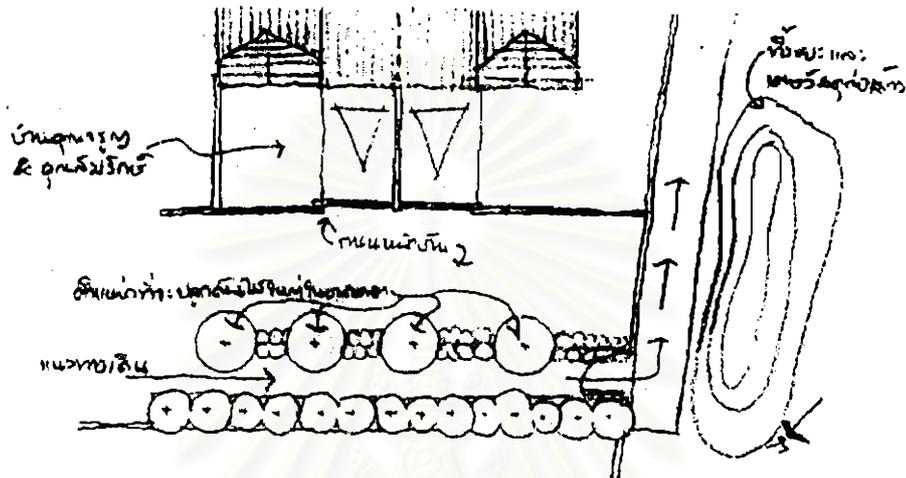
- เมื่อใช้ห้องตากผ้าเป็นห้องนอนของลูกชายคนเล็กแล้ว ในอนาคตคุณจรรยาจะทำชั้นลอยเหนือโถงบันไดสำหรับใช้เป็นห้องตากผ้า โดยใช้แสงธรรมชาติที่ส่องผ่านกระเบื้องหลังคาโปร่งแสงลงมายังบริเวณชั้นลอยเหนือโถงบันได
- บุฝ้าเพดานภายในบ้านใหม่
- ปูพื้นไม้ที่ชั้นบนทั้งหมด
- บุกระจกผ่านบันไดวงเวียนฝ้าเพดานไม้เนื้อแข็งที่เตรียมไว้บริเวณชานพักก่อนเข้าสู่ตัวบ้าน
- ผนัง เสาภายนอก และราวกันตกซึ่งเป็นวัสดุก่ออิฐฉาบปูนเรียบทาสี จะถูกเปลี่ยนและปิดทับด้วยไม้ทั้งหมดอีกทั้งหน้าต่างไม้บานสวิง มุ้งลวด เหล็กดัด ก็จะเอาออกแล้วขยายช่องเปิดเป็นบานเลื่อนไม้หรือบานเฟี้ยมไม้ให้มีขนาดใหญ่เต็มผนังแทน
- ปูพื้นชานไม้ทับลงบนชานพักคอนกรีตหน้าบ้าน ซึ่งพื้นชานไม้นี้จะครอบคลุมออกไปถึงแนวของคอนกรีตโกลั้บแนวทางเดินไม้ภายในส่วนหน้าบ้าน ซึ่งคุณจรรยาได้กล่าวว่าการที่ยังไม่รีบปูพื้นชานบริเวณนี้ก่อนจะเป็นผลดีเนื่องจากพื้นบริเวณหน้าอาคารซึ่งไม่ใช่ส่วนที่อยู่ในโครงสร้างหลักจะมีการทรุดตัวทุก ๆ ปีแต่ขณะนี้ได้หยุดแล้ว ดังนั้นจึงสมควรแก่เวลาที่จะต่อเติมพื้นในลุ่มนี้ได้ โดยไม่เกิดปัญหาการทรุดตัวอีกในภายหลัง

ภาพที่ 53 แนวปูพื้นชานไม้บริเวณชานพักด้านหน้าทาว์เฮาส์ในอนาคต

การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นนอกบริเวณบ้าน

- บริเวณแผงไม้ลวกที่ปลูกต้นแก้วสำหรับกันเป็นทางเดินบริเวณถนนหน้าบ้านนั้นถ้าสามารถตกลงกับบ้านข้างๆ ที่อยู่ติดกัน ซึ่งปัจจุบันเจ้าของยังไม่เข้ามาอยู่ คุณจรรยาจะปลูกต้นไม้ใหญ่เสริมไปตามแนวของแผงไม้ลวกประมาณ 3-4 ต้น เพื่อให้ร่มเงากับถนน แต่การปลูกต้นไม้ใหญ่บริเวณถนนนั้นจะต้องเลือกประเภทของต้นไม้ที่จะไม่ทำลายหรือไม่กดถนนทำให้เกิดความเสียหายได้

ภาพที่ 54 ตำแหน่งของต้นไม้ใหญ่บริเวณถนนหน้าบ้านที่จะปลูกในอนาคต

- เนื่องจากในปัจจุบันด้านหลังมีประตูเพื่อออกไปใช้บริเวณริมตลิ่งของคลองอยู่แล้ว ในอนาคตคุณจรรยาจึงคิดที่จะทำทำน้ำบริเวณริมตลิ่งสำหรับเป็นที่นั่งเล่น พักผ่อน อีกทั้งยังมีเรือพายเล็กๆ สำหรับพายเล่นและเก็บขยะภายในคลองด้านหลังด้วย

จากข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่าโครงการที่ทาวนเฮาส์หลังนี้ตั้งอยู่เป็นโครงการที่มีระดับราคาที่ไม่แพงทำให้มีประเภทของผู้อยู่หลากหลายระดับ มีสภาพแวดล้อมที่ไม่ดีนัก ประกอบกับทั้งคุณจรรยาและคุณสมิทธิพรก็มีความชอบในรูปแบบที่แตกต่างไปจากรูปแบบอาคารที่ทางโครงการจัดเตรียมไว้ให้ และคุณจรรยาก็เป็นผู้มีฝีมือทางด้านงานไม้ ดังนั้น จึงเห็นว่าในช่วงเวลาที่ผ่านมาและช่วงเวลาในอนาคต ทาวนเฮาส์หลังนี้ได้รับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติมไปอย่างมากมายหลายส่วนทั้งในส่วนของตัวอาคารเอง ภายในบริเวณบ้าน ตลอดจนภายนอกบริเวณบ้าน โดยเฉพาะภายนอกบริเวณบ้านนั้น เหมือนกับการเข้าไปบูรณหรือเปลี่ยนแปลงที่สาธารณะ ซึ่งคุณสมิทธิพรผู้เป็นภรรยาที่มีความกังวลอยู่เหมือนกันว่าจะมีคนที่ไม่ชอบ แต่สำหรับคุณจรรยาได้ให้ทัศนะว่า เนื่องจากบ้านตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ที่หลบมุม คนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียกับพื้นที่บริเวณนี้ อีกทั้งการเข้าไปเปลี่ยนแปลงในพื้นที่สาธารณะก็ไม่ได้ทำให้สภาพแวดล้อมแย่ลงหรือเป็นการทำในเชิงทำลาย แต่เป็นการทำให้สภาพแวดล้อมน่าอยู่ เป็นระเบียบเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน

3.1.4 ประเด็นสำคัญที่ได้จากกรณีศึกษา

ดังที่ได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากกรณีศึกษาทาวนเฮาส์ของคุณจรรยาและคุณสมรภัษ พักประไพในด้านต่างๆ ทำให้พบประเด็นสำคัญๆ ภายใต้เรื่องราวของมิติที่ซ่อนอยู่และซ่อนทับของการอาศัยอยู่ ที่เกิดขึ้นและเป็นไป ตั้งแต่ปัจจุบันอันได้แก่ มิติซ่อนทับของประโยชน์ใช้สอย และมิติที่ซ่อนอยู่เพื่อรองรับโลกของบุคคลไปจนถึงมิติที่ซ่อนอยู่เพื่อรองรับหรือเชื่อมต่อการปรับเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาหรือคาบเกี่ยวไปกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังจะมีรายละเอียดของแต่ละประเด็นดังนี้

ก. ประเด็นสำคัญในแง่ของมิติซ่อนทับของประโยชน์ใช้สอย

เป็นมิติที่สเปซและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมในแต่ละแห่งสามารถรองรับประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลายปรากฏออกมาให้เห็น ซึ่งจะมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นคือ

การเพิ่มประโยชน์ใช้สอย และเพิ่มความเป็นส่วนตัวในสเปซ ด้วย "ชั้นลอยใต้หลังคา"

ปัจจุบันครอบครัวพักประไพนอนรวมกันอยู่ในห้องเดียว แต่เมื่อลูกชายคนโตมีอาการออทิสติก ประกอบกับในอนาคตเมื่อลูกๆ ทั้ง 2 โดชั้น ห้องทั้ง 3 ห้องที่อยู่ชั้นบนก็จะถูกใช้เป็นที่นอนของแต่ละคน โดยห้องใหญ่ซึ่งใช้เป็นส่วนพักผ่อนในปัจจุบันจะเปลี่ยนเป็นห้องนอน พ่อ - แม่ ส่วนอีก 2 ห้อง ที่เหลือก็ใช้เป็นที่นอนของลูก 2 คน ในขณะเดียวกันทาวนเฮาส์เองก็มีพื้นที่พักผ่อนอยู่บริเวณชั้นล่างเพียงแห่งเดียว แต่ในวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ยังต้องการพื้นที่พักผ่อนที่เป็นส่วนตัว โดยคุณสมรภัษได้กล่าวไว้ว่า

- * ถ้าลูก ๆ โดชั้นก็จะทำอย่างที่เขา (คุณจรรยา) เสนอคือทำเป็นชั้นลอย เพราะถ้าเด็กโดชั้น Living Area ที่เขาอยากอยู่ก็อาจจะไม่ใช่ที่เดียวกับพ่อแม่ เขาอาจจะอยากอยู่ Living Area ของตนเอง ซึ่งอาจจะอยู่ในห้องนอนแล้วที่นอนของเขาก็เป็นชั้นลอยไปได้*

อีกทั้งวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ยังเป็นวัยที่ต้องเรียนหนังสือ ทำงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้สมาธิและพื้นที่ที่สามารถรองรับความเป็นส่วนตัวเหล่านี้ของพวกเขาได้ก็คือ "ห้องนอน" ห้องนอนสำหรับทาวนเฮาส์จึงไม่ใช่เป็นเพียงห้องที่ใช้เฉพาะนอนเท่านั้นแต่เป็นห้องที่รองรับประโยชน์ใช้สอยที่หลากหลายตั้งแต่ นอน อ่านหนังสือ ทำงาน ฟังเพลง ดูโทรทัศน์ฯลฯ ซึ่งห้องนอนบางห้องของทาวนเฮาส์มีขนาดเล็ก (3.00 X 3.00 เมตร) เช่น ห้องที่ใช้เป็นห้องตากผ้าของครอบครัวพักประไพ เมื่อต้องรองรับกิจกรรมที่หลากหลายเช่นนี้ประกอบกับทาวนเฮาส์ไม่สามารถขยายหรือเพิ่มพื้นที่ได้ จึงต้องนำพื้นที่ใต้หลังคา (ซึ่งพอจะมีสเปซที่จะเข้าไปใช้งานได้เนื่องจากมุมบนหลังคามีความชัน) มาทำเป็นชั้นลอยสำหรับนอน (ดูภาพที่ 51, 52 ประกอบ) แล้วใช้พื้นที่ด้านล่างของห้องเป็นส่วนพักผ่อน ทำงาน อ่านหนังสือ แทน เป็นต้น

นอกจากการทำชั้นลอยซ่อนเข้าไปในสเปซจะเป็นการเพิ่มพื้นที่ใช้สอยภายในห้องนอน โดยเฉพาะห้องนอนที่มีขนาดเล็กแล้ว การทำชั้นลอยให้มีระเบียบดูเรียบร้อย เท่ากับเป็นการเพิ่มพื้นที่พักผ่อนภายนอก (Outdoor) ที่เป็นส่วนตัว ดังตัวอย่างจากการที่คุณจรรยาวางแผนไว้ว่าจะต่อเติมชั้นลอยของห้องนอนใหญ่พร้อมทั้งมีเฉลียง (ดูภาพที่ 52 ประกอบ) ซึ่งคุณจรรยาได้กล่าวถึงที่มาของแนวความคิดนี้ว่า

• การที่ผมคิดให้มันเป็นอย่งนั้นอย่างนั้นบางที ประโยชน์ใช้สอยก็ไม่ใช่จุดมุ่งหมายหลัก เป็นเรื่องของบรรยากาศในบ้านกับความรู้สึกที่มันสร้างให้กับเรามากกว่า เช่น อย่งที่ผมคิดไว้ ในส่วนพักผ่อน ที่จะใช้เป็นที่นอนใหญ่ในอนาคตจะทำชั้นลอยขึ้นไปแล้วยังมีเฉลียงออกไปด้วย เมื่อสเปซ มันเป็นแบบนี้แล้ว เวลาเราขึ้นไปใช้ บรรยากาศมันจะเหมือนกับที่เราได้ขาดจากบริเวณรอบ ๆ ไปได้พอสมควร เหมือนกับเราอยู่ไกลจากละแวกบ้านไปเลย ในขณะที่เราใช้ความชันหลังคา ก็จะเป็นตัวช่วยปิดกั้นความจอยต่าง ๆ ภายในโครงการ มันคล้าย ๆ ว่าเรามีมุมสงบมากกว่าเดิม แล้วถึงแม้เราจะไปอยู่ในสเปซ ที่ตัดขาดได้พอสมควรแต่เราก็สามารถที่จะกลับมาเมื่อไหร่ก็ได้ มันจะแตกต่างจากชานหลังบ้านที่ขึ้นล่างก็ด้วยความเป็นคนที่ชอบปลูกต้นไม้เยอะ กลางคืนถ้าอยากดูพระจันทร์ก็ดูไม่เห็น แต่ถ้าไปใช้ที่ชั้นลอย ยอดไม้มันตามไปไม่ถึง ไม่มีอะไรมาบังได้ออกมานั่งตรงเฉลียงดูพระจันทร์ ดูดาว ซึ่งสเปซ โถง ๆ แบบนี้กลางวันก็ลงไปใช้ไม่ได้ ก็จะใช้ตอนกลางคืนอย่างเดียว ผมจะชอบดูฟ้าตอนกลางคืน แต่ตอนนี้มันไม่เห็นฟ้าเลย ถ้าจะไปเดินดูอยู่หน้าบ้านมันก็จะไม่ส่วนตัว รู้สึกว่าอยากจะมีที่ที่ไปนอนแล้วดูฟ้าได้ ที่เด็ด (คุณสมรภัษ) เค้าก็ชอบสเปซ ที่มีลักษณะเป็นมุมส่วนตัวอยู่แล้วถ้ามีขึ้นมาก็จะใช้ด้วยกันได้จริงๆ ผมจะชอบนั่งคุยตอนกลางคืน เวียง ๆ มีด ๆ โถง ๆ แต่ต้องเป็นส่วนด้วย ระดับช่วยได้เยอะไม่มีต้นไม้มาบัง ได้ความโล่ง ความโปร่ง เกิดความเป็นส่วนตัวได้โดยไม่ต้องอาศัยเรื่องปิดกัน ถ้าอยู่ระดับต่ำ ๆ เครื่องปิดกันก็จะต้องมีมากขึ้น

จะเห็นว่าถึงแม้พื้นที่เฉลียงที่เกิดจากการเข้าไปใช้พื้นที่ใต้หลังคาที่เพิ่มขึ้นมานี้จะไม่ใช้พื้นที่สองประโยชน์ใช้สอยที่จำเป็น แต่มันเป็นการเพิ่มพื้นที่จากทาวน์เฮาส์ที่มีอยู่เดิมเพื่อสนองต่อความต้องการทางด้านจิตใจ จึงเป็นอุทราหรณ์ให้เห็นว่าถึงแม้ทาวน์เฮาส์จะเป็นบ้านจัดสรรที่มีพื้นที่จำกัด แต่ก็ยังสามารถทำให้ความฝันหรือจินตนาการของผู้ใช้ได้เป็นจริงได้ โดยไม่จำเป็นต้องไปหาบรรยากาศเหล่านี้จากที่อื่น

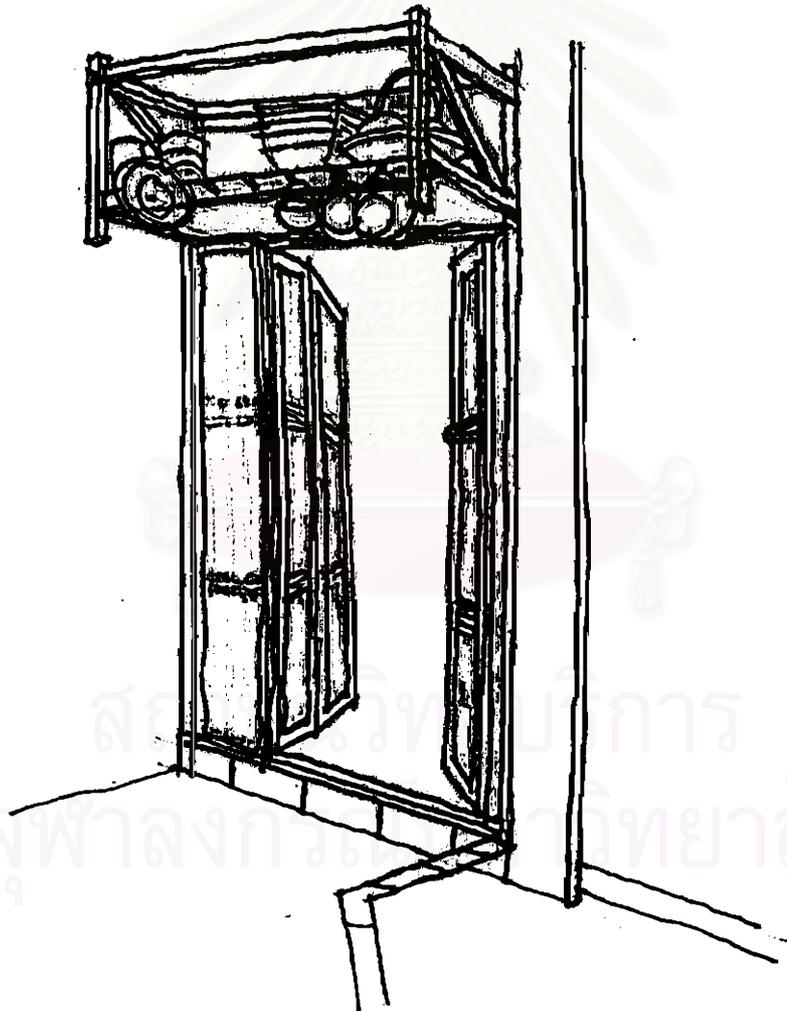
นอกจากจะใช้พื้นที่ใต้หลังคาทำเป็นชั้นลอยสำหรับนอนแล้วด้วยความที่คุณจรรยาและคุณสมรภัษชอบและปลูกต้นไม้ขนาดใหญ่เพื่อกันแสงแดดหรือให้ร่มเงากับบ้าน ประกอบกับทาวน์เฮาส์มีบริเวณที่ว่างไม่มากนักจึงไม่มีที่ว่างเหลือพอให้แสงแดดส่องถึง จึงไม่สามารถตากผ้าบริเวณชั้นล่างได้ ดังนั้นจึงแก้ปัญหาโดยการรื้อฝ้าเพดานบริเวณเหนือโถงบันไดออกแล้วทำชั้นลอยใต้หลังคาพร้อมทั้งเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคาบางแผ่นเหนือโถงบันไดนี้เป็นกระเบื้องโปร่งแสงสำหรับใช้ชั้นลอยเป็นที่ตากผ้า ดังนั้นสเปซบริเวณโถงบันไดจึงไม่ได้ทำหน้าที่เป็นเพียงทางสัญจรร่วมเพื่อเปลี่ยนระดับของครอบครัวเท่านั้นยังสามารถใช้เป็นที่สำหรับตากผ้าได้อีกด้วย

การซ่อนทับของพื้นที่ในครัว

ด้วยความที่ด้านหลังของทาวน์เฮาส์หลังนี้หันออกสู่ที่โล่งสีเขียวซึ่งเป็นทัศนียภาพที่สวยงาม ผู้เป็นเจ้าของจึงต้องการใช้พื้นที่บริเวณด้านหลังเป็นที่นั่งพักผ่อนเพื่อส่งเสริมให้สัมผัสชีวิตที่สวยงามอย่างเต็มที่โดยไม่เป็นการเข้าไปรุดตำ หรือเบียดเบียนพื้นที่ว่างภายในบริเวณด้านหลังอันมีอยู่ไม่มากนักด้วยการเปลี่ยนลานซักล้างที่มีอยู่แล้วเป็นชานนั่งเล่นพักผ่อน แล้วย้ายส่วนซักล้างเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ครัวแทน (ดูภาพที่ 48 ประกอบ) เพราะในการซักล้างจริงๆ นั้น ใช้พื้นที่ไม่มากนัก โดยเฉพาะในครอบครัวที่ใช้เครื่องซักผ้า ประกอบกับในส่วนครัวเองก็มีอ่างสำหรับล้างจานล้างอาหาร (sink) ซึ่งเป็นประโยชน์ใช้สอยที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่แล้วจึงสามารถไปรวมกันได้ ดังนั้นการที่นำเอาส่วนซักล้างมาซ่อนทับลงบนพื้นที่นั้นนอกจากจะเป็นการช่วยประหยัดพื้นที่ใช้สอยได้โดยตรงแล้วยังเป็นการเพิ่ม

หรือไม่เข้าไปเบียดเบียนพื้นที่สีเขียวโดยทางอ้อมด้วย

นอกจากนี้ การที่คุณจรรยาได้รื้อผ้าเพดานบริเวณชั้นล่างออก โดยเฉพาะในส่วนครัวทำให้บริเวณเหนือห้องครัวมีสเปซในทางสูงเพิ่มขึ้น ประกอบกับทิวทัศน์เหล่านี้ทางโครงการไม่ได้เตรียมส่วนเก็บของภายในบ้านให้ อีกทั้งส่วนครัวยังรองรับกิจกรรมที่ต้องใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ ต่าง ๆ มาก ดังนั้น เมื่อคุณจรรยาทำประตูด่านเพดานของห้องครัวเพื่อกันแมลงไม่ให้เข้ามาภายในครัว เขาจึงทำชั้นเก็บของต่อเนื่องเหนือประตูดังกล่าวขึ้นไปด้วย จึงเห็นว่า 'ครัว' นั้นเป็นพื้นที่บริการ (Service) ที่ไม่จำเป็นต้องมีผ้าเพดานเพื่อความสวยงามมากมายนัก แต่ก็สามารถตกแต่งคอนกรีตได้ทั้งพื้นชั้นบนเหนือส่วนครัวให้เรียบร้อยหรือทำหน้าที่เป็นผ้าเพดานแทนได้ ซึ่งนอกจากจะช่วยประหยัดค่าวัสดุที่ใช้เป็นผ้าเพดานแล้วยังเป็นการช่วยเพิ่มพื้นที่เก็บของซึ่งมักมีไม่ค่อยเพียงพอในทิวทัศน์เหล่านี้ด้วย

ภาพที่ 55 การทำชั้นสำหรับเก็บของเหนือศีรษะในห้องครัว

การรื้อถอนเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับทาวน์เฮาส์

ด้วยความที่ทาวน์เฮาส์เป็นที่พักอาศัยที่มีพื้นที่ที่จำกัด จึงทำให้เหลือที่ว่างหรือพื้นที่ดินที่ใช้สำหรับปลูกต้นไม้เพื่อให้ความร่มรื่นกับบ้าน และให้ความสดชื่นกับผู้อยู่ไม่มากนัก แต่ด้วยความที่เป็นเจ้าของเป็นผู้ที่ชอบปลูกต้นไม้ในเบื้องต้นก่อนที่จะเข้าอยู่บ้านหลังนี้เขาได้เตรียมเพาะปลูกต้นไม้เอาไว้ล่วงหน้าก่อนแล้ว ซึ่งจะใช้เวลาในการเจริญเติบโตของต้นไม้ (โดยเฉพาะต้นไม้ยืนต้นที่โตเร็ว) และช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการซื้อหาต้นไม้ที่มีขนาดใหญ่มาปลูกในภายหลังด้วย นอกจากนี้จากผู้เป็นเจ้าของจะไม่ต่อเติม บุกรุกพื้นที่ว่างมีอยู่ไม่มากแล้วเขายังพยายามปลูกต้นไม้ลงไปในพื้นที่ว่างดังกล่าวเท่าที่จะทำได้ และยังเพิ่มพื้นที่ปลูกต้นไม้ให้กับทาวน์เฮาส์ของเขาด้วยการ

- ใช้ต้นไม้ทำหน้าที่ "เป็น" หรือ "แทรกเข้าไปอยู่ใน" องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม เช่น ปลูกต้นไม้เพื่อเป็นรั้วบริเวณด้านหลัง ทำรั้วบ้านเป็นรั้วระแนงไม้เพื่อใช้สำหรับปลูกต้นไม้หรือให้ต้นไม้ยึดเกาะตลอดจนการทុบพื้นคอนกรีตของลานจอดรถเป็นแนวติดกับรั้วด้านข้างเพื่อปลูกต้นไม้แทรกลงไปในพื้นที่คอนกรีตนั้นเพื่อทำหน้าที่เสมือนเป็นหลังคาให้ร่มเงากับลานจอดรถ

ภาพที่ 56 การปลูกต้นไม้แทรกลงไปในพื้นที่ของลานจอดรถ

- เพิ่มชั้นดินให้กับทาวน์เฮาส์ด้วยการใช้พื้นที่ระเบียงที่อยู่ชั้นบนเป็นที่สำหรับปลูกต้นไม้ เนื่องจากพื้นที่ระเบียงที่มีอยู่เดิมมีขนาดที่เหมาะสมที่จะใช้เป็นสวนชั้นบนของทาวน์เฮาส์ได้คือ มีขนาด 1.50X4.00 เมตร (ดูภาพที่ 49 ประกอบ) ซึ่งนอกจากจะเป็นขนาดที่มีบริเวณพอที่จะปลูกต้นไม้แล้วผู้อยู่ยังสามารถออกไปนั่งเล่นหรือพักผ่อนได้จริงด้วย ไม่ใช่เป็นระเบียงที่ทำหน้าที่เพียงแค่เป็นที่วางเครื่องแอร์หรือออกไปยืนได้เท่านั้น
- ปลูกต้นไม้ซ้อนลงบนถนนหน้าบ้าน ในบริเวณด้านที่ติดกับรั้วซึ่งเดิมเป็นพื้นคอนกรีตระดับเดียวกับถนนที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไรของผู้เป็นเจ้าของจึงรื้อคอนกรีตนี้ออกแล้วใช้พื้นที่นั้นที่ว่างข้างใต้สำหรับปลูกต้นไม้แทน ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มพื้นที่ให้กับบ้านของตัวเองแล้ว ยังเป็นการทำให้ถนนในโครงการมีความร่มรื่น เกิดทัศนียภาพที่สวยงามให้กับโครงการได้

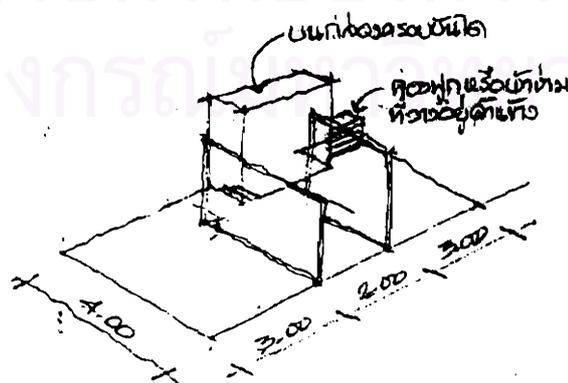
ข. ประเด็นสำคัญในแง่ของมิติที่ซ่อนอยู่เพื่อรองรับโลกของบุคคล

เป็นลักษณะของพื้นที่ที่รวบรวมทั้งองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่มีมิติที่สามารถรองรับลักษณะเฉพาะหรือรองรับธรรมชาติของแต่ละบุคคลในครอบครัวซ่อนอยู่ ดังจะทำให้ผู้อยู่ได้มีโอกาสแสดงออกซึ่งตัวตน ถึงแม้จะอยู่ในบ้านที่มีขนาดพื้นที่อันจำกัดก็ตาม ซึ่งจะมีรายละเอียดของแต่ละประเด็นคือ

- กล้องครอบโดมบันได - ที่เล่นในโลกของเด็ก

ในสมัยที่เป็นเด็ก คุณจรรยาได้อาศัยอยู่ในเรือนแถวไม้ ซึ่งภายในก็มีมุมๆ หนึ่งเป็นมุมโปรด หรือเป็นที่เล่นในโลกของเด็ก คือ

- เมื่อก่อนตอนเด็กๆ อยู่เรือนแถวไม้ เช้าเค้านั่งอยู่ พอขึ้นบันไดไปข้างบนมันก็เป็นห้องโล่งๆ เลยกว้างประมาณ 4.00 ม. ลึกประมาณ 8.00 ม. ที่บันไดมันขึ้นมาอยู่ตรงกลางพอดีโดยด้านหนึ่งจะอยู่ติดกับฝาข้างหนึ่ง พอเค้านั่งแบ่งชั้นบนชอยเป็นห้อง โดยมีบริเวณตรงกลางกว้างประมาณ 2 ม. ตรงกับช่วงที่บันไดขึ้นมา แล้วก็มีห้องข้างหน้า 3.00 ม. และข้างหลัง 3.00 ม. ตรงกลางเป็นห้องโถง 2.00 X 4.00 ม. เมื่อขึ้นบันไดมาก็จะเจอห้องนี้พอดีใช้เป็นที่ดู TV คล้ายๆ เป็นโถงกลาง แต่การกันห้องมันจะต้องกันยุงที่จะขึ้นมาจากชั้นล่างด้วย ก็เลยต้องทำกล้องครอบลงไปบนช่องบันได (ซึ่งเดิมมันเป็นเพียงช่องแล้วมีราวบันไดกั้นตง) ซึ่งกล้องนี้จะมีประตูเปิดปิดก่อนที่จะลงไปข้างล่าง และเนื่องจากความสูงจากพื้นถึงสันหลังคาประมาณ 3.00 ม. กว่าๆ แล้วเวลากันห้องเค้าก็ไม่ได้กันจนสุด ถึงหลังคาที่จะกันประมาณ 1.80-2.00 ม. เพื่อประหยัดวัสดุและใช้เพียงกันสายตาเท่านั้นเอง ดังนั้นบนกล้องที่ครอบบันไดนี้ก็จะมีพื้นปิดอยู่ ผมจะชอบขึ้นไปเล่นกับน้อง เวลาเก็บผักจะเอามาวางซ้อนกันที่พื้นใกล้กับกล้องนี้จึงช่วยให้สูงพอที่จะปีนขึ้นไปเล่นได้ด้วยบางทีก็ไม่ได้เล่นอะไรหรอกแค่ปีนขึ้นไปแล้วโดดลงมานบนฟูกก็สนุกแล้วนอกจากจะใช้เป็นที่เล่นแล้วเนี่ย บนนั้นพ่อเค้าก็จะใช้เป็นที่เก็บของ เก็บกระเป๋่า บ่อยมากที่ขึ้นไปเปิดแล้วเจอจดหมายเก่าๆ เจอสูจิบัตรของพ่อ เจอใบปลودอาหารของพ่อ เจอรูปพ่อเก่าๆ สมัยเป็นทหารเกณฑ์ รูปสมัยเป็นสารวัตรกำนัน ก็จะชอบเข้าไปค้น เป็นคนชอบของเก่าๆ อายุ 13-14 ก็ยังขึ้นไปอยู่เลย”

ภาพที่ 57 กล้องครอบโดมบันไดในเรือนแถวที่คุณจรรยาเคยอยู่ในสมัยเด็กๆ

จะเห็นว่ากล่องครอบโถงบันไดเพื่อกันยุงที่จะผ่านช่องบันไดขึ้นมาจากชั้นล่างและเป็นที่สำคัญกับของต่างๆ นั้น ด้วยความที่บริเวณด้านข้างกล่องมีถ้ำมวนหรือฟูกวางอยู่ จึงเสมือนทำให้สเปซบริเวณนี้มีการเปลี่ยนระดับเอื้อและท้าทายให้เด็กได้ปีนขึ้นไปเล่น ขึ้นไปชน และด้วยความนุ่มของฟูกเองก็เอื้อให้เด็กได้กระโดดลงมาได้อย่างปลอดภัย ดังนั้นในการที่จะสอดแทรกหรือซ่อนมิติที่สนองต่อความเป็นบุคคลหรือธรรมชาติของเด็กเข้าไปในบ้านนั้น จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเสมอ คือมีขีดระดับของความท้าทายที่เหมาะสม เช่น ถ้าจะท้าทายให้เป็นป่ายก็จะต้องไม่สูงจนเกินไปและสามารถปีนขึ้นไปได้ไม่ยากนัก เป็นต้น

นอกจากกล่องครอบโถงบันไดจะเป็นที่ชนในโลกของเด็กแล้ว ลักษณะของที่ว่างที่อยู่ในตำแหน่งที่หลบมุมและมีขนาดที่พอเหมาะให้อยู่ตามลำพัง ประกอบกับยังเป็นที่ยืนหรือเก็บประวัติศาสตร์ต่างๆ ของครอบครัวเสมือนเป็นที่บรรจุของมีค่าหรือความลับในสายตาของคุณจรรยา (ดังที่อ้างไว้ในหัวข้อ บ้านเป็นที่บรรจุประวัติศาสตร์ของครอบครัว ในบทที่ 2) เมื่อคุณจรรยาขึ้นไปใช้ของเหล่านั้น ก็จะทำให้เขาได้เกิดจินตนาการหรือฝันไปได้ต่างๆ นานา เสมือนเป็นการเปิดมิติทางความคิดให้มีความลึกล้ำขึ้น

ความประทับใจในมุมๆ นี้ของคุณจรรยาในวัยเด็กได้ติดตัวมาจนถึงวัยผู้ใหญ่ๆ และสะท้อนออกมาสู่ทวารวดีหลังที่ได้อาศัยอยู่ปัจจุบัน คือมีการต่อเติมชั้นลอยต่างๆ ในห้องชั้นบน ทำให้สเปซมีความซับซ้อนขึ้น ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มพื้นที่ใช้สอยแล้ว ยังเอื้อต่อจิตใจหรือความต้องการที่ติดตัวมาแต่วัยเด็กอีกด้วย

‘ลักษณะความเป็นชอกก็ติดตัวตามมา มันขยายขนาดใหญ่ขึ้นตามวัย ตอนแรกมันเป็นขนาดเด็กเล็กนิดเดียวเองตอนนั้นผมจะชอบบ้านที่มีสเปซที่ซับซ้อนรู้สึกว่ามันทำให้บ้านเกิดมิติที่หลากหลายดี อย่างที่ผมสังเกตส่วนต่อเติมได้หลังคาก็มีลักษณะของความซับซ้อนอยู่คือ ภายในห้องนี้จะมีชั้นบนของตัวเองหรือมีชั้นลอยของมันอยู่ แล้วชั้นลอยของห้องนี้ยังมีเสียงของมันเองอีกมันก็คิดไปได้หลากหลายลักษณะ แล้วแต่เราเข้าไปอยู่ในบ้านที่เดิมออกแบบไว้อย่างไร อย่างบ้านที่อยู่นี้ผมก็คิดสเปซภายใต้โครงของบ้านหลังนี้ เอาแบบบ้านนี้มาดู มีสเปซได้หลังคาเหลือเท่าไร ห้องนี้มีหลังคาสูงหรือเตี้ยขนาดไหน จะเติมชั้นลอยได้ขนาดไหน คือมันมีตัวบ้านมาก่อน แล้วถ้าผมไปอยู่บ้านหลังอื่น ผมก็อาจจะคิดสเปซเป็นอย่างอื่น แต่ก็คงจะเป็นแนวคิดเดียวกันคือทำลายความเป็นกล่อง มีความซับซ้อนแต่ต้องไม่เล็กจนเกินไปนะ อย่างที่ผมจะต่อเติมห้องที่มีขนาด 3.00 X 3.00 ม. ห้องนี้สเปซอาจจะไม่มากนัก คือ ประมาณขนาดเตียง แล้วก็ขึ้นไปนอนเลย หลังคาแทนที่จะตีฝ้าเรียบก็ไล่ไปตามความชันของหลังคา เล่นสเปซของห้องด้วยมิติของระดับ ผมจะชอบสเปซซ้อนสเปซ มีสเปซเล็กซ้อนอยู่ในสเปซใหญ่โดยไม่ได้ทำให้เสียพื้นที่หรือมีผลกระทบต่อสเปซใหญ่มากนัก’

จะเห็นว่าในการที่ทำให้บ้านมีมิติที่รองรับลักษณะเฉพาะหรือโลกของเด็กอยู่ นอกจากจะเป็นที่ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระในการแสดงตัวตนของตัวเองได้อย่างเต็มที่อันจะเป็นพื้นฐานในการเติบโตต่อไปแล้ว ยังขยายผลถึงการมีสถาปัตยกรรมในอนาคตที่มีความสร้างสรรค์ รองรับกายและใจของเด็กคนนั้นในวัยผู้ใหญ่อย่างแท้จริงได้อีกด้วย ดังนั้นการที่มีบ้านที่มีลักษณะที่ให้ความสำคัญที่จะรองรับกับโลกของเด็กความประทับใจที่เกิดขึ้นกับพวกเขาเหล่านั้นจึงเสมือนเป็นตัวจุดประกายให้เกิดสถาปัตยกรรมที่มีความสร้างสรรค์ในอนาคตต่อไป

* ชานพักหน้าบ้าน * ที่ทำงานไม้ของพ่อบ้าน

คุณจรรยานอกจากจะทำหน้าที่เป็นพ่อบ้านแล้วยังมีฝีมือ มีความสนใจในงานไม้ และได้นำมาใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ต่อเติมทิวทัศน์ฮาร์ดแลนด์ด้วย แต่ด้วยความที่ทิวทัศน์ฮาร์ดแลนด์ที่มีพื้นที่จำกัดไม่เหลือพอที่จะนำมาใช้เป็น Workshop สำหรับทำงานไม้โดยเฉพาะ เขาจึงใช้ชานพักคอนกรีตด้านหน้าที่เป็นที่กักน้ำ (ดูภาพที่ 34 ประกอบ)

- เวลาทำงานไม้จะทำที่เฉลี่ยข้างหน้าเพราะมันสว่าง มันต้องใช้สายตาเยอะถ้าใช้ที่ลานจอดรถจะไม่สะดวก เพราะบริเวณนั้นจะมีตึกว่า การเปลี่ยนระดับของพื้นจะช่วยให้นั่งทำงานได้สะดวกขึ้นบ้างในบางลักษณะและเวลาเสียวไม้ก็มีส่วนช่วยบ้าง

จากการสังเกตบริเวณดังกล่าวประกอบกับคำสัมภาษณ์พอที่จะวิเคราะห์ได้ว่าบริเวณชานพักด้านหน้ามีลักษณะที่เอื้อต่อโลกความเป็นบุคคลของคุณจรรยาคือ

- เป็นบริเวณที่มีลักษณะโล่งแต่มีหลังคาที่เกิดจากระเบียงชั้นบนคลุมอยู่ ทำให้มีแสงสว่างเข้าถึงอย่างเพียงพอและสามารถทำงานในขณะที่ฝนตกได้
- เป็นพื้นที่ที่อยู่บริเวณด้านหน้าทิวทัศน์ฮาร์ดแลนด์ ทำให้สามารถชนหรือเคลื่อนย้ายวัสดุอุปกรณ์ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ต่อเติมทิวทัศน์ฮาร์ดแลนด์ ที่ซื้อมาจากภายนอกได้สะดวก อีกทั้งในขณะที่กำลังทำงานอยู่ ถ้ามีบุคคลภายนอกเข้ามาติดต่อหรือเดินผ่านไปมาก็จะมองเห็นได้สะดวก
- มีขนาดของพื้นที่ประมาณ 1.50 X 4.00 เมตร ซึ่งเป็นขนาดที่เหมาะสมกับลักษณะการทำงานและขนาดความยาวของไม้ที่นำมาใช้ (2.00-3.00 เมตร)
- มีการเปลี่ยนระดับของพื้นจากพื้นด้านนอกประมาณ 0.30 - 0.40 เมตร ทำให้สามารถนั่งหย่อนหรือพักขาได้ อีกทั้งยังใช้เป็นที่วางไม้ทำให้เสียวได้สะดวกขึ้น
- พื้นเป็นพื้นคอนกรีตขัดมัน มีความเรียบทำให้สามารถใช้พื้นชานพักทำเป็นโต๊ะสำหรับทำงานได้

จากลักษณะของพื้นชานพักด้านหน้านี้นี้ พื้นจะไม่ได้ทำเพียงหน้าที่หลักซึ่งเป็นเพียงที่สำหรับยืนเท่านั้น แต่เมื่อพื้นมีการยกระดับในความสูงที่เหมาะสม พื้นนั้นก็สามารถใช้เป็นที่นั่ง หรือเมื่อพื้นมีขนาดที่เหมาะสมและมีพื้นผิวที่เรียบพื้นนั้นก็สามารใช้เป็นที่ทำงานได้อีกด้วย ดังนั้นชานพักนี้จึงสามารถขยายหน้าที่ขอบเขตรองรับอิริยาบถได้อีกด้วยนอกจากชานพักด้านหน้าจะมีหน้าที่เป็น Workshop สำหรับทำงานไม้แฝงอยู่แล้วยังสามารถใช้เป็นพื้นที่ทำงานภายนอกอาคารหรือทำงานอดิเรกอื่นๆ ที่ต้องใช้พื้นที่ทำงานค่อนข้างมากและค่อนข้างสกปรกได้อีกด้วย

‘ส่วนพักผ่อน (Living)’ ที่อ่านหนังสือและทำงานของผู้ใหญ่

ทั้งคุณจรรยาและคุณสมรภัษในขณะที่เข้ามาอยู่ทาวน์เฮาส์หลังนี้ในระยะแรกหรือเป็นช่วงเวลาที่ยังไม่มีลูกนั้น ด้วยความที่ทั้งคู่เป็นผู้ที่ชอบอ่านหนังสือหรือบางครั้งในวันหยุด คุณสมรภัษผู้ที่ทำงานนอกบ้านต้องนำงานซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับเอกสารกลับมาทำที่บ้าน ประกอบกับในช่วงเวลานั้นก็มีเฟอร์นิเจอร์ไม่มากนัก ในช่วงเวลากลางวันของวันหยุดคุณสมรภัษก็จะมานั่งทำงานหรืออ่านหนังสือบนโต๊ะไม้เล็ก ๆ ที่เคลื่อนย้ายสะดวกที่ชานไม้ด้านหลัง ส่วนคุณจรรยาก็จะไปอ่านหนังสือที่ส่วนพักผ่อนที่ชั้นบน ส่วนในตอนกลางคืนทั้งวันหยุดและวันธรรมดาถ้ายังต้องทำงานอยู่ คุณสมรภัษก็จะทำในส่วนพักผ่อนที่ชั้นบนแทน แต่พอทั้งคู่มีลูกเล็ก ๆ 2 คน โอกาสที่ทั้งคู่จะทำกิจกรรมที่เป็นส่วนตัว (เช่น ทำงานไม้ทำงานเอกสาร อ่านหนังสือ) ก็จะน้อยลงหรือแทบจะไม่มี จะทำได้ก็ต่อเมื่อให้ลูก ๆ เข้านอนกันหมดแล้ว ดังที่คุณสมรภัษได้กล่าวว่า

- ‘โลกส่วนตัวสำหรับคนที่มียูเล็ก ๆ มันไม่มีหรือถ้าพิกกลับมาบ้านตอนเย็นพิกก็จะอยู่กับลูกไปจนกว่าเด็ก 2 คนเข้านอน ถ้าลูกเราโตกว่านี้สัก 8 หรือ 10 ขวบ เราอาจจะพอทำความเข้าใจ ทำความตกลงกับเขาได้ โดยอาจจะมาไว้พื้นที่ข้างล่างแทรกอยู่ในพื้นที่เอนกประสงค์’

และเมื่อลูก ๆ โตขึ้นทุกคนก็จะมีห้องส่วนตัว ประกอบกับลักษณะที่พักอาศัยประเภททาวน์เฮาส์มีพื้นที่ที่จำกัดและไม่ได้เตรียม พื้นที่ทำงาน หรือห้องอ่านหนังสืออย่างเป็นทางการเป็นกิจลักษณะ บางครั้งจึงไม่เพียงพอต่อความต้องการของวัยรุ่นหรือวัยผู้ใหญ่ที่มีธรรมชาติของการศึกษาเล่าเรียนและการทำงาน (งานเอกสาร) หรือกิจกรรมที่ต้องสมาธิอื่น เช่น อ่านหนังสือ โดยเฉพาะคู่สามีภรรยาที่มีห้องส่วนตัวที่ใช้อยู่ร่วมกัน จึงต้องเข้าไปใช้ในส่วนพักผ่อนอื่น ซึ่งอาจจะอยู่ภายในบ้านหรืออยู่นอกบ้านด้วย โดยส่วนพักผ่อนนั้นจะต้องเป็นบริเวณที่สงบ เป็นส่วนตัวจากภายนอกซึ่งในทาวน์เฮาส์หลังนี้จะอยู่ชั้นบนและบริเวณชานไม้หลังบ้านซึ่งเป็นตำแหน่งที่ไม่ได้หันหลังชนกับด้านหลังทาวน์เฮาส์หลังอื่น แต่จะหันสู่คลองและทุ่งโล่งสีเขียวที่อยู่ภายนอกโครงการแทน

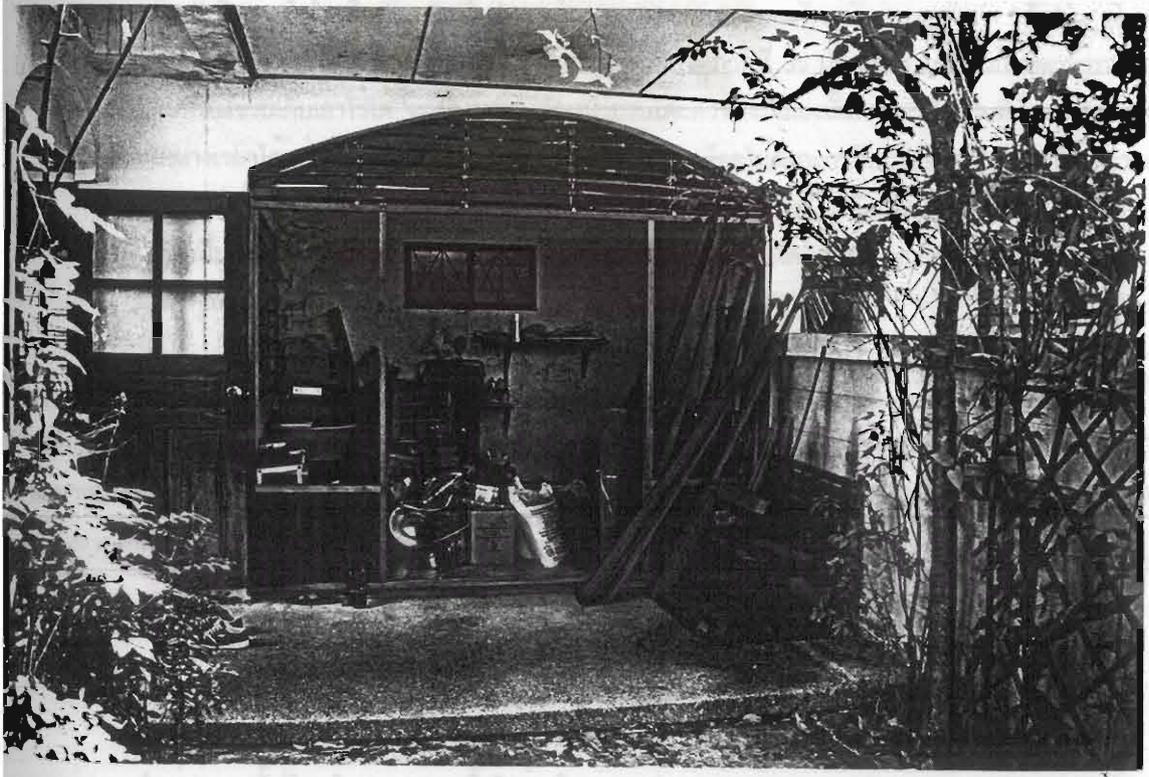
ค. ประเด็นสำคัญในแง่ของมิติที่ซ่อนอยู่เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนและต่อเติม

เป็นมิติที่สเปซและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมมีลักษณะที่ทั้งรองรับหรือแฝงเงื่อนไขบางอย่างเพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงในแง่ต่าง ๆ ของสมาชิกในครอบครัวทั้ง จำนวน วัย และความต้องการของสมาชิก มิติดังกล่าวนี้อาจเป็นมิติที่มีช่วงเวลาเข้ามาเกี่ยวข้องหรือเป็นเรื่องของอนาคต ซึ่งมีทั้งอนาคตอันใกล้ เช่น ช่วงเวลาในแต่ละวัน แต่ละเดือน หรืออนาคตอันไกลเป็นช่วงเวลาในแต่ละปี ซึ่งทาวน์เฮาส์อันมีพื้นที่ที่จำกัดยากต่อการขยายขยายหรือต่อเติม จะซ่อนมิติที่รองรับกับความเปลี่ยนแปลงได้อย่างไรบ้าง ดังจะมีรายละเอียดคือ

‘ส่วนเก็บของหน้าบ้านที่ไม่สมบูรณ์’ ที่สามารถรองรับกับความเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ไม่คาดฝัน

บริเวณส่วนเก็บของหน้าบ้าน มีขนาดประมาณ 1.50 X 3.00 เมตร และมีผนังเพียง 3 ด้าน ส่วนด้านที่เหลือเป็นเพียงช่องว่างที่เปิดออกสู่ลานจอดรถ เดิมบริเวณนี้เป็นส่วนสำหรับเก็บของและอุปกรณ์ทำงานไม้หรืออุปกรณ์ซ่อมแซมบ้าน แต่ต่อมาพอทราบว่าคุณชายคนโตเป็นโรคออร์ทิสติกก็เลยต้องการที่จะลงมาใช้พื้นที่โถงชั้นล่าง ซึ่งเดิมเป็นที่สำหรับเลี้ยงแมวจึงจำเป็นต้องย้ายแมวออกมาเลี้ยงในบริเวณส่วนเก็บของนี้แทน อีกทั้งพร้อมกับย้ายแทงค์น้ำที่ฝังดินอยู่ที่บริเวณด้านหลังมาไว้ที่นี้ด้วย เพื่อลดค่าไฟของปั้มน้ำ ดังนั้นผนังด้านที่ว่างอยู่จึงถูกคุณจรรยาทำเป็นผนังระแนงโปร่ง

พร้อมกับมีประตูบานเปิดคู่ และภายในจะต่อเติมเป็นชั้นต่าง ๆ เพื่อให้บริเวณนี้เป็นทั้งที่เก็บของ ที่วางแท่งค้ำ และที่
 เลี้ยงแมวไปในตัว แต่ถ้าเติมบริเวณนี้เป็นห้องโดยสมบูรณ์คือมีผนังครบถ้วนทั้ง 4 ด้าน หรือไม่มีด้านใดที่สามารถ
 เปิดออกสู่ภายนอก (เป็นห้องที่อยู่ภายใน) หรือเป็นห้องที่มีเพียงประตูบานเปิดทั่วไป (กว้างประมาณ 1.00 เมตร)
 บริเวณนี้ก็จะไม่สามารถใช้เลี้ยงแมวและนำแท่งค้ำเข้าไปได้ ทำให้เห็นว่าที่ว่างเล็ก ๆ ที่มีความไม่สมบูรณ์นี้ นอกจาก
 จะรองรับความซับซ้อน ความต้องการที่ไม่คาดฝันหรือวางแผนมาก่อนได้อย่างมากมายแล้วยังเชื่อให้ผู้นั้นเป็นเจ้าของได้
 เข้าไปต่อเติมสร้างสรรค์ในความไม่สมบูรณ์นั้นๆ ซึ่งแต่ละครอบครัวก็จะมีลักษณะรูปแบบของการต่อเติมหรือไม่
 ต่อเติมแตกต่างกันไป จนทำให้ทิวทัศน์เฮาส์ซึ่งเป็นบ้านจัดสรรที่มีรูปแบบที่ซ้ำ ๆ กันสามารถสื่อถึงเอกลักษณ์บางอย่าง
 ของแต่ละครอบครัวออกมาได้อีกด้วย

ภาพที่ 58 ส่วนเก็บของหน้าบ้านที่มีลักษณะไม่สมบูรณ์

"ผนัง" "เสา" "คร่าวผ้าเพดาน" และ "พื้น" องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่ทิ้งร่องรอยแห่งการปรับเปลี่ยน

ในการอาศัยอยู่ของผู้เป็นเจ้าของบ้านนั้น เขาได้ทำการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติม องค์ประกอบสถาปัตยกรรม บางส่วน และทำให้องค์ประกอบเหล่านั้นมีลักษณะที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนกลับไปกลับมาตามการเปลี่ยนแปลง ของกิจกรรมที่เกิดขึ้นและสอดคล้องกับช่วงเวลาที่ย้ายไป ซึ่งองค์ประกอบเหล่านั้นได้แก่

- การทุบผนังของโถงชั้นล่างและบนห้องนอนชั้นบนบริเวณด้านหลังเดิมออกทั้งหมดแล้วเปลี่ยนเป็นช่อง เปิดบานเลื่อนขนาดใหญ่ ซึ่งเสมือนกับผนังด้านนี้สามารถเคลื่อนที่ได้ นอกจากจะช่วยนำแสงธรรมชาติ นำอากาศ นำวิวเข้ามาสู่ทาวนเฮาส์ ซึ่งมีช่องเปิดสู่ภายนอกเพียง 2 ด้านคือด้านหน้าและด้านหลัง (ยกเว้นทาวนเฮาส์หลังมุม) และยังทำให้บริเวณโถงชั้นล่างทางด้านหลังซึ่งเป็นส่วนรับประทานอาหารที่ เชื่อมต่อกับชานด้านหลังบ้านเกิดบรรยากาศที่หลากหลาย เช่น เมื่อบานเลื่อนเปิดออกทำให้ที่ว่าง ระหว่างภายในกับนอกชานเชื่อมเป็นหนึ่งเดียวทำให้ที่ว่างมีขนาดใหญ่ขึ้นเสมือนเป็นบ้านได้ดูโล่งในตอน กลางวัน หรือแม้กระทั่งตอนฝนตกก็สามารถนั่งภายในบ้านโดยไม่จำเป็นต้องเปิดบานเลื่อน ทำให้สามารถ นั่งสัมผัสกับบรรยากาศตอนเวลาฝนตกได้โดยไม่เปียกหรือถูกฝนสาด ถึงแม้เมื่อเลื่อนผนังปิดหรือเปิดที่ โถงด้านล่างบริเวณด้านหลังแล้ว จะไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงของกิจกรรมชัดเจน แต่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศหรือส่งเสริมให้สเปซบริเวณนั้นมีคุณค่าสามารถรองรับจิตใจของผู้ใช้ได้อีกด้วย
- เนื่องจากบริเวณชานพักหน้าบ้านมีเสาค้ำที่ขึ้นไปรับระเบียงของชั้นบน ประกอบกับผู้เป็นเจ้าของชอบ บ้านที่เป็นบ้านไม้โนเอียงต้น เขาจึงนำแผ่นไม้มาปูรอบ ๆ เสาคอนกรีตค้ำนั้น พร้อมกับทำ "เดือยไม้" ที่ เสาทั้งสองสำหรับใช้แขวนเปลญวนไว้นอนเล่นบริเวณนี้ (ดูภาพที่ 35 ประกอบ) แต่ถ้าไม้ใช้ก็ไม่สามารถ พับหรือแขวนเก็บเอาไว้ได้ จะเห็นว่าชานพักหน้าบ้านโดยตัวของมันเองนั้นสามารถใช้เป็นที่นั่งเล่นพักผ่อน ในบางเวลาได้อยู่แล้ว แต่เมื่อผู้เป็นเจ้าของทิ้งร่องรอยของเดือยไม้ดังกล่าวก็เท่ากับว่าเป็นการทำให้บริเวณ ชานพักหน้าบ้านสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบพักผ่อนไปได้หลากหลาย เพียงแค่นำเปลญวนมาแขวนกับ เดือยนี้บริเวณชานพักหน้าบ้านก็ใช้เป็นที่นอนเล่นหรือนอนพักผ่อนได้ ยังผลให้บริเวณชานพักนี้มีเสน่ห์ และคุณภาพมากยิ่งขึ้น

จะเห็นว่าทั้งการมีผนังที่เคลื่อนที่ได้และการมีเดือยสำหรับแขวนเปลญวนนี้ ไม่ได้เป็นการทิ้งร่องรอยเพื่อเอื้อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงของกิจกรรม แต่เพื่อเอื้อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของบรรยากาศที่สอดคล้องและส่งเสริมต่อกิจกรรมเดิมที่มี อยู่มากยิ่งขึ้น เสมือนเป็นการสานฝัน สานจินตนาการของผู้อยู่ให้ปรากฏเป็นความจริงถึงแม้จะไม่ได้อยู่บ้านที่มีเนื้อที่ กว้างขวางก็ตาม

- เดิมบริเวณชานพักหน้าบ้านที่มีพื้นจากระเบียงที่อยู่ชั้นบนคลุมเสมือนเป็นหลังคานั้นไม่มีผ้าเพดาน แต่ หลังจากทีครอบครัวพักประไพเข้ามาอยู่ ก็ได้ต่อเติมผ้าเพดานในส่วนนี้ในรูปแบบที่เป็นโครงผ้าไม้เนื้อแข็ง แต่ปัจจุบันนี้ยังไม่ได้นำแผ่นผ้าซึ่งเป็นผ้าเพดานกระจัดผ้า จึงมีแต่เฉพาะโครงโครงเตี้ยไว้อยู่ พอดีกับ ในช่วงเวลานั้นมีญาติของคุณจรรยาซื้อชิงช้าเด็กเล่นมาฝากหลาน (ลูกชายคนโตของคุณจรรยา) คุณจรรยาจึง นำชิงช้าแบบโซ่เชือกห้อยขึ้นมาแขวนไว้กับโครงโครงบริเวณชานพักหน้าบ้านเป็นการชั่วคราวก่อน เมื่อต้อง การเล่นก็นำชิงช้ามาแขวนและถักเล็กเล่นหรือต้องการใช้พื้นที่นี้ทำกิจกรรมอื่นก็สามารถเอาออกไปเก็บไว้

ที่อื่นได้ ดังนั้นด้วยการทิ้งร่องรอยของคร่ำฝ่ำเพดานที่แข็งแรง ซึ่งสามารถไขแวนสิ่งต่างๆ ทำให้บริเวณชานพักหน้าบ้านนอกจากไขนั้งเล่นพักผ่อนหรือทำงานได้แล้ว ยังสามารถปรับเปลี่ยนเป็นที่เล่นของเด็กได้อีกด้วย

- แต่เดิมบริเวณชานไม้ด้านหลังเป็นส่วนชักร้างที่ทางโครงการเตรียมไว้ให้ และเพื่อให้พื้นที่ชักร้างนี้ยังสามารถใช้ประโยชน์ได้บ้าง ดังนั้นคุณจรรยาจึงทำพื้นชานไม้บางส่วนบริเวณหลังบ้านให้สามารถยกเปิดออกเพื่อใช้พื้นที่ชักร้างเดิมที่มีอยู่ข้างใต้ได้ โดยผู้เป็นเจ้าของใช้เป็นที่พักสำหรับล้างทรายในกาละมังสำหรับให้แมวถ่ายสัปดาห์ละครั้ง และเมื่อไม่ได้ใช้ก็ปิดพื้นไม้ส่วนนี้ก็สามารถใช้เป็นชานนั้งเล่นพักผ่อนหรือทำงานได้เหมือนเดิม นอกจากการเปิดปิดของพื้นจะช่วยไล่เศษบริเวณนั้นรองรับปรับเปลี่ยนไปได้หลายกิจกรรมแล้ว การมีพื้นที่ทำหน้าที่เป็นเก้าอี้ไต่ในตัวเช่นพื้นชานไม้ด้านหลังนี้ก็ทำให้เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนการใช้สอยหลากหลายสะดวกขึ้น เช่น เพียงแค่ยกโต๊ะเดี่ยวขาพับได้น้ำหนักเบาวางไว้ในบริเวณนี้ก็สามารถใช้ชานไม้ด้านหลังนี้เป็นส่วนรับประทานอาหารภายนอกได้

จะเห็นว่าการที่เสาชานพักหน้าบ้านมี 'เดือย' ยื่นออกมา 'ชานพักหน้าบ้านมีคร่ำฝ่ำเพดาน' ที่มีความแข็งแรง ตลอดจนชานไม้ด้านหลังเป็น 'พื้นที่สะอาด' นั้น ลักษณะเหล่านี้เสมือนกับการที่องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมได้ทิ้งร่องรอยบางอย่างที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงเพียงแค่นำ 'เปลญวน' 'ชิงช้าเด็ก' และ 'โต๊ะเดี่ยว' ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเฟอร์นิเจอร์ที่พับได้จัดเก็บได้ง่าย มีน้ำหนักเบา เคลื่อนย้ายได้สะดวก เข้ามาประกอบกับร่องรอยหรือเงื่อนไขเหล่านี้ก็ทำให้เราสามารถปรับเปลี่ยนไปได้หลากหลายกิจกรรมสอดคล้องตามช่วงเวลาและความต้องการ ทำให้เกิดบรรยากาศที่ไม่ซ้ำซากจำเจหรือมีความใหม่เกิดขึ้นในบ้านเสมอซึ่งก่อให้เกิดความมีชีวิตชีวากับผู้อยู่ ดังที่คุณจรรยาได้ให้ทัศนะไว้ว่า

- ผมจะชอบเฟอร์นิเจอร์น้ำหนักเบาหรือลอยตัว เพราะเวลาอยู่ ๆ ไปมันก็เบียดเวลาจัดวางอะไรใหม่ๆ มันก็แก้ความเบียดได้ มัน Move ได้ง่าย แล้วเวลาจัดอะไรไม่ตี มันก็จัดใหม่ได้อีก"

3.2 ทาวน์เฮาส์ของคุณวิเชียร วงศ์ดีเลิศ

ครอบครัวของคุณวิเชียร วงศ์ดีเลิศ เป็นครอบครัวขนาดใหญ่มีสมาชิกทั้งสิ้น 7 คน ประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และน้องอีก 4 คน โดยมีคุณวิเชียรเป็นลูกชายคนโต ก่อนที่จะย้ายเข้ามาอยู่ทาวน์เฮาส์หลังนี้ ครอบครัวนี้ได้ผ่านการอยู่อาศัยมาหลายรูปแบบ ตั้งแต่สมัยที่คุณวิเชียรยังเด็กครอบครัวนี้ก็เริ่มจากการอยู่ตึกแถวขนาด 2 ชั้นต่อมาก็ย้ายมาอยู่บ้านเดี่ยว 2 ชั้นบนที่ดินขนาดไม่ใหญ่นัก (ประมาณ 40-50 ตารางวา) หลังจากที่คุณวิเชียรโตเป็นวัยรุ่นก็ย้ายมาอยู่บ้านเดี่ยว ขนาด 2 ชั้นบนที่ดินขนาดใหญ่ขึ้น (60 ตารางวา) โดยบ้านเดี่ยวทั้ง 2 หลังนี้ได้รับการออกแบบและก่อสร้างโดยคุณพ่อของคุณวิเชียรซึ่งสมัยนั้นทำงานเป็นผู้รับเหมาก่อสร้าง ด้วยความที่บ้านเดี่ยวหลังนี้จะหมดสัญญาเช่าที่ดิน ประกอบกับในขณะนั้นครอบครัวประสบกับภาวะเศรษฐกิจจึงต้องขายบ้านหลังนั้นและย้ายมาอยู่ทาวน์เฮาส์ขนาด 2 ชั้นที่มีระดับโครงการและสภาพแวดล้อมไม่ดัดนัก ซึ่งในช่วงเวลานั้นคุณวิเชียรกำลังเรียนอยู่ในระดับอุดมศึกษาและหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วก็เข้าทำงานในบริษัทสถาปนิกแห่งหนึ่งจนมีรายได้พอที่จะหาที่อยู่แห่งใหม่ที่ดีขึ้นให้กับครอบครัว ซึ่งก็คือทาวน์เฮาส์หลังที่อาศัยอยู่ในปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันนั้นก็เป็นเวลาที่คุณวิเชียรได้พบกับน้องสาวคนแรกหรือลูกคนที่ 2 ของครอบครัวได้แยกออกไปมีครอบครัวโดยซื้อทาวน์เฮาส์ในโครงการเดียวกันและยังอยู่ในละแวกเดียวกันอีกด้วยซึ่งปัจจุบันน้องสาวคนนี้ของคุณวิเชียรมีลูกสาว 1 คน ก่อนออกไปทำงานก็จะเอามาฝากให้คุณพ่อ คุณแม่ ช่วยดูแลและไปรับไปส่งที่โรงเรียน ดังนั้นในช่วงแรกของการอาศัยอยู่ในทาวน์เฮาส์หลังนี้จะมีสมาชิกเหลือทั้งสิ้น 6 คนดังมีรายละเอียดของ

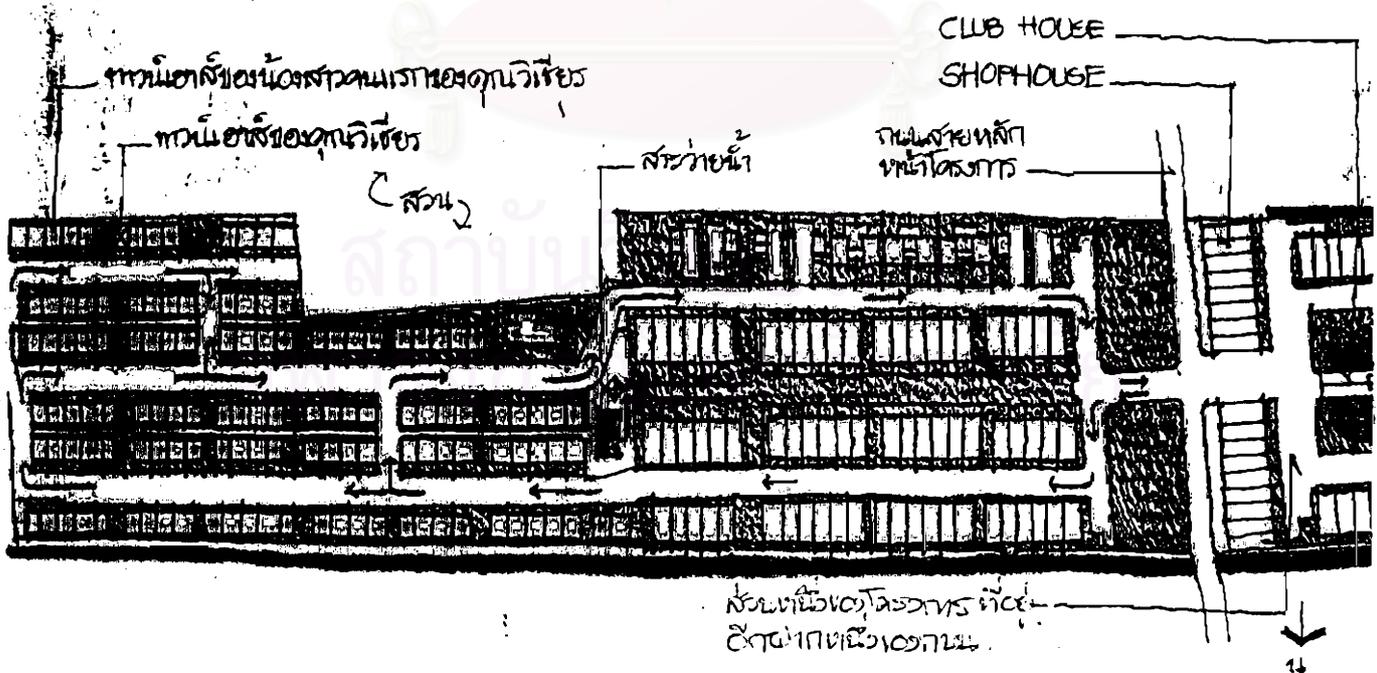
สมาชิกแต่ละคนคือ

- คุณพ่อ : เป็นผู้สูงอายุของบ้าน เคยทำงานด้านรับเหมาก่อสร้างมาก่อน และปัจจุบันได้วางมือแล้ว แต่ยังนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติมหรือแก้ปัญหาดังๆ ที่เกี่ยวกับบ้าน ด้วยตนเองอีกทั้งยังทำหน้าที่พ่อครัวให้กับที่บ้านด้วย เพราะภรรยาไม่ค่อยดี
- คุณแม่ : เป็นผู้สูงอายุของบ้านอีกท่านหนึ่งซึ่งเป็นโรคหัวใจอ่อนๆ ทำงานหนักมากไม่ได้ โดยเป็นผู้ที่ทำหน้าที่แม่บ้านดูแลทำความสะอาดบ้านที่ชั้นล่าง ซักผ้า และช่วยเหลือหลานสาวซึ่งเป็นลูกสาวของลูกคนที่ 2 ที่กำลังเรียนอยู่ในระดับอนุบาล ในตอนเช้าก่อนไปโรงเรียนและในตอนเย็นหลังกลับมาจากโรงเรียน (พร้อมทั้งทำหน้าที่ไปรับไปส่งที่โรงเรียนด้วย โดยไปกับคุณพ่อของคุณวิเชียร) ก็จะดูแลจนถึงตอนหัวค่ำหลังจากนั้นผู้เป็นแม่ก็จะมารับกลับบ้าน นอกจากคุณแม่ของคุณวิเชียรจะทำหน้าที่เหล่านี้ในช่วงเวลาประจำวันแล้ว ด้วยความที่เป็นครอบครัวคนจีน คุณแม่จึงเป็นผู้เคร่งครัดในการสืบทอดประเพณีจีนต่าง ๆ ที่ทำภายในบ้าน ได้แก่ ตู๋ซุจจิน สารจจิน และวันไหว้พระจันทร์ อีกด้วยโดยจะเป็นคนบอกกับสมาชิกในบ้านว่าวันสำคัญ ๆ เหล่านี้จะมีเมื่อไหร่และทั้งคุณพ่อ คุณแม่ก็จะออกไปซื้อของมาเตรียมทำพิธี
- คุณวิเชียร : เป็นลูกชายคนโตและเป็นผู้ซื้อทาวน์เฮาส์หลังนี้ จบการศึกษาด้านสถาปัตยกรรมจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง เคยทำงานกับบริษัทสถาปนิกเอกชนมาก่อนแต่ปัจจุบันเป็นสถาปนิกอิสระทำงานอยู่ที่บ้าน โดยการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงต่อเติมในส่วนต่างๆ ของบ้านนั้นจะเป็นผู้ออกแบบ
- น้องสาว : ทำงานในบริษัทเอกชน เป็นผู้ที่ไม่ค่อยอยู่บ้านเท่าไรนัก เพราะต้องออกจากบ้านไปทำงานแต่เช้า และคนที่สอง กลับเข้ามาตอนดึกๆ ส่วนในวันเสาร์-อาทิตย์ส่วนใหญ่ก็จะไปนอนคอนโดมิเนียมที่ตัวเองซื้อไว้
- น้องสาว : หลังจากอาศัยอยู่ในทาวน์เฮาส์หลังนี้มาประมาณ 3 ปี ก็แยกออกไปมีครอบครัวและย้ายไปทำงานที่คนที่สาม จังหวัดพิษณุโลก
- น้องชาย : ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา ในวันธรรมดา เวลาไปเรียนในตอนเช้าจะอาศัยรถของพี่สาวคนเล็ก (คนที่ 2) ออกไปด้วยและจะกลับเข้าบ้านเองในตอนเย็นหรือตอนหัวค่ำ ส่วนในวันเสาร์- อาทิตย์ ถ้าไม่มีธุระอะไรที่จำเป็นก็จะอยู่บ้าน
- หลังจากที่ครอบครัวนี้ได้เข้ามาอยู่อาศัยในทาวน์เฮาส์หลังนี้ได้ 6 ปี แล้ว (เริ่มย้ายเข้ามาอยู่ตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2536) จึงเหลือสมาชิกทั้งสิ้น 5 คน และด้วยความที่ครอบครัวนี้ผ่านการอยู่อาศัยมาหลากหลายรูปแบบ ทำให้ได้ข้อมูลทั้งกว้างขึ้นของลัทธิหรือลัทธิที่ประทับใจของบ้านในอดีต สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์และมีและมีความเกี่ยวข้องเปรียบเทียบกับบ้านที่อยู่ปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้ได้เห็นภาพต่าง ๆ ชัด หรือเท่ากับเป็นการเพิ่มความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้นนอกจากนี้จากการที่เข้าไปศึกษาและเก็บข้อมูลจากกรณีศึกษานี้เป็นระยะก็ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของผู้ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่ภายในทาวน์เฮาส์ชั้น ซึ่งก็คือเห็นช่วงเวลาที่คุณพ่อของคุณวิเชียร ล้มป่วยลงทำให้ได้

ข้อมูลที่น่าทึ่งนอกเหนือจากความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันแต่เป็นเรื่องที่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้เสมอโดยเฉพาะผู้อยู่ในวัยชรา ซึ่งผลของเหตุการณ์นี้จะกล่าวอย่างละเอียดในหัวข้อต่อไป

3.2.1 สภาพทั่วไปของโครงการที่ทาวน์เฮาส์ของกรณีศึกษาดังอยู่

เป็นโครงการบ้านจัดสรรที่มีประเภทของอาคารส่วนใหญ่เป็นทาวน์เฮาส์ โดยมีบ้านเดี่ยวและบ้านแฝดอยู่บางส่วน นอกจากนี้ยังเป็นโครงการบ้านจัดสรรที่มีระดับราคาสูงกว่ากรณีศึกษาแรก โดยให้ความเอาใจใส่กับการออกแบบอาคารและการจัดสภาพแวดล้อมเป็นสำคัญ พื้นที่โครงการจะถูกแบ่งด้วยถนนสายหลักด้านหน้าโครงการออกเป็น 2 ส่วน โดยส่วนแรกซึ่งเป็นส่วนที่เล็กกว่าจะอยู่ติดกับคลองสาธารณะ และอีกส่วนหนึ่งนั้นเป็นที่ตั้งทาวน์เฮาส์ของ คุณวิเชียร ซึ่งเป็นส่วนที่มีขนาดพื้นที่มากกว่าส่วนแรก สภาพโดยรอบของโครงการส่วนใหญ่ยังเป็นพื้นที่สีเขียวหรือเป็นสวนอยู่ การวางผังอาคารภายในโครงการจะไม่แออัด โดยจะมีพื้นที่ว่างแทรกอยู่ 40-50 % ของพื้นที่ดินทั้งหมด ซึ่งรวมทั้งการเว้นทางเดินด้านหลังของทาวน์เฮาส์ทุกยูนิตกว้างประมาณ 2.00 ม. เพื่อใช้เป็นทางบริการไม่ว่าจะเป็นทางสำหรับเด็ดยาม ทางสำหรับขนย้ายวัสดุในการต่อเติมบ้าน ตลอดจนเป็นทางสำหรับดับเพลิงและหนีไฟ นอกจากนี้ที่ว่างเหล่านั้นก็ถูกแทรกไปด้วยต้นไม้ต่างๆ แล้วทางโครงการยังแทรกต้นไม้เข้าไปในองค์ประกอบอื่นของโครงการด้วย เช่น ทำพื้นถนนบางส่วนเป็นพื้นคอนกรีตบล็อกแบบมีรูเพื่อให้ต้นไม้แทงทะลุผ่านขึ้นมา หรือทำรั้วของโครงการและรั้วของทาวน์เฮาส์เป็นรั้วโปร่งหรือเป็นรั้วระแนงพร้อมกับปลูกต้นไม้แทรกหรือยึดเกาะรั้ว ทำให้บรรยากาศภายในโครงการมีความร่มรื่นเต็มไปด้วยทัศนียภาพสีเขียว นอกจากนี้ระบบทางสัญจรรถยนต์ภายในโครงการจะเป็นแบบเดินรถทางเดียว (One Way) ประกอบกับทางโครงการได้มีการกำหนดข้อบังคับไว้ในสัญญาไม่ให้ผู้อยู่ดัดแปลงที่พังกอาศัยเพื่อทำประโยชน์ใช้สอยอื่นที่เป็นการรบกวนชุมชน เช่น เปลี่ยนเป็นร้านค้าฯ (โดยทางโครงการจัดเป็น Shop House เพื่อรองรับประโยชน์ใช้สอยเพื่อการค้าในบริเวณด้านหน้าโครงการไว้แล้ว) จึงทำให้มีบุคคลภายนอกเข้ามาน้อยลง ทำให้บรรยากาศภายในโครงการมีความเงียบสงบและปลอดภัยยิ่งขึ้น

ภาพที่ 59 ผังบริเวณของโครงการ

ภาพที่ 60 ถนนและรั้วของโครงการที่มี
ต้นไม้แทรกเข้าไปอยู่

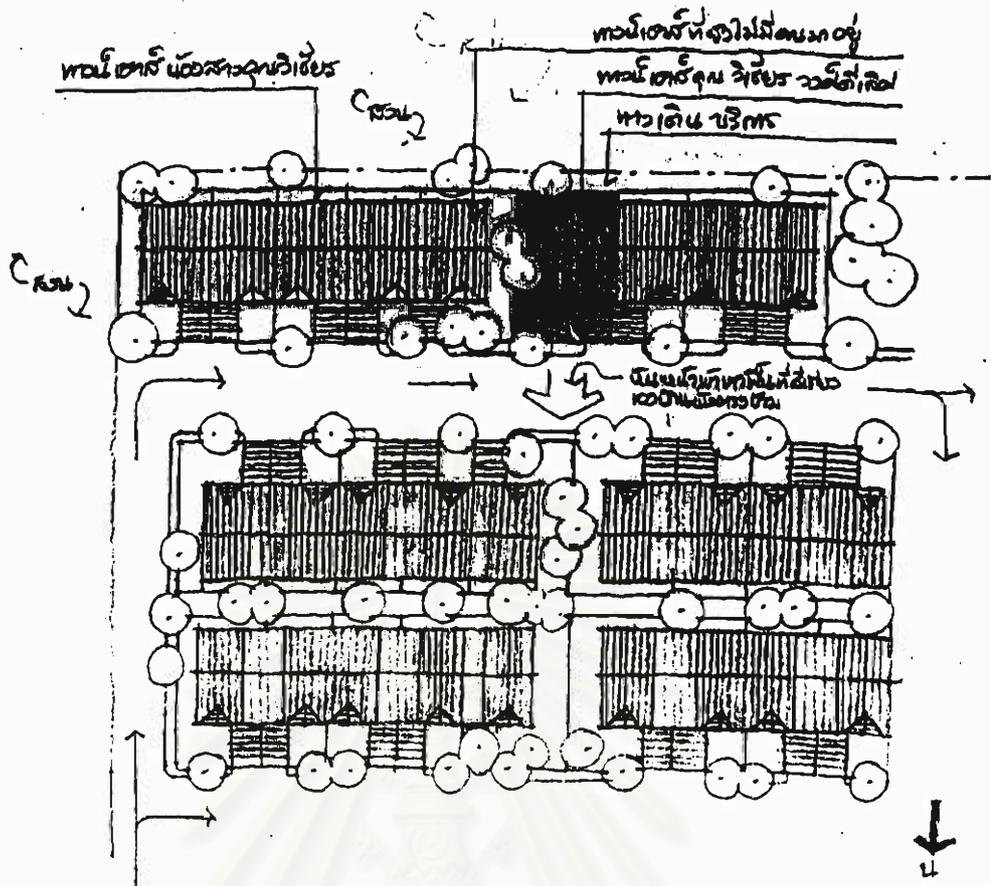

ภาพที่ 61 ทางเดินบริการด้านหลัง
ทาวนเฮาส์

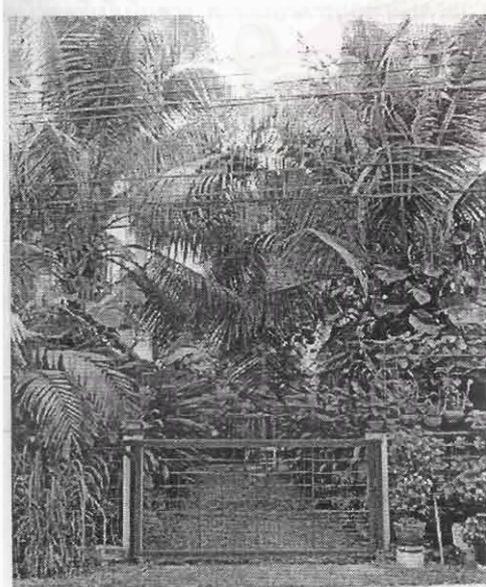
3.2.2 สภาพแวดล้อมของอาคาร

ทาวนเฮาส์ของคุณวิเชียร วงศ์ดีเลิศ เป็นทาวนเฮาส์หลังมุง ตั้งอยู่เกือบจะลึกสุดของโครงการโดยวางอาคารเหมาะสมกับทิศทางของแดดและลมในเมืองไทยโดยหันด้านหน้าสู่ทางทิศเหนือ ช่องเปิดของอาคารจึงอยู่ในแนวเหนือ - ได้ทำให้สามารถรับลมที่จะพัดผ่านเข้ามาจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ (ในฤดูร้อน) และทิศตะวันออกเฉียงเหนือ (ในฤดูหนาว) ได้สะดวกอีกทั้งด้านทิศตะวันตกซึ่งจะให้แสงแดดที่ร้อนในยามบ่ายก็จะตรงกับด้านข้างที่มีทาวนเฮาส์หลังอื่นๆ บังอยู่ ทำให้ไม่ได้รับผลกระทบจากแสงแดดในตอนบ่ายดังเช่นกรณีศึกษาแรก ทาวนเฮาส์หลังนี้จะมีรายละเอียดของสภาพโดยรอบดังนี้คือ

- ด้านทิศเหนือ หรือด้านหน้าของอาคาร ที่อยู่ติดกับถนนโครงการซึ่งเป็นถนนคอนกรีต กว้างประมาณ 8.00 ม. มีรางระบายน้ำตลอดแนวทั้ง 2 ข้าง ระหว่างแนวรั้วบ้านกับผิวถนนซึ่งกว้างประมาณ 1.00 ม. จะปูซีเมนต์บล็อกที่มีรูให้ต้นหญ้าแทงทะลุขึ้นมาได้ อีกทั้งบริเวณริมถนนนี้ทางโครงการได้ปลูกต้นไม้เป็นระยะๆ ตลอดแนว ส่วนด้านฝั่งตรงข้ามของทาวนเฮาส์หลังนี้จะไม่ได้หันปะทะด้านหน้าอาคารฝั่งตรงข้าม แต่จะหันสู่พื้นที่ว่างสีเขียวระหว่างทาวนเฮาส์ที่อยู่ฝั่งตรงข้ามแทน

ภาพที่ 62 ผังบริเวณแสดงสภาพแวดล้อมข้างเคียง

ภาพที่ 63 บริเวณที่ว่างฝั่งตรงข้ามด้านหน้าอาคาร

ภาพที่ 64 บริเวณถนนด้านหน้าอาคารโดยทิวทัศน์ของคุณวิเชียรจะอยู่ทางซ้ายของภาพ

- ด้านทิศใต้ หรือด้านหลังอาคาร จะเป็นถนนบริการกว้างประมาณ 2.00 ม. โดยรั้วด้านหลังของทาวเฮาส์มี ประตูเพื่อที่จะเปิดออกไปใช้ได้ และถัดจากทางเดินนี้ก็จะเป็นพื้นที่สีเขียวหรือสวนภายนอกโครงการ
- ด้านทิศตะวันออกจะเป็นที่ว่างด้านข้างของอาคารกว้างประมาณ 3.00 ม. และอยู่ติดกับที่ว่างด้านข้างของทาวเฮาส์ที่อยู่ถัดไป ซึ่งทาวเฮาส์หลังนั้นยังไม่มีผู้เข้ามาอยู่

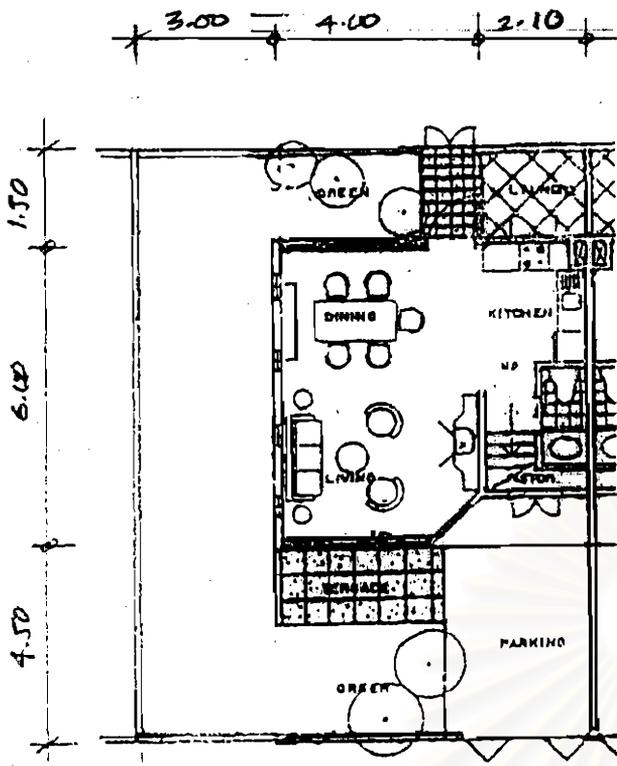
3.2.3 สภาพทั่วไปของอาคาร

เนื่องด้วยทาวเฮาส์หลังนี้ได้ผ่านการอยู่อาศัยมานานพอสมควรจนเห็นการเปลี่ยนแปลง และเพื่อถ่ายทอดความเข้าใจ หรือเห็นภาพของการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมชัดเจน จึงนำเสนอสภาพทั่วไปของอาคารออกเป็น 3 ช่วงเวลา คือ ลักษณะอาคารเดิม ลักษณะในช่วงเวลาปัจจุบันหลังจากที่ได้ผ่านการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติม และลักษณะที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังมีรายละเอียดในแต่ละหัวข้อดังนี้

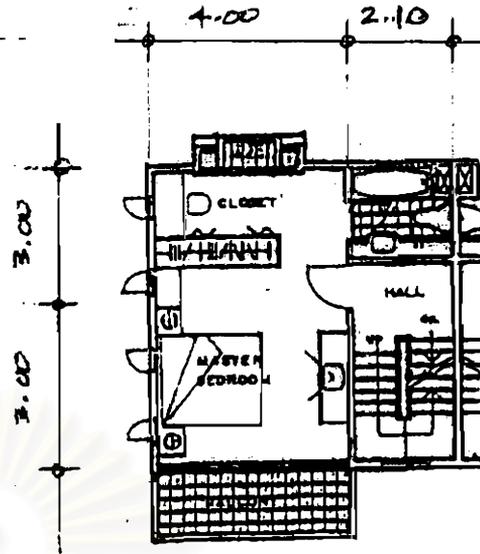
ก. ลักษณะเดิมของอาคาร

เป็นทาวเฮาส์ 3 ชั้น บนที่ดินขนาด 27 ตารางวา (9.00 X 12.00 ม.) อาคารวางห่างจากเขตที่ดินด้านหน้า 4.50 ม. ด้านข้าง 3.00 ม. และด้านหลัง 1.50 ม. โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก พื้นชั้นบนเป็นพื้นไม้ปูบนพื้นคอนกรีต ส่วนพื้นที่ด้านล่างเป็นพื้นที่กระเบื้องเคลือบ ฝ้าเพดานยิปซัมฉาบเรียบทาสี ผนังก่ออิฐฉาบปูนเรียบทาสี หลังคาเป็นหลังคาทรงสูงและมีการยื่นชายคากันแดดกันฝน มุงด้วยกระเบื้องซีแพค โดยส่วนจอตงก็มีการมุงหลังคา ในลักษณะนี้ยื่นออกมาจากตัวอาคารเช่นเดียวกัน ประตูหน้าต่างเป็นบานกรอบไม้ ลูกฟักกระจก มีการเสริมเติมรายละเอียดด้วยลักษณะบ้านสวนพื้นที่ดินไทยในอดีต ได้แก่ ลวดลายระแนงไม้บริเวณจั่วหลังคาและระเบียง เป็นต้น นอกจากนี้วัสดุที่เป็นไม้ต่าง ๆ ของอาคารถูกทำผิวด้วยการทาสีทับ โดยมีการจัดประโยชน์ใช้สอยภายในอาคารดังนี้

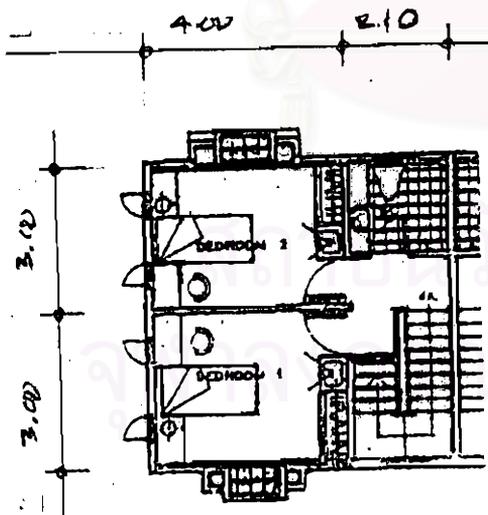
- ชั้น 1 : ประกอบด้วย โถงพักผ่อน ส่วนรับประทานอาหาร ส่วนเตรียมอาหาร ห้องส้วม ส่วนเก็บของใต้ชานพักบันได และใต้พื้นเก็บของนี้จะมิดถึงเก็บน้ำคอนกรีตใต้ดินที่ทางโครงการได้เตรียมไว้ให้ ส่วนจอตงและส่วนซักล้าง
- ชั้น 2 : ประกอบด้วย ห้องนอนใหญ่ 1 ห้องพร้อมระเบียงด้านหน้าและระเบียงเล็กๆ ด้านหลังสำหรับวางเครื่องแอร์ น้ำ-ส้วม
- ชั้น 3 : ประกอบด้วย ห้องนอน 2 ห้องแต่ละห้องมีระเบียงเล็กๆ สำหรับใช้เป็นที่วางเครื่องแอร์ และห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้อง

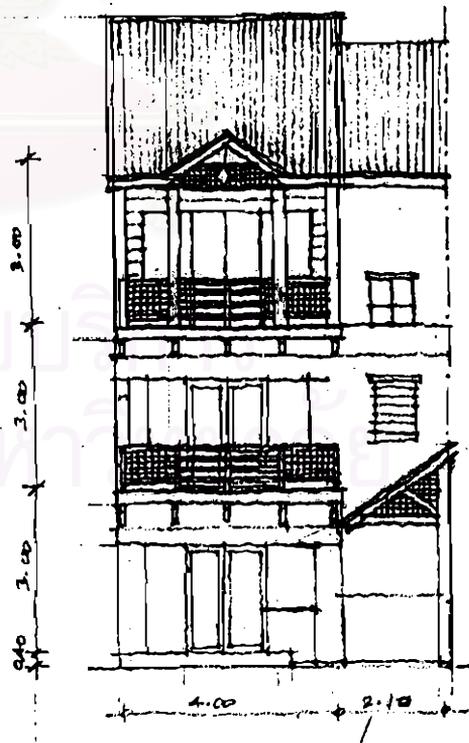
ภาพที่ 65 ผังพื้นชั้น 1 (เดิม)

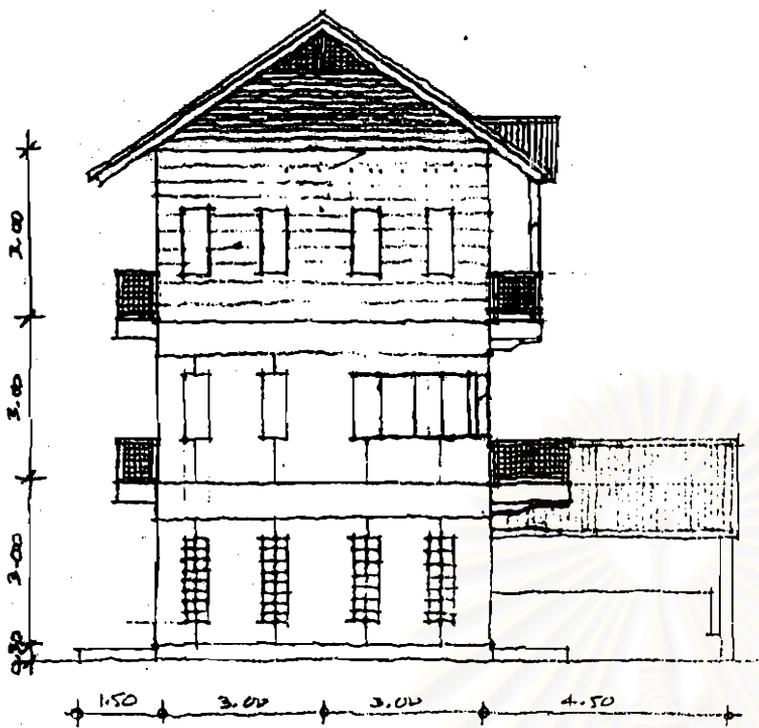
ภาพที่ 66 ผังพื้นชั้น 2 (เดิม)

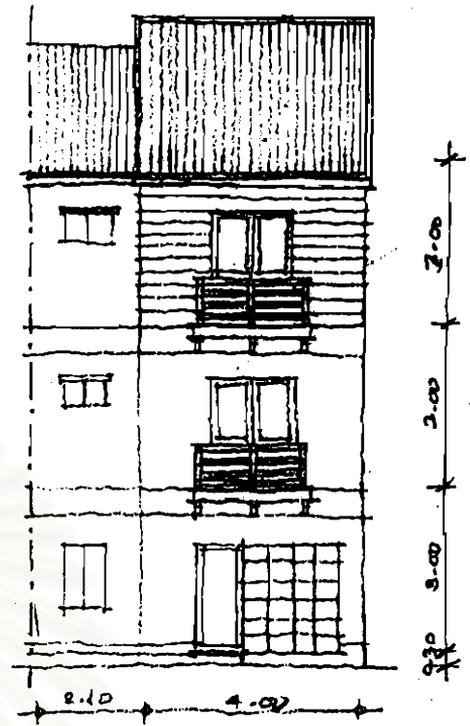
ภาพที่ 67 ผังพื้นชั้น 3 (เดิม)

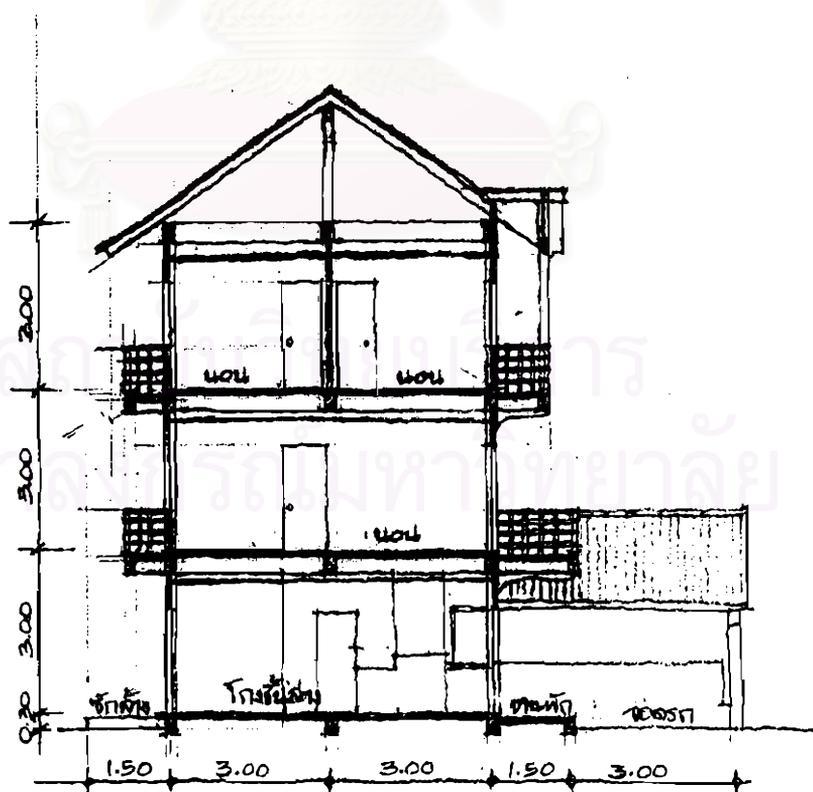
ภาพที่ 68 รูปด้านหน้าของอาคาร (เดิม)

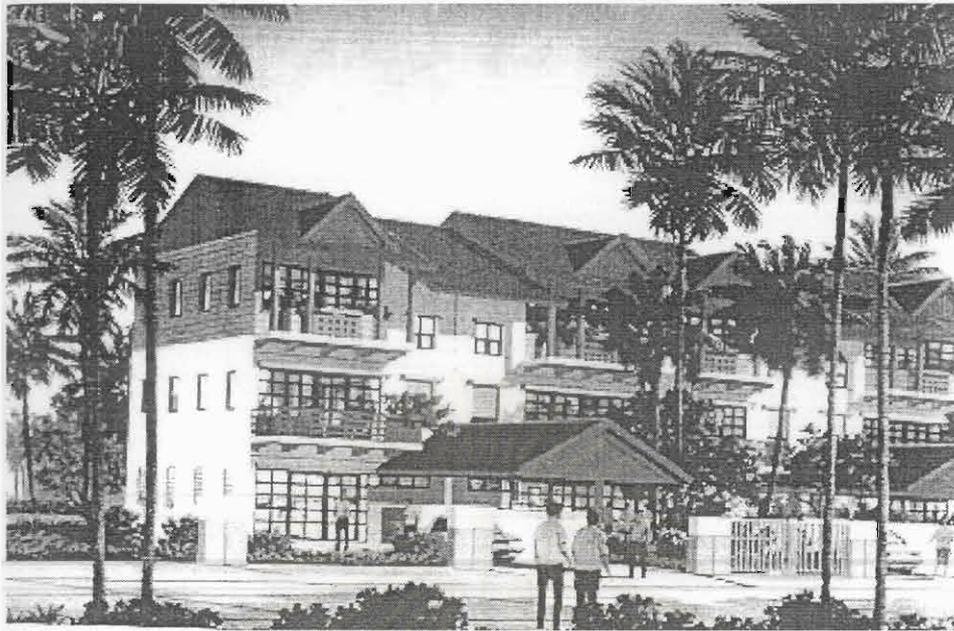
ภาพที่ 69 รูปด้านข้างของอาคาร (เดิม)

ภาพที่ 70 รูปด้านหลังอาคาร (เดิม)

ภาพที่ 71 รูปตัดอาคาร (เดิม)

ภาพที่ 72 ทักษิณภาพของอาคาร (เดิม)

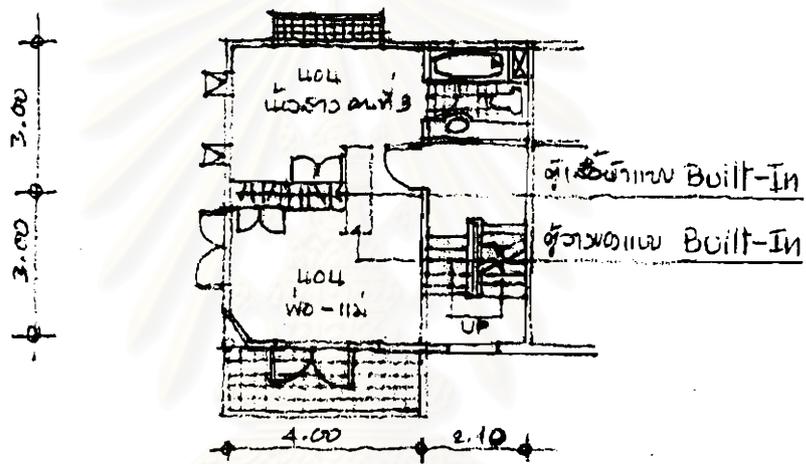
ข. ลักษณะบ้านที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

นับแต่อยู่อาศัยในทาวน์เฮาส์หลังนี้มาจนถึงปัจจุบัน ผู้เป็นเจ้าของได้ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติมส่วนต่างๆ ของทาวน์เฮาส์อย่างค่อยเป็นค่อยไปให้สามารถรองรับชีวิตของสมาชิกในครอบครัวและสอดคล้องกับงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้ลักษณะของทาวน์เฮาส์หลังนี้ในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมพอสมควรทั้งในส่วนของตัวอาคารและภายในบริเวณบ้านซึ่งมีรายละเอียดและที่มาของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละส่วนดังนี้

การเปลี่ยนแปลงในส่วนของตัวอาคาร

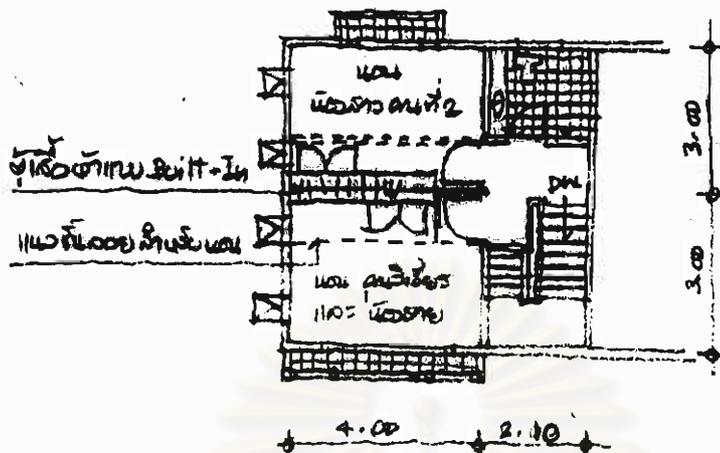
ด้วยความที่ครอบครัวของคุณวิเชียรเป็นครอบครัวใหญ่ มากทั้งจำนวนและวัยของสมาชิกโดยในช่วงแรกของการอยู่อาศัย ทาวน์เฮาส์หลังนี้รองรับจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 6 คน โดยแต่ละคนก็อยู่ในวัยที่โตกันหมดแล้ว (ตั้งแต่วัยรุ่นไปจนถึงวัยชรา) แต่จำนวนห้องนอนเดิมของทาวน์เฮาส์หลังนี้มีเพียง 3 ห้องนอนคือเป็นห้องนอนใหญ่ที่ชั้น 2 หนึ่งห้องและห้องนอนเล็กที่ชั้น 3 อีกสองห้องจึงไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิกดังนั้น ก่อนที่จะย้ายเข้ามาอยู่ คุณวิเชียรได้ออกแบบสำหรับการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติมเพื่อเพิ่มจำนวนพื้นที่สำหรับนอนให้สอดคล้องกับจำนวนสมาชิกในครอบครัวด้วยการ

- แบ่งห้องนอนใหญ่ที่ชั้น 2 ออกเป็น 2 ส่วนเท่าๆ กันด้วยตุ้ลื้อผ้าและชั้นวางของแบบติดตั้งในที่ (built-in) เสมือนให้ตุ้ลื้อดังกล่าวทำหน้าที่เป็นผนังกั้นระหว่างห้องไปในตัว จึงเป็นการช่วยประหยัดพื้นที่ได้อีกทางหนึ่ง โดยพื้นที่ 2 ส่วนภายในห้องนี้ ส่วนที่อยู่ทางด้านหน้าจะเป็นส่วนนอนของพ่อ-แม่คุณวิเชียร และส่วนที่อยู่ด้านหลังจะเป็นส่วนนอนของน้องสาวคนที่สามของคุณวิเชียร

ภาพที่ 73 การแบ่งห้องนอนใหญ่ที่ชั้น 2 เป็น 2 ส่วน ด้วยตู้แบบติดตั้งในตู้ (Built-In)

- ยกเลิกผนังกั้นอิฐฉาบปูนที่ทำหน้าที่แบ่งห้องนอนที่ชั้น 3 ออก แล้วเปลี่ยนเป็นตู้เก็บของและเสื้อผ้าแบบติดตั้งในตู้ (Built-In) แทน จึงทำให้ประหยัดเนื้อที่ภายในห้องขึ้น อีกทั้งภายในห้องนอนที่อยู่ด้านหน้าได้ถูกต่อเติมด้วยยกกรนำเอาพื้นที่ใต้หลังคา มาทำเป็นชั้นลอย แล้วตีฝ้าเพดานตามความชันของหลังคา ซึ่งห้องที่มีการต่อเติมเป็นชั้นลอยนี้จะรองรับจำนวนสมาชิก 2 คน คือ คุณวิเชียรกับน้องชายคนสุดท้อง โดยจะใช้พื้นที่ของชั้นลอยเป็นที่สำหรับนอนและใช้พื้นที่ส่วนกลางของห้องเป็นที่พักผ่อน ทำงาน อ่านหนังสือ ส่วนห้องนอนอีกห้องหนึ่งที่อยู่ด้านหลังของชั้น 3 นี้จะเป็นห้องของน้องสาวคนที่ 2 ของคุณวิเชียร

ภาพที่ 74 การทำตู้แบบติดตั้งในที่ (Built-in) และต่อเติมชั้นลอยภายในห้องนอนที่ชั้น 3

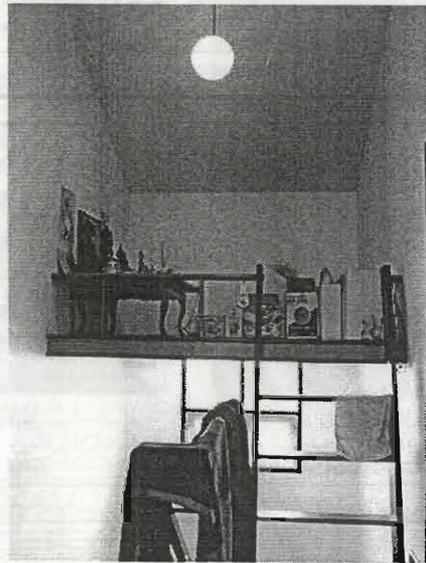
แต่เมื่อประมาณ 3 ปีที่ผ่านมา น้องสาวคนที่ 3 ของคุณวิเชียรได้ย้ายออกไปมีครอบครัวและทำงานอยู่ที่ต่างจังหวัด ดังนั้นน้องชายคนสุดท้ายของคุณวิเชียรจึงย้ายลงมาใช้ห้องนอนที่ชั้น 2 ในส่วนหลังแทนจนถึงปัจจุบัน นับตั้งแต่นั้นมาคุณวิเชียรก็ใช้ห้องนอนที่มีชั้นลอยเป็นห้องของตัวเอง โดยช่วง 2 ปีหลังจากที่ผ่านมาก็ได้ลาออกจากบริษัทที่เคยทำอยู่แล้วมาเป็นสถาปนิกอิสระ โดยใช้ห้องเดียวกันนี้เป็นที่ทำงาน (Studio) และถึงแม้ห้องนี้จะมีชั้นลอยได้หลังคา ทำให้ไม่มีชั้นของฝ้าเพดานเพื่อช่วยกันความร้อนจากหลังคา แต่ในตอนกลางวันก็สามารถใช้พื้นที่ด้านล่างของห้องเป็นทำงานได้เพราะความร้อนที่เกิดขึ้นจะลอยตัวสูงขึ้นไปอยู่บนชั้นลอยมากกว่าอีกทั้งเวลาใช้คุณวิเชียรจะเปิดหน้าต่างทุกบาน เพื่อช่วยให้ลมภายนอกพัดผ่านได้เต็มที่ เพียงแค่เปิดพัดลมช่วยก็สามารถที่จะทำงานในห้องนี้ได้

ภาพที่ 75 ที่ทำงาน (Studio) ของคุณวิเชียรภายในห้องนอนบนชั้น 3

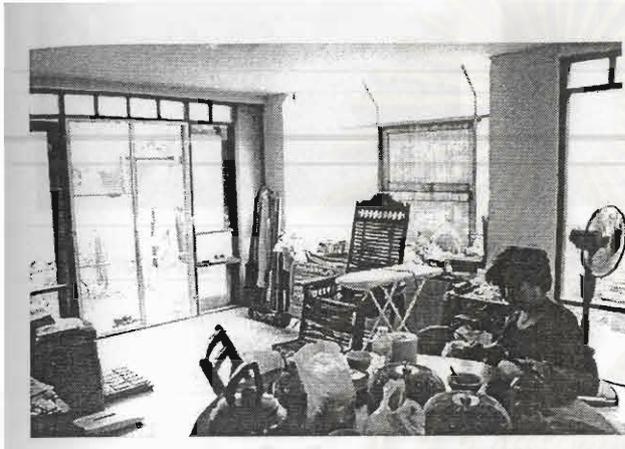
นอกจากทาวนเฮาส์หลังนี้จะมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติมให้สอดคล้องกับจำนวนของสมาชิกภายในครอบครัว ดังกล่าวแล้วทาวนเฮาส์หลังนี้ในส่วนของตัวอาคารยังมีการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ก่อนที่จะย้ายเข้ามาอยู่คือ

- เนื่องด้วยพื้นที่โถงบันไดที่ชั้น 3 บริเวณที่อยู่เหนือชานพักบันไดยังคงจะมีพื้นที่ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อยู่ ถ้าตีฝ้าเพดานตามความชันของหลังคาประกอบกับบริเวณโถงบันไดนี้เป็นพื้นที่ร่วมที่อยู่สูงของบ้าน คุณวิเชียรจึงทำชั้นลอยใต้หลังคาเหนือโถงบันไดที่ชั้น 3 เพื่อใช้เป็นสเปซสำหรับตั้งพระของบ้าน

ภาพที่ 76 ชั้นลอยสำหรับวางพระบริเวณโถงบันไดชั้น 3

- ยกเลิกผนังภายนอกอาคารที่ชั้นล่างเพื่อต้องการให้ทาวนเฮาส์มีได้ดูโล่ง และยกเลิกวัสดุปูพื้นบริเวณชั้นล่างซึ่งเป็นกระเบื้องเคลือบ แล้วให้ทางโครงการทำพื้นเป็นคอนกรีตขัดมันทั้งไว้สำหรับที่จะนำวัสดุปูพื้นที่ต้องการมาปูในภายหลัง หลังจากครอบครัวนี้ย้ายเข้ามาอยู่ในทาวนเฮาส์หลังนี้แล้วก็เกิดการเปลี่ยนแปลงในส่วนอื่นๆ ตามมาคือ
- จากที่ได้ยกเลิกผนังภายนอกที่ชั้นล่างทั้งหมด ปรากฏว่าเมื่อมาอยู่อาศัยจริงยุ่งชุมมาก ทำให้พื้นที่โถงชั้นล่างที่ใช้เป็นส่วนพักผ่อน ดู TV และส่วนรับประทานอาหาร ไม่สามารถใช้งานในตอนกลางคืนได้ ประกอบกับคุณแม่ของคุณวิเชียรไม่ค่อยชอบลักษณะของได้ดูโล่งเพราะรู้สึกว่าจะไม่ปลอดภัยจากขโมย ดังนั้นจึงต่อเติมผนังบริเวณชั้นล่างนี้แต่ยังสามารถให้ความรู้สึกโล่งอยู่ด้วยการทำผนังให้มีช่องเปิดขนาดใหญ่ มีวงกบและบานกรอบเป็นไม้ ทำผิวสีธรรมชาติ ลูกพักกระจกแต่ผนังด้านข้างในส่วนโถงด้านหน้าซึ่งเป็นบริเวณที่นั่งเล่น ดู TV นั้นจะทำเป็นผนังกระจกยื่นออกมาและ พื้นที่ยื่นตามผนังกระจกออกมานั้นก็ทำเป็นแท่นไม้ ในลักษณะติดตั้งในที่ (built-in) สำหรับเป็นที่นั่งเล่น นอนพักผ่อน ดู TV หรือใช้เป็นที่รับแขก โดยพื้นที่ที่อยู่ใต้แท่นนี้จะใช้เป็นส่วนเก็บของซึ่งในปัจจุบันส่วนนี้ยังไม่เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 77 ลักษณะของผนังชั้นล่างในปัจจุบัน

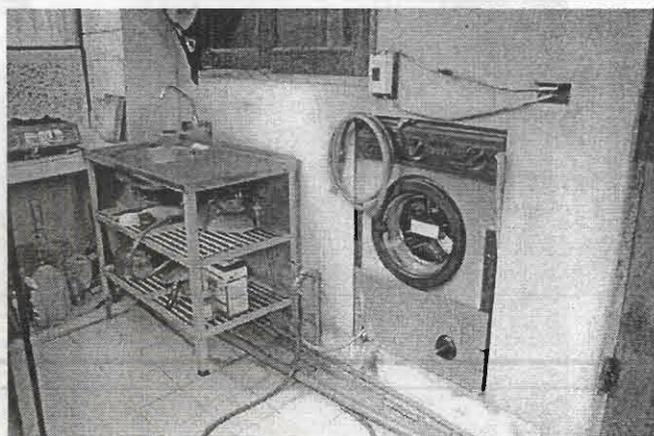

ภาพที่ 78 ผนังกระจกที่คลุมบริเวณแทนสำหรับนั่งเล่น นอนเล่นและเก็บของ

- ด้วยความที่ในส่วนครัวที่ทางโครงการเตรียมไว้ให้ มีลักษณะเป็นเพียงส่วนเตรียมอาหาร ไม่ได้มีผนังหรือแยกเป็นห้องอย่างเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน จึงไม่สอดคล้องกับลักษณะการทำครัวของครอบครัวนี้ เพราะเป็นการทำในลักษณะของครัวไฟที่เต็มไปด้วยกลิ่นและควันที่จะเข้ามารบกวนภายในบ้าน ดังนั้นผู้เป็นเจ้าของจึงใช้ส่วนซีกข้างที่อยู่ด้านหลังต่อเติมเป็นครัวไฟแต่ยังสามารถใช้เป็นซีกข้างได้อยู่ และด้วยความที่มีงบประมาณที่จำกัดลักษณะของครัวที่ต่อเติมนั้นจึงมีรูปแบบง่าย ๆ ใช้วัสดุราคาถูกน้ำหนักเบาคือ เป็นโครงสร้างไม้สนับสนุนด้วยหลังคากระเบื้องลอนใส โดยบางส่วนของโครงสร้างนั้นจะอาศัยโครงเหล็กที่ใช้เน้นทางเข้าประตูรั้วด้านหลังเข้ามาเป็นส่วนประกอบของโครงสร้างด้วย นอกจากนี้จะมีการต่อเติมหลังคาแบบชั่วคราวเพื่อทำเป็นส่วนครัวไฟซ้อนลงในส่วนซีกข้างด้านหลังแล้ว ด้วยความที่บริเวณนี้ต้องรองรับกิจกรรมหลักถึง 2 อย่าง แต่กลับมีขนาดความกว้างเพียง 1.50 ม เพื่อเป็นการช่วยประหยัดพื้นที่ ผู้เป็นเจ้าของจึงเจาะผนังบางส่วนของบ้านให้มีขนาดพอดีกับเครื่องซักผ้าในคานที่ติดกับส่วนซีกข้างแล้ววางเครื่องซักผ้าภายในตัวบ้านแต่กลับหันด้านหน้าของเครื่องซักผ้าหรือด้านที่ต้องเปิดไล่ผ้าเข้าเครื่องทะลุผ่านช่องดังกล่าวออกมาในส่วนซีกข้าง ซึ่งในอนาคตผู้เป็นเจ้าของก็จะทำเคาน์เตอร์เพื่อปิดด้านหลังของเครื่องซักผ้าที่หันเข้าไปในบ้านเพื่อเป็นที่สำหรับเตรียมอาหารต่อไป

ภาพที่ 79 คริวไฟที่ต่อเติมซ้อนลงไปบนพื้นที่ซักล้าง

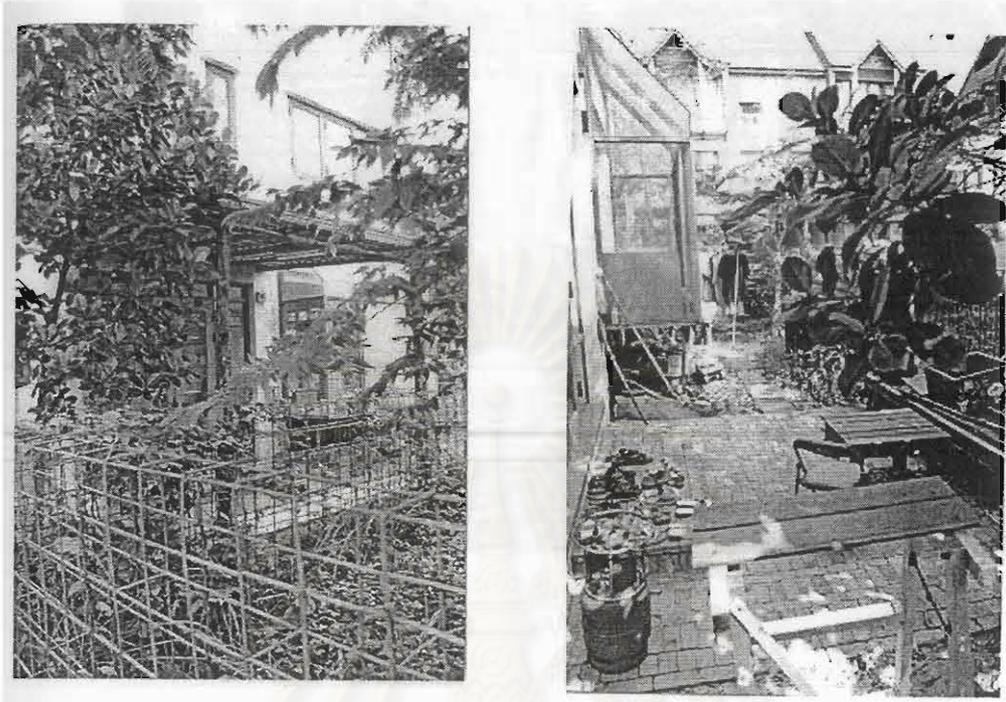
ภาพที่ 80 การเจาะผนังด้านหลังสำหรับวางเครื่องซักผ้าภายในบ้านแต่หันหน้ากลับมาใช้ในส่วนในพื้นที่ซักล้าง

- ต่อเติมเฉลียงบริเวณที่ว่างด้านข้างบ้านค่อนข้างด้านหลังโดยเฉลียงข้างบ้านนี้จะเป็นที่นั่งเล่น พักผ่อนรับแขก ฯลฯ สมาชิกส่วนใหญ่ครอบครัวจะชอบมาใช้ในบริเวณนี้ ที่คุณวิเชียรต่อเติมเฉลียงนี้ออกมาก็เพื่อให้บริเวณนี้เป็นเสมือนที่พักผ่อนได้สัมผัสกับธรรมชาติอันเป็นความชอบลึกๆ ในใจของคุณวิเชียร รูปแบบของเฉลียงนี้มีลักษณะแบบชั่วคราว ด้วยวัสดุไม้หนักเบา ราคาถูก เช่นเดียวกับที่ใช้ในส่วนของคริวไฟ คือ มีโครงสร้าง เสา และจันทัน เป็นไม้สน มุงด้วยกระเบื้องลอนใส

- พื้นที่ที่ชอบอีกที่หนึ่งก็คือ ที่เฉลียงข้างล่าง พื้นที่ตรงนั้นจะใช้ตอนที่ต้องการปล่อยใจพักผ่อนจริงๆ เช่น ช่วงกินกาแฟตอนเช้า หรือตอนอากาศเย็นๆ ทั้งตอนเช้าและตอนบ่าย ซึ่งตอนบ่ายโมงเป็นต้นไปบริเวณนี้จะมี พืชออกไปยืนก็จะเห็นนก เห็นกระรอกวิ่งอยู่ คิดว่าที่นี้ยังต้องการธรรมชาติอีก ชีวิตที่ขาดธรรมชาติไม่ได้ ยิ่งอยากไปต่างจังหวัดอยู่ สเปคตรงนี้จึงเป็นตัวแทนเป็นที่ โลงๆ โปร่งๆ แล้วยังเย็น ดูนก ดูกระรอกก็เพลินที่จะสรุปได้ตั้งนานแล้วว่าที่นี้เป็นคนชอบพื้นที่ทั้ง Outdoor กับ Outdoor มากกว่าพื้นที่ที่มีกรอบ ถ้ามีขอบเขตก็ให้เป็นขอบเขตของธรรมชาติ”

นอกจากนี้เฉลียงยังมีลักษณะที่พร้อมจะปรับเปลี่ยนแก้ไขได้ตลอด คือ มีรอยต่อของโครงสร้างที่ง่ายต่อการถอดประกอบ เช่น ไม้เด้าไม้ยึดติดกับผนังด้านข้างแล้วนำจันทันเข้ามาเสียบ หรือลักษณะของพื้นไม้ได้เป็นการเทพื้นคอนกรีต แต่เป็นพื้นที่เกิดจากการเรียงอิฐมอญลงบนพื้นทรายอัดแน่น และเมื่อจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงในบริเวณนี้ก็สามารรถื้อหรือถอดออกได้สะดวกโดยไม่จำเป็นต้องทุบทิ้ง แต่สามารถนำวัสดุในบริเวณนี้ เช่น ไม้และอิฐ ไปใช้ประโยชน์อื่นต่อไป ซึ่งในขณะที่เข้าไปศึกษาหรือเก็บข้อมูลได้ระยะหนึ่งพบว่าบริเวณเฉลียงนี้ถูกรื้อออก สาเหตุเนื่องจากเสาของเฉลียงที่ปักลงในดินทำให้ง่ายต่อปลวกที่จะกัดกินเสาจนผุพังลงมา ผู้เป็นเจ้าของจึงกล่าวว่าถ้าต้องการที่จะทำโครงสร้างลักษณะ

นี้ควรที่จะทำฐานเสาเป็นคอนกรีตสูงขึ้นมาจากพื้นพอประมาณก่อนที่วางเสาไม้ลงไป ซึ่งเมื่อปลวกจะขึ้นเสาไม้ก็จะผ่านคอนกรีตนี้ก่อนทำให้สามารถเห็นและสามารถป้องกันได้ทันท่วงที

(ก่อนรื้อ)

(หลังรื้อ)

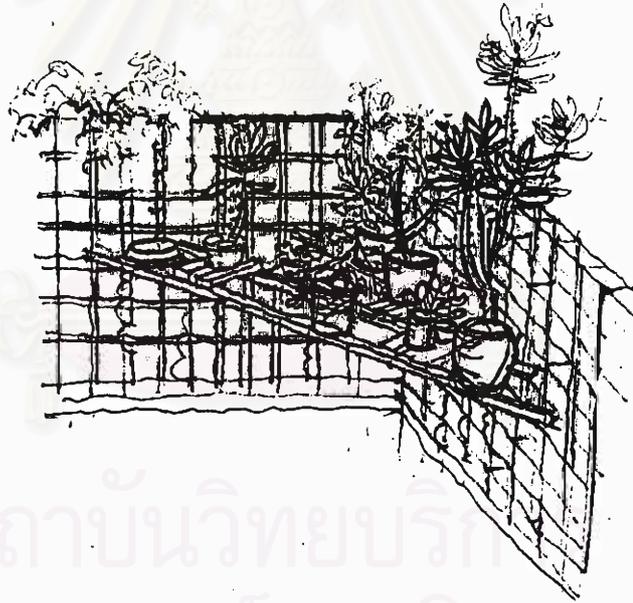
ภาพที่ 81 เจลียงด้านข้าง

การเปลี่ยนแปลงภายในบริเวณบ้าน

- หลังจากที่เขาเข้ามาอยู่ ได้มีการปลูกต้นไม้เพิ่มเติมโดยคุณพ่อของคุณวิเชียรในบริเวณที่ว่างรอบๆ ทาวน์เฮาส์ โดยในบริเวณด้านหลังและด้านข้าง ต้นไม้เจริญงอกงามหรือเริ่มที่จะโตให้ความร่มรื่นกับบ้านแต่ในบริเวณหน้าบ้าน ต้นไม้ที่ปลูกจะไม่ค่อยโตซึ่งผู้เป็นเจ้าของสันนิษฐานว่า อาจเป็นเพราะได้พื้นดินบริเวณนี้ มีเศษวัสดุ เศษอิฐ เศษปูน หรือแม้กระทั่งอาจจะเป็นแท่นคอนกรีตสำหรับวางเครื่องมือหนักในขณะก่อสร้าง เช่น เครื่องโมบูน เป็นต้น เมื่อสร้างเสร็จแล้วพวกคนงานก่อสร้างหรือผู้รับเหมาก่อสร้างไม่นำเอาสิ่งเหล่านี้ออกไป แต่นำเอาดินมาถมทับ ดังนั้นต้นไม้ใหญ่ที่ปลูกจึงโตช้ามากหรือไม่เจริญงอกงาม เนื่องจากไม่สามารถหยั่งรากลงไปได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้บริเวณด้านหน้าเป็นที่ว่างโล่ง ประกอบกับบริเวณด้านหลังมีต้นไม้ที่โหรงเหรง คุณแม่ของคุณวิเชียรจึงนำผ้าที่ซื้อมาตากไว้บริเวณด้านหน้าแทนสำหรับบริเวณที่ตากผ้า นั้น จากการเข้าไปสังเกตจะพบว่าทาวน์เฮาส์หลังอื่นในโครงการหลายๆ ยูนิต ได้นำผ้าออกมาตากบนถนนหน้าบ้าน ทำให้เป็นการกีดขวางทางจราจรและเกิดภาพที่ไม่น่ามองขึ้นในโครงการ
- เนื่องจากรูปแบบของรั้วทาวน์เฮาส์ในโครงการนี้เป็นรั้วโปร่งที่เกิดจากการนำเอาเหล็กเส้นเข้ามาประกอบกัน นอกจากจะเกิดช่องว่างสำหรับให้ต้นไม้ยึดเกาะแล้ว ช่องว่างนี้ยังเอื้อให้คุณพ่อของคุณวิเชียรนำไม้เข้ามาสอดสานในช่องว่างบริเวณที่มุมของรั้วด้านหน้าเพื่อทำเป็นนั่งร้านสำหรับวางกระดางต้นไม้

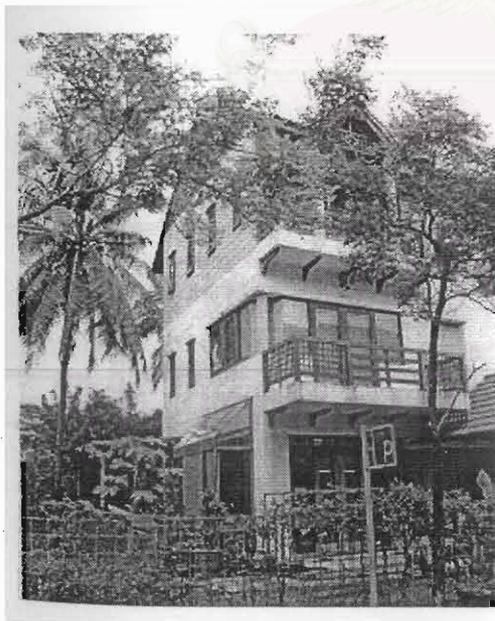
ภาพที่ 82 การตากผ้าบริเวณด้านหน้าอาคาร

ภาพที่ 83 การต่อเติมนั่งร้านสำหรับวาง กระถางต้นไม้บริเวณรั้วด้านหน้า

จะเห็นว่าการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติม ที่เกิดขึ้นกับทาว์นเฮาส์หลังนี้จะมีไม่มากเท่ากับทาว์นเฮาส์ในกรณีศึกษาแรก เนื่องจากทาว์นเฮาส์หลังนี้มีลักษณะพื้นฐานที่ดีทั้งในด้านของสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในโครงการ ตลอดจนลักษณะของสถาปัตยกรรม ซึ่งหลังจากที่ได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติม จนมาถึงปัจจุบัน ทำให้ทาว์นเฮาส์หลังนี้มีลักษณะภายนอกที่เปลี่ยนไปอย่างเห็นได้ชัดคือ ผนังด้านข้างที่ชั้นล่างมีช่องเปิดขนาดใหญ่และโปร่งมากขึ้น บริเวณที่ว่างด้านข้างมีเฉลียงพร้อมกับมีหลังคาคลุมยื่นออกมาจากตัวอาคาร ยื่นผนังด้านข้างบริเวณส่วนนั่งเล่น ดู TV เป็นผนังกระจกออกมา และมีหลังคาในส่วนครัวไฟยื่นออกมาจากด้านหลัง นอกจากนี้ได้มีการปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยในบางพื้นที่ไปจากแบบเดิมที่ทางโครงการได้เตรียมไว้ให้ คือ

- เพิ่มชั้นลอยสำหรับนอนบนห้องนอนบริเวณด้านหน้าที่ชั้น 3 และเปลี่ยนด้านล่างของห้องนี้ให้เป็นส่วนพักผ่อนและทำงาน
- เพิ่มพื้นที่ชั้นลอยบริเวณโถงบันไดที่ชั้น 3 เพื่อใช้เป็นพื้นที่สำหรับตั้งพระของครอบครัว
- กั้นห้องนอนใหญ่ที่ชั้น 2 เพื่อเพิ่มให้มีห้องนอน 2 ห้อง
- เพิ่มพื้นที่ครัวไฟร้อนลงไปส่วนชักร่างด้านหลัง
- เพิ่มพื้นที่เฉลียงพักผ่อนบริเวณที่ว่างด้านข้าง
- เพิ่มพื้นที่สำหรับนั่งเล่น นอนเล่น พักผ่อน ดู TV รับแขก และเก็บของภายในบ้านที่โถงชั้นล่างโดยการยื่นเป็นผนังกระจกออกมาแล้วทำแท่นสำหรับนั่งหรือนอนแบบติดตั้งในที่ (Built - in) เพื่อให้สามารถเก็บของข้างใต้ได้
- ใบบริเวณด้านหน้าบ้านเป็นที่สำหรับตากผ้า
- ใบบริเวณภายในบริเวณหน้าบ้านเป็นที่สำหรับจอดรถจักรยานและจักรยานยนต์อย่างละคัน และใบบพื้นที่บนถนนหน้าบ้านเป็นที่จอดรถยนต์อีก 2 คัน

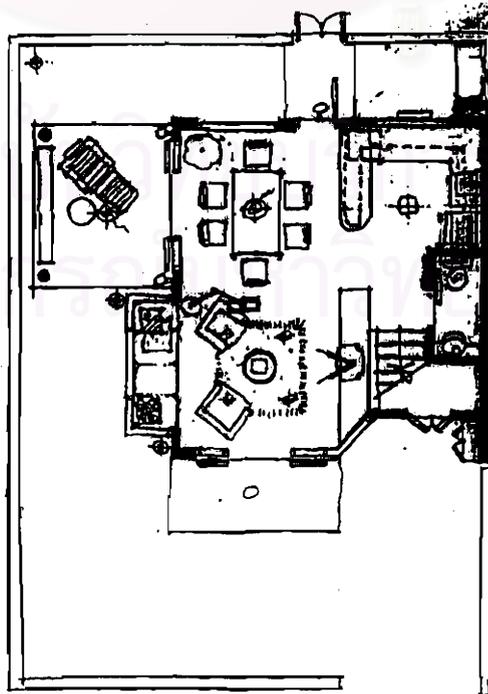
ภาพที่ 84 ทัศนียภาพด้านหน้าอาคารในปัจจุบัน

ค. ลักษณะที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

เนื่องจากทาวนเฮาส์หลังนี้ได้ถูกปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติมในเรื่องหลักๆ ไปพอสมควรประกอบกับเป็นทาวนเฮาส์ที่ผ่านการออกแบบอย่างพิถีพิถันมาเป็นเบื้องต้นแล้ว จึงมีก็แค่เพียงบางส่วนที่ผู้เป็นเจ้าของจะปรับปรุงเพิ่มเติมบางส่วนที่ยังทำค้างหรือทำไว้แล้วแต่ยังไม่สมบูรณ์ หรือบางส่วนของที่จะต้องรองรับการเปลี่ยนแปลงของสมาชิกที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังมีรายละเอียดดังนี้

- บริเวณเฉลียงข้างบ้านซึ่งมีรูปแบบชั่วคราว จะถูกเปลี่ยนเป็นห้องนอนของคุณพ่อ-คุณแม่ของคุณวิเชียร ในอนาคต ซึ่งปัจจุบันนี้ทั้งสองท่านก็อยู่ในวัยชราภาพแล้ว และต่อไปเมื่อชราภาพมากขึ้นก็จะเป็นการลำบากและเป็นอันตรายที่จะเดินขึ้นไปนอนที่ชั้น 2 ได้เหมือนเดิม ดังนั้นคุณวิเชียรจึงทำบริเวณเฉลียงให้มีลักษณะชั่วคราวไว้เพื่อที่จะเปลี่ยนเป็นห้องของท่านทั้ง 2 นี้แทน และเมื่อถึงเวลานั้นเฉลียงก็จะถูกย้ายไปอยู่บริเวณด้านหลังบ้านกับบนหลังคาห้องนอนที่จะต่อเติมในอนาคต และหลังจากที่คุณพ่อคุณแม่ย้ายลงไปนอนที่ชั้นล่างแล้ว ถ้าคุณวิเชียรมีครอบครัว เขาก็จะย้ายลงมาใช้ชีวิตที่ในชั้น 2 พร้อมกับภรรยา และให้น้องชายคนสุดท้องที่ปัจจุบันนอนอยู่ที่ชั้น 2 บริเวณด้านหลังย้ายกลับไปใช้ห้องของคุณวิเชียรที่ชั้น 3 แทน
- ปูพื้นชั้นล่าง (ซึ่งเดิมเป็นพื้นคอนกรีตขัดมันเพราะคุณวิเชียรได้ยกเลิกวัสดุปูพื้นเดิมที่ทางโครงการเตรียมไว้ให้) ด้วยหินและไม้
- ทำบริเวณส่วนครัวไฟที่อยู่ด้านหลัง ซึ่งเดิมเป็นรูปแบบชั่วคราวให้มีลักษณะที่ถาวรและสมบูรณ์มากขึ้น
- ปรับเปลี่ยนเฟอร์นิเจอร์บางอย่างที่ชั้นล่าง เช่น โต๊ะรับประทานอาหาร และหาเฟอร์นิเจอร์บางอย่างมาเพิ่ม เช่น เก้าอี้รับแขก ตู้ TV ที่วาง TV ตลอดจนจัดบริเวณส่วนเตรียมอาหารให้เป็นสัดส่วนมากยิ่งขึ้น เช่น ทำเคาน์เตอร์สำหรับเตรียมอาหารซึ่งบางส่วนจะปิดทับลงบนเครื่องซักผ้า

ภาพที่ 88 ผังการจัดเฟอร์นิเจอร์ที่ชั้นล่างที่จะมีขึ้นในอนาคต

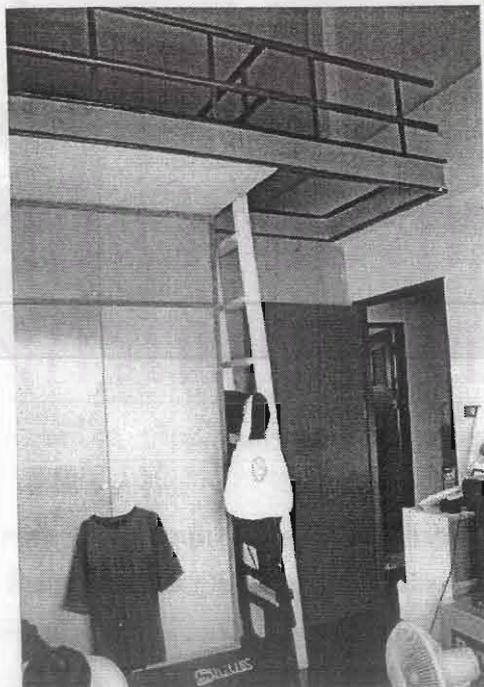
3.2.4 ประเด็นสำคัญที่ได้จากกรณีศึกษา

ดังที่ได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากกรณีศึกษาทาวนเฮาส์ของคุณวิเชียร วงศ์ดีเลิศ ด้านต่างๆ ทำให้พบประเด็นสำคัญ ภายใต้อะไรของมิติที่ซ่อนอยู่และซ่อนทับของการอาศัยอยู่ที่เกิดขึ้นและเป็นไปตั้งแต่ปัจจุบันอันได้แก่ มิติซ่อนทับของประโยชน์ใช้สอย มิติที่ซ่อนอยู่เพื่อรองรับโลกของบุคคลไปจนถึงมิติที่ซ่อนอยู่เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนและต่อเติมไปตามช่วงเวลาหรือคาบเกี่ยวไปกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ดังจะมีรายละเอียดของแต่ละประเด็นดังนี้

ก. ประเด็นสำคัญในแง่มิติซ่อนทับของประโยชน์ใช้สอย

การเพิ่มความเป็นส่วนตัวและเพิ่มประโยชน์ใช้สอยในสเปซ ด้วย “ชั้นลอยใต้หลังคา”

เนื่องจากทาวนเฮาส์เป็นอาคารพักอาศัยที่มีขนาดของพื้นที่ที่จำกัด ห้องนอนต่าง ๆ ที่มีอยู่จึงมีขนาดที่ไม่ใหญ่นัก ยิ่งถ้าเป็นห้องที่ไม่ใช่ห้องนอนใหญ่และต้องอยู่ด้วยกัน 2 คนด้วยแล้ว ก็อาจไม่เพียงพอต่อการใช้หรือรองรับความเป็นส่วนตัวภายในห้องได้ ดังเช่น ในระยะแรก ๆ ของการอาศัยอยู่ในทาวนเฮาส์หลังนี้ คุณวิเชียรจะต้องนอนอยู่กับน้องชายคนสุดท้ายในห้องที่ชั้น 3 ดังนั้นคุณวิเชียรจึงต่อเติมพื้นที่ใต้หลังคาภายในห้องเพื่อทำเป็นชั้นลอยสำหรับนอน แล้วใช้พื้นที่ด้านล่างของห้องเป็นส่วนทำงาน อ่านหนังสือ และพักผ่อน โดยการต่อเติมชั้นลอยนั้นนอกจากจะเป็นการเพิ่มพื้นที่ภายในห้องแล้ว ยังเป็นการเพิ่มความเป็นส่วนตัวในระดับหนึ่งในกรณีที่ต้องอยู่ภายในห้องพร้อมกัน เพราะการแยกระดับด้วยชั้นลอยดังกล่าว จะเป็นการลดการรบกวนทางสายตา โดยคนหนึ่งสามารถนอนหรืออ่านหนังสือบนชั้นลอยได้ ในขณะที่อีกคนหนึ่งกำลังนั่งทำงานหรืออ่านหนังสืออยู่บริเวณด้านล่างของห้อง แต่ความเป็นส่วนตัวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อกิจกรรมที่เกิดขึ้นจะต้องมีความสอดคล้องกันหรือเป็นกิจกรรมที่ไม่เกิดเสียงมากนัก นอกจากนี้การมีชั้นลอยใต้หลังคายังมีข้อจำกัดบางประการคือไม่สามารถขึ้นไปใช้พื้นที่บนชั้นลอยในตอนกลางวันได้ ดังที่น้องชายคนสุดท้ายของคุณวิเชียรได้ให้เหตุผลคือ

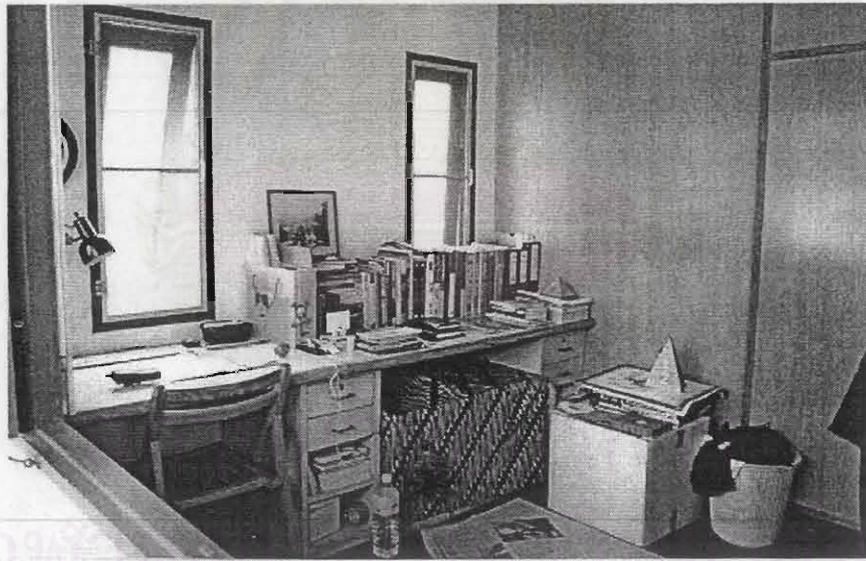
ภาพที่ 89 บันไดทางขึ้นชั้นลอยใต้หลังคา

- ชั้นลอยใต้หลังคามันร้อน ใช้งานได้แค่นอนอย่างเดียว ไม่ได้ใช้แบบอื่น มันร้อนต่างกันเยอะเลยนะ ระหว่างด้านล่างของห้องกับบนชั้นลอย ถึงแม้ระดับมันจะต่างกันเพียงนิดเดียวอาจเป็นเพราะบริเวณด้านล่างของห้องมีหน้าต่างแล้วลมมันโกรก"

หลังจากที่น้องชายคนสุดท้ายของคุณวิเชียรใช้ห้องนี้ร่วมกับคุณวิเชียรในช่วง 3 ปีแรก พอติดกับน้องสาวคนที่ 3 ของคุณวิเชียรที่มีห้องของตัวเองอยู่ที่ชั้น 2 ย้ายออกไปทำงานและมีครอบครัวอยู่ที่ต่างจังหวัด น้องชายคนสุดท้ายจึงลงไปใช้ห้องนี้แทน คุณวิเชียรจึงใช้ห้องที่ชั้น 3 คนเดียว และช่วง 2 ปีหลังจากที่ผ่านมากคุณวิเชียรได้ลาออกจากการงานเพื่อมาเป็นสถาปนิกอิสระ ทำงานที่บ้าน ด้วยผลจากการที่ต่อเติมชั้นลอยสำหรับนอนภายในห้องนี้ทำให้เขาสามารถจัดพื้นที่ที่มีอยู่เดิมเพื่อทำเป็นที่ทำงาน (Studio) ในปัจจุบัน

"ช่วงหลัง ๆ รู้สึกว่าบ้านทำอะไรให้เราเยอะขึ้น ผมก็ไม่คิดว่าเราจะมาทำงานที่บ้านได้นะ เหมือนกับว่าสถานที่มันทำให้เป็นที่ทำงานของเราทำเป็นเหมือนกึ่ง Studio ได้ มันเป็นที่เหมาะจะทำงาน"

และก่อนที่คุณวิเชียรจะมีห้องส่วนตัวสำหรับใช้ทำงานในทาวน์เฮาส์หลังปัจจุบันนี้เขาเคยมีบ้านที่เคยมีห้องส่วนตัวมาก่อน นั่นก็คือบ้านเดี่ยวหลังที่ 2 ซึ่งห้องส่วนตัวของเขานั้นเป็นห้องที่เขาใช้ชีวิตในช่วงระดับมัธยม มีบางส่วนของห้องฝังอยู่ในดินลึกประมาณ 2.00 เมตร และมีส่วนเหนือดินขึ้นมาประมาณ 1.00 เมตร พร้อมกับมีช่องเปิด โดยคุณวิเชียรได้เปรียบเทียบบรรยากาศการทำงานระหว่างห้องที่อยู่ใต้ดินในอดีต กับ ห้องทำงานที่ชั้น 3 ไว้ว่า

ภาพที่ 90 บริเวณส่วนทำงาน (Studio) ของคุณวิเชียร

"ห้องใต้ดินถ้าใช้ทำการบ้านหรืออ่านหนังสือจะดี เพราะมันเป็นสเปซที่เงียบ ถูกปิดล้อมไม่เชื่อมต่อกับธรรมชาติภายนอก คือมันสงบเหมือนอยู่ในถ้ำ อยู่ในที่ปิดล้อมอยู่คนเดียว ความเงียบมันทำให้เกิดสมาธิอยู่แล้ว เพราะการอ่านหนังสือเราจะมีสมาธิมุ่งมั่นที่หนังสือเท่านั้น แต่ห้องทำงานในชั้น 3 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมันเงียบ แต่มันโปร่ง โล่ง เหมือนไปยืนอยู่บนภูเขา ถ้าต้องการมีสมาธิกับอะไรมาๆ ที่ที่ปิดล้อมอย่างห้อง

ไต่ดินน่าจะเกิดสมาธิดีกว่า แต่ถ้าทำงานบนชั้น 3 มันเอื้อให้เกิดจินตนาการมากกว่า เพราะเวลาคิดสิ่งใหม่ Create สิ่งใหม่ มันไม่ได้จดจ่อกับเรื่องเดียวบางทีมันก็จะคิดไปโน่นคิดไปนี่แล้วก็กลับมาที่เดิม"

จากความรู้สึกที่เกิดขึ้นในห้องทำงานส่วนตัวทั้งในอดีตและในปัจจุบันของคุณวิเชียรมีความสอดคล้องกับที่ Gaston Bachelard ได้กล่าวไว้ว่า การอยู่ในระดับพื้นดินที่มีดินเดินผ่านไปมานั้นจะไม่เอื้อให้เกิดฝันและจินตนาการแต่ถ้าอยู่ในระดับที่แตกต่างออกไป เช่นเมื่ออยู่ในระดับที่สูงขึ้น มีความสงบเป็นส่วนตัว และมีมุมมองที่โล่งและกว้างไกลยิ่งผลให้เกิดจินตนาการ และในทางกลับกันถ้าอยู่ในระดับไต่ดิน ความที่บดบัง ความกลัว และความเย็นที่ถ่ายทอดมาจากดินจะทำให้ผู้อยู่ตระหนักในส่วนลึกของตัวเองและพาให้ใจสู่มิติฝันได้ ดังนั้นในเมื่อทาวนเฮาส์เป็นอาคารที่มีลักษณะซ้อนชั้นทางตั้งอยู่แล้วจึงควรนำข้อดีจากความสูงเข้ามาทำให้เป็นประโยชน์เพื่อจะทำให้สเปซชั้นบนมีคุณภาพยิ่งขึ้น เช่นการมีช่องเปิดที่โล่งเพื่อเปิดมุมมองของผู้ผู้อยู่ออกไปได้กว้างไกล เป็นต้น

นอกจากจะมีการทำชั้นลอยใต้หลังคาภายในห้องนอนแล้ว ในบริเวณพื้นที่ใต้หลังคาเหนือโรงบันไดยังถูกต่อเติมเป็นชั้นลอยสำหรับทำเป็นที่ตั้งพระประจำบ้าน โดยน้องสาวคนที่สองของคุณวิเชียรจะเป็นผู้ที่เข้าไปซ้ออยู่บ่อยๆ โดยจะซื้อดอกไม้หรือพวงมาลัยไปถวายพระพร้อมกับจุดธูป จุดเทียน แต่เนื่องจากบริเวณชั้นลอยสำหรับวางพระนี้ไม่มีช่องเปิดเพื่อระบายควันออกไป (ปัจจุบันนี้จะใช้รูปแทนเทียนไฟฟ้าแทน) ดังนั้นเหนือหลังคาบริเวณโรงบันไดนี้จึงควรจะมีช่องระบายอากาศเหนือหลังคาเพื่อที่จะช่วยระบายควันดังกล่าวด้วย

ภาพที่ 91 ชั้นลอยสำหรับวางพระของครอบครัว

การซ้อนทับของ "ส่วนซีกล่าง"

เนื่องด้วยทาวนเฮาส์ไม่ได้มีพื้นที่ครัวอย่างเป็นสัดส่วน แต่เป็นเพียงส่วนเตรียมอาหารที่โล่งต่อเนื่องกับโรงชั้นล่างจึงไม่เหมาะสมกับการทำครัวของครอบครัวนี้ ซึ่งเป็นลักษณะของครัวไฟที่ให้ความร้อนและกลิ่นรุนแรง ดังนั้นผู้เป็นเจ้าของจึงแก้ปัญหาโดยการต่อเติมครัวไปซ้อนทับลงในส่วนซีกล่างที่อยู่ด้านหลัง ซึ่งยังคงสามารถใช้ซีกล่างได้อยู่ โดยใช้พื้นที่ของซีกล่างและพื้นของครัวไฟเป็นพื้นเดียวกัน ซึ่งการซ้อนทับเช่นนี้นอกจากจะเป็นการช่วยเพิ่มพื้นที่ใช้สอยภายในโรงชั้น

ล่าง (ซึ่งเดิมทางโครงการจัดให้เป็นส่วนเตรียมอาหาร) แล้วการมีครัวไฟอยู่ด้านนอกของอาคารเช่นนี้ จะช่วยลดปัญหาเรื่องกลิ่นและควันที่จะเข้ามาบกพรอบภายในตัวอาคารด้วย อีกทั้งน้ำที่ทิ้งจากการซักผ้าในส่วนซักล้างสามารถนำมาใช้ทำความสะอาดพื้นครัวซึ่งเป็นพื้นที่มีโอกาสเสี่ยงจากการทำครัวอยู่เสมอ เสมือนเป็นการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดอีกด้วย

การช้อนทับลงบน “องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรม”

หลังจากที่ได้ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ต่อเติม จะพบว่าองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมบางส่วนของทาว์นเฮาส์หลังนี้ทำหน้าที่ได้หลากหลายนอกเหนือไปจากหน้าที่หลักเดิมของมันซึ่งองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมเหล่านี้ได้แก่

- ผนังภายในที่ใช้กันระหว่างห้องนอนที่ชั้น 2 และชั้น 3 เป็นผนังที่เป็นตู้แบบติดตั้งในที่ (Built-in) โดยที่ชั้น 2 เป็นผนังหรือตู้แบบติดตั้งในที่ (Built-in) ที่ต่อเติมเพื่อเพิ่มจำนวนห้องนอน ส่วนที่ชั้น 3 ผู้เป็นเจ้าของได้ยกเลิกผนังก่ออิฐเดิมที่กั้นห้องนอนที่ชั้น 3 ออก แล้วใส่ตู้แบบติดตั้งในที่ (Built-in) แทนซึ่งตู้แบบนี้ทำหน้าที่เก็บเสื้อผ้าในระดับ 2.00 เมตรแรก และที่ระดับสูงขึ้นไป (ประมาณ 0.50) จะใช้เป็นที่เก็บของอื่นๆ ซึ่งการมีผนังที่เป็นตู้แบบติดตั้งในที่ (Built-in) เช่นนั้นนอกจากจะเป็นการช่วยประหยัดเนื้อที่และเป็นการเพิ่มพื้นที่เก็บของซึ่งเป็นส่วนที่มักจะขาดแคลนในที่พักอาศัยประเภททาว์นเฮาส์แล้ว การเป็นผนังที่ต้องนำมาสร้างภายหลังจากที่อาคารก่อสร้างเสร็จแล้ว ทำให้ผู้เป็นเจ้าของสามารถเลือกกันห้องให้เหมาะสมกับลักษณะและจำนวนของสมาชิกได้มากขึ้นอีกด้วย

ภาพที่ 92 ผนังที่เป็นตู้แบบติดตั้งในที่ (Built-in) ที่ทำหน้าที่กั้นระหว่างห้องนอนที่ชั้น 3

- พื้นโถงชั้นล่าง ในโถงชั้นล่างบริเวณด้านหน้า TV ผู้เป็นเจ้าของได้ต่อเติมที่นั่งและที่นอนแบบติดตั้งในที่ (Built-in) ซึ่งเสมือนกับการยกพื้นขึ้นมาประมาณ 0.45 เมตรโดยใช้พื้นที่ข้างใต้เป็นที่สำหรับเก็บของแต่ส่วนนี้ยังทำค้างไว้อยู่ (ดูภาพที่ 78 ประกอบ) เมื่อทำเสร็จแล้วจะเสมือนว่าแค่เพียงยกพื้นขึ้นมาพอสมควรและมีขนาดที่พอเหมาะนั้น จะสามารถทำให้พื้นรองรับประโยชน์ใช้สอยได้หลายอย่างนับตั้งแต่เป็นที่เก็บของ เป็นที่นั่ง นอน ดู TV ตลอดจนเป็นมุมที่สามารถเป็นที่นอนพักผ่อนของคนชราทั้งในยามปกติและในยามล้มป่วย ที่ซ่อนอยู่ในพื้นที่ร่วมได้อีกด้วย

ข. ประเด็นสำคัญได้แก่ของมิติที่ซ่อนอยู่เพื่อรองรับโลกบุคคล

- เฟอร์นิเจอร์ - ที่หลบภัยในโลกของเด็ก

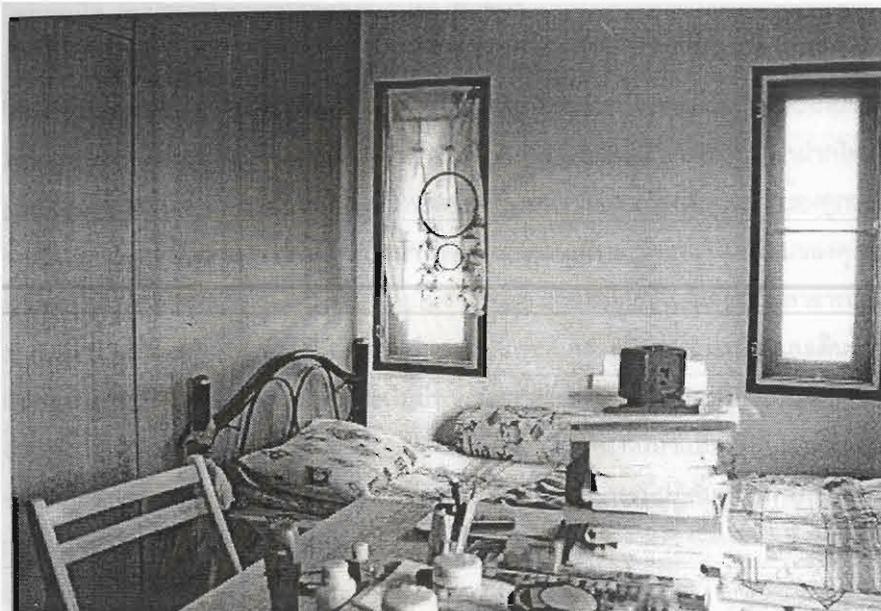
ดังที่ได้กล่าวไปในช่วงต้นของกรณีศึกษาว่า ก่อนที่พวกเขาจะย้ายเข้ามาอยู่ในทาวน์เฮาส์หลังปัจจุบันนี้พวกเขาผ่านที่อยู่อาศัยมาหลายรูปแบบ 'น้องชายคนสุดท้าย' ของคุณวิเชียรได้มีความประทับใจในบ้านเดี่ยวหลังที่สองซึ่งเป็นหลังที่เคยอยู่ในสมัยเด็กๆ ด้วยเหตุผลหนึ่งก็คือ มีที่ที่เอื้อให้เขาหลบอยู่คนเดียวได้

- ..... มีที่ที่จะหลบไปอยู่คนเดียวได้ ผมเป็นลูกคนสุดท้าย ตอนเด็กๆ จะเอาแต่ใจถ้าต้องการอะไรแล้วไม่ได้ก็จะร้องไห้ ขอบหนึไปแอบ มีครั้งหนึ่งที่ได้ คือ ร้องไห้อยากไปดูคอนเสิร์ตกับพี่ ตอนนั้นอัสกับวสันต์กำลังดังมาก เค้าไม่ให้ไปผมก็เลยแอบเข้าไปอยู่ในตู้เสื้อผ้าของแม่เลย ตู้เสื้อผ้าไม่ได้วางอยู่ในห้องสี่เหลี่ยมโล่งๆ ที่มองเข้าไปแล้วเห็นเลย แต่มันวางหลบมุมอยู่ เวลาลงบันไดมาก็จะมีของต่างๆ วางบังดูนั้นอยู่ มันต้องหาเหมือนกับเล่นซ่อนแอบ...บางครั้งตอนเด็กๆ ก็เคยอยากมีที่ส่วนตัวก็หาอะไรมาถักมามั้ง เล่นเป็นบ้านผ้าห่มอะไรแบบนี้

จะเห็นว่าธรรมชาติในโลกของเด็ก นอกจากจะต้องการเล่นที่ซนแล้ว พวกเขาต้องการ 'ที่ซุก' (เป็นการแยกคำจากคำว่า ซุก+ซน ซึ่งที่ซนเป็นที่รองรับกาย และที่ซุกเป็นที่รองรับใจ โดยอาจารย์ทิพย์สุดา ปทุมานนท์) หรือเป็นมุมเล็กๆ มุมหนึ่งที่อยู่ตามลำพังที่เด็กรู้สึกปลอดภัยหรือหลบจากโลกภายนอก เป็นที่ค่อนข้างแคบและไม่สว่างมากนัก ซึ่งลักษณะเช่นนี้ทำให้ผู้อยู่ไม่ได้ถูกสภาพแวดล้อมภายนอกรบกวน และจะเกิดความตระหนักถึงตัวตนของตัวเองหรือคิดทบทวนบางอย่าง อันจะเป็นการช่วยรักษาใจที่เกิดจากเหตุการณ์ต่างๆ ได้ เสมือนกับข้อความที่อ้างในบทที่ 2 ในหัวข้อ 2.1.2 บ้านให้ความอบอุ่นและปลอดภัย ในขณะที่วิวัตมีความเศร้าโศก การที่ได้เข้าไปอยู่ในห้องที่แคบเพียงคนเดียว บรรยากาศเหล่านั้นจะเอื้อให้เราได้ถามตัวเองว่า 'เราจะทำอะไร ถ้าเราไม่ได้อยู่ในห้องเล็กๆ แบบนี้' ซึ่งตอนที่เป็นเด็กนั้นเขาอาจจะยังไม่มีห้องส่วนตัวของตัวเอง หรือห้องส่วนตัวที่มีอยู่อาจจะยังไม่มีชอกหรือมุมที่สอดคล้องกับขนาด (Scale) ของเด็กที่เอื้อให้เกิดเป็นที่ซุกได้ เด็กจึงค้นหาและเข้าไปใช้หรือสร้างสรรค์องค์ประกอบต่างๆ ที่มีความธรรมดาในสายตาของผู้ใหญ่ แต่กลับมีมิติในโลกของเด็กซ่อนอยู่ ไม่ว่าจะเป็นตู้เสื้อผ้าหรือเฟอร์นิเจอร์ตัวน้ำหนักเบาที่เด็กสามารถเคลื่อนย้าย ปรับเปลี่ยน สร้างสรรค์ให้เป็นที่หลบที่บัง ในโลกส่วนตัวของพวกเขาได้ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นอุทาหรณ์ในการออกแบบบ้านว่า ผู้ออกแบบได้เตรียมสเปซบางอย่างที่เอื้อให้เกิดมิติซ่อนหาในโลกของเด็กได้อย่างไรอีกบ้าง นอกจากน้องชายคนสุดท้ายของคุณวิเชียรจะมีที่สำหรับรักษาใจในวัยเด็กแล้ว เมื่อเขาโตขึ้นและย้ายมาอยู่ในทาวน์เฮาส์หลังปัจจุบัน เขาก็มีที่ที่เขารักษาใจเช่นกัน เพียงแต่เป็นที่ที่มีขนาดใหญ่ขึ้นและไม่ได้ซ่อนอยู่ในพื้นที่ร่วมหรือในองค์ประกอบอื่นอีกต่อไป แต่จะอยู่ในรูปของพื้นที่ส่วนตัวที่ไม่ใหญ่นักและก็ได้มีการปิดกันเป็นห้องส่วนตัวที่ชัดเจน แต่เป็นการแบ่งพื้นที่ภายในห้องนอนใหญ่ที่ชั้น 2 อีกทีหนึ่ง

- มุมโปรดที่สุดก็อยู่บนเตียงผม ก็คือเอาผ้าห่มมาห่มมันนิ่มๆ มันเป็นมุมระหว่างตู้เสื้อผ้ากับผนังบ้าน มองออกไปข้างหลังมันก็เป็นสวน เป็นทัศนียภาพเขียวๆ เวลารอนๆ อยู่มองผ่านช่องกระจกเล็กๆ ทางด้านข้างขึ้นไปก็เห็นพระจันทร์ บางทีก็เห็นดาวสวยดี แล้วมันก็มีความส่วนตัวมากที่สุด ในตอนกลางวันพอกับแม่จะอยู่ข้างล่าง ผมก็จะขึ้นไปนอนบนเตียง มันไม่ร้อนมีลมพัดโกรกถึงแม้พื้นที่ตรงนั้นมันจะไม่ใช่พื้นที่ส่วนตัวของผมจริงๆ แต่มันก็ได้ในระดับหนึ่ง เตียงนอนนุ่มๆ กลับมาจากเรียนก็โดดลงไปนอน มีโต๊ะทำงานอยู่ข้างๆ บางที่มีดๆ ก็จะลุกขึ้นมาเปิดไฟ

ห้องน้ำมันเป็นไฟสีส้มๆ ผมชอบไฟแบบนี้ มันเป็นแสงสลัวๆ บางทีก็นั่งดูดาว คิดโน่น คิดนี่ เพลินๆ พร้อมกับเปิดเพลง ทุกวันหลังจากกลับมาถึงบ้านก็จะทำอย่างนี้ก่อนนอน คือจะพยายามรับรู้ความรู้สึกแบบนี้ เราเครียด เราเหนื่อยมาก เจอบรรยากาศแบบนี้มันก็หาย *

ภาพที่ 93 ภายในห้องนอนของน้องชายคนสุดท้ายของคุณวิเชียร

จะเห็นได้ว่าชีวิตประจำวันของน้องชายคุณวิเชียรส่วนใหญ่จะมาใช้ห้องของเขาในเวลากลางคืนหลังจากที่เหน็ดเหนื่อยกลับมาจากการเรียนหนังสือที่มหาวิทยาลัย ซึ่งบรรยากาศที่เกิดขึ้นในเวลานี้ ภายในห้องจะมีแดดมีแสงสลัวๆที่สะท้อนออกมาจากห้องน้ำ โดยที่การมีแสงสว่างที่ไม่มากนักและการมีบริเวณที่เป็นส่วนตัวบนเตียงนอนนุ่มๆที่โอบอุ้มอย่างอบอุ่นและปลอดภัยนี้ จะมีความคล้ายกับบรรยากาศในตู้เสื้อผ้าหรือการที่เขายกเฟอร์นิเจอร์ต่างๆ มากันเพื่อทำบ้านผ้าห่มในสมัยเด็กๆ ซึ่งจะช่วยให้เขาได้คิดได้ทบทวนได้พักผ่อนก่อนที่จะออกไปต่อสู้กับวิกฤตการณ์ต่อไป ขณะเดียวกันการมองผ่านช่องเปิดไปดูดวงดาวหรือท้องฟ้ายามค่ำคืนอันไร้ขอบเขตและมีลักษณะที่ไม่ซ้ำกันในแต่ละวันหรือมีความใหม่เกิดขึ้นเสมอกับภาพที่เห็นนั้น ยังพาให้ใจได้มีโอกาสคิด ผัน หรือจินตนาการไปได้ต่างๆ นานา จะเห็นว่าการอยู่อาศัยในบ้านนั้น ‘ห้องส่วนตัว’ เป็นส่วนที่สำคัญเพราะนอกจากนั้นเป็นที่ที่ได้อยู่ได้พักกายแล้ว ยังเป็นที่พักใจ มีอิสระที่จะทำในสิ่งต่างๆ ก่อเกิดความคิดและพลังที่จะออกไปต่อสู้และสร้างสรรค์สังคมภายนอกต่อไป ดังนั้นการออกแบบทิวทัศน์ให้มีความสำคัญถึงพื้นที่ส่วนตัวหรือพยายามเตรียมพื้นที่ส่วนตัวให้ทั่วถึงทุกคนในครอบครัว โดยเฉพาะสมาชิกในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการความเป็นส่วนตัวอย่างชัดเจนแต่พื้นที่ส่วนตัวที่เตรียมให้นั้นก็ไม่ใช่จำเป็นต้องกันเป็นห้องส่วนตัวอย่างชัดเจนก็ได้ และถึงแม้พื้นที่ส่วนตัวที่ได้จะไม่ใหญ่นักแต่การมีช่องเปิดที่เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดเฟอร์นิเจอร์ภายในห้องหรือในมุมที่เป็นส่วนตัวนั้น ก็จะทำให้ห้องที่เล็กนั้น มีขนาด มีคุณภาพที่ยิ่งใหญ่ได้

“ถนนหน้าบ้าน” ที่เล่นในโลกของเด็ก

ในสมัยที่คุณวิเชียรเป็นเด็กนั้นเขาได้อาศัยอยู่ในบ้านแบบตึกแถว 2 ชั้น (แต่ไม่ได้ตั้งอยู่ริมถนนใหญ่) ยังไม่มีบริเวณที่รองรับความชนหรือที่เล่นมากนัก เขาจึงต้องออกมาเล่นบนถนนซอยที่ตึกแถวตั้งอยู่

- “ชีวิตตึกแถวมันใกล้ชิดกว่าบ้านเดี่ยว เวลาออกมาจากตึกแถวก็มาเจอกันเลย ในตึกแถวมันก็ไม่มีที่ที่ให้ทำกิจกรรมได้ ถนนซอยที่เขามาก็จะเป็นที่เล่นของชุมชน”

เช่นเดียวกับที่พื้กอาศัยแบบทาวน์เฮาส์ซึ่งมีบริเวณที่จำกัดเหมือนกัน โดยจากการเข้าไปสังเกตและเก็บข้อมูลจากทาวน์เฮาส์หลังนี้จะพบว่า “น้องลูกน้ำ” ซึ่งเป็นลูกสาวของน้องสาวคนแรกของคุณวิเชียร ที่นำมาฝากให้ที่บ้านของคุณวิเชียรช่วยเลี้ยงในตอนเช้าและตอนเย็น โดยบางวันตอนเย็นหลังจากกลับจากโรงเรียนแล้ว น้องลูกน้ำจะออกมาเล่นมาขี่จักรยานกับเพื่อนที่อยู่ข้างบ้าน บนถนนด้านหน้า โดยการเล่นในบริเวณนี้จะทำให้คุณแม่ของคุณวิเชียรซึ่งเป็นคุณยายของน้องลูกน้ำสามารถออกมาดูแลได้สะดวกโดยไม่จำเป็นต้องเดินไปไกลถึงบริเวณสวนสาธารณะของโครงการที่อยู่ทางด้านหน้า ประกอบกับถนนหน้าบ้านนี้ก็มีความปลอดภัยในระดับหนึ่งเนื่องเพราะเป็นถนนเดินทางเดียวและเป็นทาวน์เฮาส์ที่อยู่เกือบจะลึกสุดของโครงการ ทำให้ไม่มีรถยนต์เข้ามามากนักจึงสามารถใช้เป็นที่เล่นของเด็กได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งทำให้เกิดผลพลอยได้ตามมาคือ ทำให้คุณยายได้มีโอกาสพูดคุยกับบ้านที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันหรือเป็นผู้ปกครองของเด็กที่ออกมาดูแลลูกที่เล่นอยู่บริเวณเดียวกัน ยังผลให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ภายในชุมชนหรือเกิดเพื่อนบ้านขึ้น

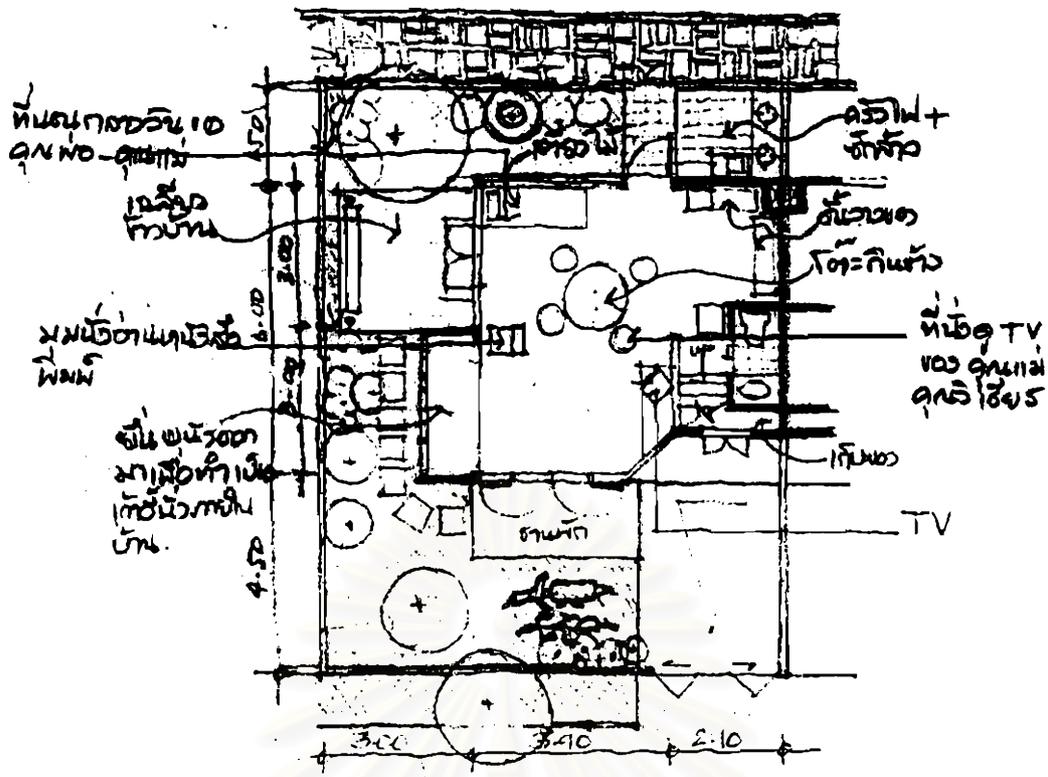
“โรงชั้นล่าง” พื้นที่สำหรับคนชรา

ด้วยความที่คุณตา คุณยาย ซึ่งเป็นคุณพ่อ คุณแม่ของคุณวิเชียร เป็นผู้สูงอายุหรือเป็นศูนย์รวมของบ้านตลอดจนเป็นผู้ที่อยู่บ้านเกือบทั้งวัน โดยจะออกจากบ้านก็ต่อเมื่อไปส่งไปรับหลานสาวที่โรงเรียน ดังนั้นในช่วงเวลากลางวันก็จะใช้ชีวิตอยู่ในบริเวณโรงชั้นล่างเป็นหลัก โดยชีวิตประจำวันของคุณตานั่นคือ

- ตื่นเช้าผมก็จะล้างหน้า ล้างตา ต้มน้ำชงกาแฟกิน แล้วก็มานั่งดูหนังสือพิมพ์ตรงนี้ (ที่นั่งแบบปรับเอนนอนได้) สาย ๆ ก็จะไปส่งหลานแล้วก็ชื้อกับข้าวเพื่อใช้ทำในตอนเย็น ส่วนในตอนกลางวัน ผมจะนอนกลางวันทีเดียวไม่ หลังจากนั้นถ้าไม่อ่านหนังสือพิมพ์ ก็จะไปนั่งที่เก้าอี้บริเวณโต๊ะรับประทานอาหาร เพื่อนั่งดู TV หรือนั่งดูเพลิน ๆ คุณนี่ขี้ขางนอก ในตอนเย็นก็จะออกไปรับหลานสาวกลับมาแล้วก็ทำกับข้าวในตอนเย็น”

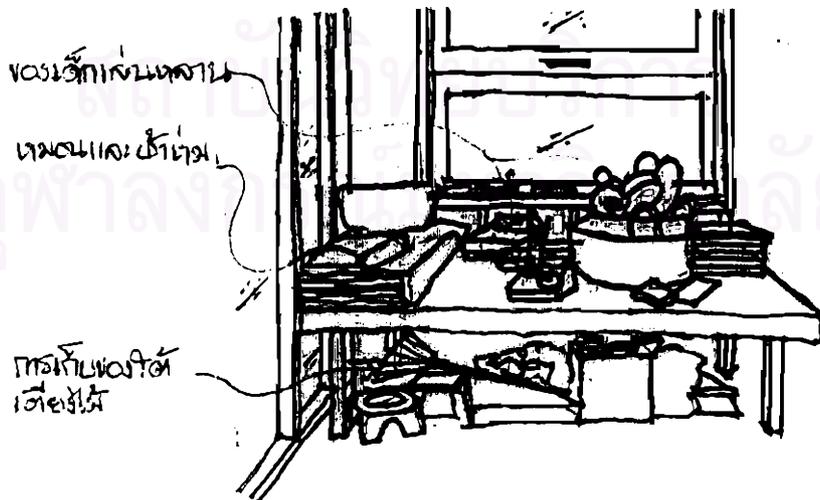
ส่วนชีวิตประจำวันของคุณยายนั้น

- “จะตื่นแต่เช้าตรูประมาณตี 4 หรือ ตี 5 ก็เตรียมผ้าที่จะซัก ตรงโหนดที่ชั้นล่างสกปรกก็จะทำความสะอาดหลังจากนั้นก็ไปส่งหลานสาว (กับคุณตา) ในตอนกลางวันจะนอนโดยจะนอนบนเตียงบ้าง ตรงนี้บ้าง (บนเก้าอี้ที่ปรับเอนนอนได้) ตรงนั้นบ้าง (บนพื้นด้านหน้า TV) แต่ก็จะนอนไม่นาน ประมาณครึ่งชั่วโมงถึงหนึ่งชั่วโมง (แต่กลางคืนจะนอนเร็ว) หลังจากนั้นหรือถ้าไม่ได้นอนก็จะนั่งดู TV ที่เก้าอี้ตัวนี้ (เก้าอี้สำหรับนั่งรับประทานอาหาร) ถ้านั่งพื้นจะลุกลำบากเพราะขาไม่ค่อยดีแล้วก็ปวดหลัง”

ภาพที่ 94 มุมต่าง ๆ ภายในโรงชั้นล่างที่คุณตาและคุณยายใช้เป็นประจำ

จะเห็นว่าธรรมชาติของคนชรา นั้นเป็นวัยที่ต้องการการพักผ่อน อยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่ดี และเงียบสงบมีอิริยาบถส่วนใหญ่ของคนชราที่เกิดขึ้นในบริเวณโรงชั้นล่างนั้น จะเป็นลักษณะ นั่ง และ นอนหลับพักผ่อน ดังนั้นมุมที่สามารถรองรับธรรมชาติของคนชราได้อย่างเหมาะสมที่สุดนั้น จะต้องเป็นที่ที่สามารถรองรับอิริยาบถทั้งนั่งและนอนอยู่ด้วยกัน ซึ่งในที่นี้ได้แก่ บริเวณเตียงไม้ และบริเวณเก้าอี้ที่สามารถปรับเอนนอนได้ โดยเฉพาะบริเวณเตียงไม้ซึ่งเป็นเพียงแค่ม้านไม้ขนาด 1.00 x 2.00 เมตร สูงจากพื้นประมาณ 0.45 เมตร นอกจากจะมีมิติที่รองรับโลกของคนชราซ่อนอยู่แล้ว ยังให้เป็นที่วางของและเก็บของได้อีกด้วย โดยนอกจากจะเก็บของไว้ข้างใต้แล้ว ในส่วนด้านบนในช่วงเช้าและเย็นจะใช้เป็นที่วางของเล่นหลานสาว ส่วนในตอนกลางวันก็จะกลายเป็นที่นอนของคุณตาหรือคุณยาย

ภาพที่ 95 บริเวณเตียงไม้ที่โรงชั้นล่าง

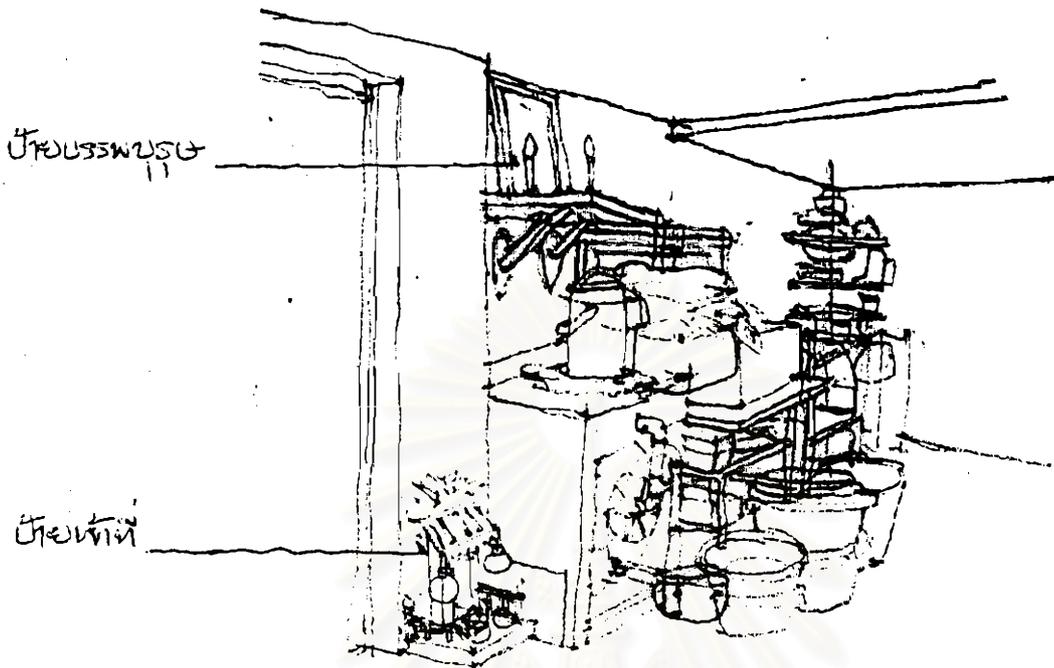
นอกจากเตียงไม้นี้จะรองรับอิริยาบถนอนในชีวิตประจำวันของคุณตาและคุณยายแล้วหลังจากที่ได้เข้าไปเก็บข้อมูลได้ระยะหนึ่งทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น คือ คุณตาล้มป่วยลงทำให้ในปัจจุบันนี้ คุณตาไม่สามารถที่จะเดินขึ้นไปนอนที่ชั้น 2 ได้เหมือนเดิม จึงต้องใช้เตียงไม้นี้เป็นที่นอนพักรักษาตัวแทน ทำให้เห็นว่านอกจากเตียงไม้นี้จะสามารถรองรับธรรมชาติของคนชราในสภาพปกติแล้ว ยังสามารถรองรับเหตุการณ์ที่ไม่ปกติของคนชราได้อีกด้วย ซึ่งจะแตกต่างไปจากเก้าอี้ปรับเอนนอนที่สามารถรองรับธรรมชาติของคนชราในสภาวะปกติเท่านั้น

ภาพที่ 96 มุมที่ตั้งเตียงไม้สำหรับนอนพักรักษาตัวของคุณตา

นอกจากเตียงไม้และเก้าอี้ปรับเอนนอนแล้ว ยังมีเฟอร์นิเจอร์หรือองค์ประกอบอื่นที่เอื้อต่อธรรมชาติของคนชราคือ

- ควรจะมีเก้าอี้ให้คนชรานั่ง เพราะคนชราเป็นวัยที่สภาพร่างกายดกดยและถ่วงไม่ถูกลักษณะก็จะมิผลทำให้ปวดขาหรือปวดหลังได้ อีกทั้งเก้าอี้ที่มีอยู่ควรมีน้ำหนักเบา คนชราสามารถยกเคลื่อนที่ได้สะดวกเช่นเวลาคุณยายจะดู TV ก็สามารถเลื่อนเก้าอี้เพื่อปรับระยะการมองเห็นและการได้ยินให้เหมาะสมกับตัวเองได้
- พื้นบริเวณโถงชั้นล่างไม่ควรเป็นพื้นที่ทำผิวเป็นคอนกรีต เนื่องจากเป็นพื้นที่เย็นบางครั้งถ้าคนชราจำเป็นต้องนอนบนพื้นจะทำให้มีผลเสียต่อสุขภาพได้ ซึ่งคุณยายแก้ปัญหาโดยการปูเสื่อน้ำมันทับลงบนพื้นคอนกรีตขัดมันในช่วงที่ยังไม่มีการปูพื้นในส่วนนี้ให้เรียบร้อย
- คนชราเป็นผู้ที่สืบทอดรักษาประเพณีต่าง ๆ โดยเฉพาะครอบครัวนี้เป็นครอบครัวคนจีน ดังนั้นบริเวณโถงชั้นล่างทางด้านหลังจะมีป้ายเจ้าที่และป้ายบรรพบุรุษตั้งอยู่ เมื่อถึงวันสำคัญของจีน เช่น วันตรุษจีน วันสารทจีน และวันไหว้พระจันทร์ คุณตา คุณยาย ก็จะไปซื้อของมาไหว้ โดยใช้โต๊ะรับประทานอาหาร ซึ่งมีตำแหน่งใกล้เคียงกับที่วางป้ายเจ้าที่และป้ายบรรพบุรุษเป็นที่ทำพิธี

ภาพที่ 97 ที่ตั้งป้ายเจ้าหน้าที่และเป็นบรรพบุรุษ

ค. ประเด็นสำคัญในแง่ของมิติที่ซ่อนอยู่เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนและต่อเติม

“เจดีย์ข้างบ้าน” “ครัวไฟ” ที่ที่มีองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมแบบชั่วคราว

เจดีย์ข้างบ้าน ในอนาคตพื้นที่ชั้นล่างบริเวณเจดีย์นี้จะถูกปรับเปลี่ยนไปเป็นห้องนอนของพ่อ-แม่คุณวิเชียรในยามแก่ชรา มาก ๆ ไม่สามารถที่จะเดินขึ้นไปนอนที่ชั้น 2 ได้ ดังนั้นเพื่อเป็นการประหยัดและสามารถรองรับการปรับเปลี่ยนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เจดีย์ข้างบ้านนี้จึงมีลักษณะโล่งไม่มีผนัง ไร้วัสดุต่าง ๆ ราคาถูก โดยใช้โครงสร้างเสาและจันทันเป็นไม้สน หลังคามุงกระเบื้องโปร่งแสง ลักษณะรอยต่อของโครงสร้างง่ายต่อการถอดประกอบ คือรอยต่อระหว่างโครงสร้างของเจดีย์กับตัวบ้านเป็นแบบเต้าเสียบ และพื้นของเจดีย์ เป็นพื้นที่เกิดจากการเรียงอิฐมอญลงไปบนพื้นดินอัดแน่น โดยไม่ได้เชื่อมติดกันด้วยซีเมนต์สามารถยกเข้ายกออกได้โดยไม่ต้องทุบและเมื่อถึงเวลาที่ต้องทำเป็นห้องนอนก็สามารถนำอิฐเหล่านี้มาใช้ก่อผนังหรือทำประโยชน์ต่อได้ (ดูภาพที่ 81 ประกอบ) เช่นเดียวกับในส่วนของครัวไฟด้านหลัง ซึ่งมีโครงสร้างและวัสดุคล้ายกับเจดีย์ข้างบ้านที่เชื่อมต่อการปรับเปลี่ยนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเหมือนกัน แต่ต่างกันตรงที่เจดีย์ข้างบ้านทั้งรองรับที่เชื่อมต่อการปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับกิจกรรมใหม่ แต่บริเวณครัวไฟ เป็นการทั้งรองรับที่เชื่อมต่อการปรับเปลี่ยนเพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณ ซึ่งเมื่อมีการปรับเปลี่ยนเกิดขึ้นในอนาคตก็จะไม่ได้เป็นการเปลี่ยนกิจกรรมแต่เป็นการปรับเปลี่ยนให้ดีขึ้น

จะเห็นว่าร่องรอยหรือเงื่อนไขสำคัญที่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงที่จะมีขึ้นในอนาคตของ “เจ็ลียงข้างบ้าน” และ “ครัวไฟ” ก็คือการมีรอยต่อขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมหลักที่ไม่ยึดติดหรือเชื่อมติดกัน โดยถาวรแต่เป็นลักษณะของการสวมและวางพาด สามารถรื้อถอน ปรับเปลี่ยน หรือแม้กระทั่ง ซ่อมแซม ได้สะดวก ดังจะเห็นได้จากการรื้อเจ็ลียงข้างบ้านออกเพื่อที่จะเปลี่ยนเสาที่ถูกปลวกกิน (ดังภาพที่ 81 ประกอบ)

“ รั้ว ” องค์ประกอบที่เอื้อให้เกิดการต่อเติมสร้างสรรค์

รั้วทาวนเฮาส์ของโครงการนี้เป็นรั้วที่เกิดจากการนำเอาเหล็กเส้นมาประกอบกันทำให้รั้วมีความโปร่งซึ่งนอกจากจะทำให้ทาวนเฮาส์ส่วนใหญ่ที่มีช่องเปิดเพียง 2 ด้าน (ด้านหน้าและด้านหลัง) มีความโล่งขึ้น สามารถระบายอากาศ ได้สะดวกและเป็นที่น่าสนใจไม่ยึดเกาะ เป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับชุมชนด้วยแล้ว ความโปร่งของรั้วจะเสมือนกับเป็นรั้วที่ไม่สมบูรณ์คือ มีแต่โครงแต่ไม่มีผนังจึงเกิดช่องว่างที่เปิดให้ผู้อยู่อาศัยได้เข้าไปต่อเติม สอดสาน สร้างสรรค์ใน ช่องว่างที่เกิดจากความไม่สมบูรณ์ของรั้วได้ต่าง ๆ นานาตามที่ต้องการเช่น การนำไม้เข้ามาสอดในช่องว่างระหว่างรั้ว ที่มุมเพื่อทำที่นั่งร้านสำหรับวางต้นไม้ เป็นต้น

นอกจากนี้ประตูรั้วด้านหลังมีลักษณะที่ถูกเน้นทางเข้าด้วยการทำเป็นซุ้ม โดยลักษณะของซุมนั้นทำขึ้นมาเสมือนเป็น เสาและคาน ประกอบกับด้านหลังของทาวนเฮาส์ในโครงการนี้ได้เว้นเป็นทางเดินกว้าง 2.00 เมตรเพื่อเป็นทางสำหรับ หนีไฟ ซึ่งโดยกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับทาวนเฮาส์ได้ระบุไว้ว่า ตัวอาคารจะต้องห่างจากเขตที่ดินทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ข้างละ 2.00 เมตร เพื่อใช้เป็นทางสำหรับหนีไฟ ดังนั้นการต่อเติมด้านหลังทาวนเฮาส์ของโครงการนี้จึงไม่เป็นการผิด กฎหมายหรือขัดต่อเทศบัญญัติ และการต่อเติมที่เกิดขึ้นนี้ก็ได้อาศัยซุ้มประตูรั้วด้านหลังเป็นเสาและคานส่วนหนึ่งสำหรับโครงหลังคาของครัวไฟที่ต่อเติมในด้านหลัง ทำให้เห็นว่ารั้วด้านหลังนี้ไม่ได้เป็นแต่เพียงที่กั้นขอบเขตที่ดินทาวนเฮาส์ เท่านั้น แต่กลับทั้งร่องรอยที่เสมือนกับเป็นโครงสร้างเพื่อรองรับกับการต่อเติมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอีกด้วย (ดูภาพที่ 79 ประกอบ)

จากข้อมูลที่ได้จากการเล่นและวิเคราะห์จากทั้ง 2 กรณีศึกษานี้ทำให้พบว่าเห็นภาพส่วนต่างๆ ของทาวนเฮาส์ไม่ ว่าจะเป็นสเปซหรือองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่เอื้อและรองรับมิติทั้ง 3 อันได้แก่ มิติซ้อนทับของประโยชน์ใช้ สอย มิติที่ซ้อนอยู่เพื่อรองรับโลกของบุคคล และมิติที่ซ้อนอยู่เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนและต่อเติม ดังนั้นเพื่อให้เข้าใจและเห็นภาพชัดเจน ในบทความต่อไปจะเป็นการนำภาพที่ปรากฏจากกรณีศึกษามาแยกแยะเพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึง ประเภทของประโยชน์ใช้สอย ลักษณะของสเปซและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมที่จะพึงมีในทาวนเฮาส์และตอบ รับกับมิติทั้ง 3 จนทาวนเฮาส์สามารถรองรับชีวิตผู้อยู่ได้อย่างแท้จริงต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย